

To: [redacted] - DGMI [redacted]@minienw.nl]
From: [redacted] - DGWB
Sent: Tue 10/25/2022 4:13:55 PM
Subject: FW: nota ter info M en S ILT: Vergunningen transport PFAS-verdacht afval naar Indaver (BE)
Received: Tue 10/25/2022 4:14:03 PM

TI

Met vriendelijke groet,

[redacted]
[redacted]

Afdeling Waterketen en stoffen
Ministerie van Infrastructuur en Waterstaat
(Directie Water en Bodem DGWB)
Rijnstraat 8 | 2515 XP Den Haag
Postbus 20901 | 2500 EX Den Haag

M [redacted]
[redacted]@minienw.nl

Ministerie van Infrastructuur
en Waterstaat

Een leefbaar, bereikbaar en veilig Nederland.

LinkedIn

Van: [redacted] - DBO <[redacted]@minienw.nl>

Verzonden: dinsdag 25 oktober 2022 16:59

Aan: [redacted] - DGMI <[redacted]@minienw.nl>; [redacted] DBO <[redacted]@minienw.nl>; [redacted]
[redacted] DBO <[redacted]@minienw.nl> [redacted] DCO <[redacted]@minienw.nl>; [redacted]
[redacted] - DGWB <[redacted]@minienw.nl>; [redacted] - DBO <[redacted]@minienw.nl>
CC: [redacted] - DCO <[redacted]@minienw.nl>

Onderwerp: FW: nota ter info M en S ILT: Vergunningen transport PFAS-verdacht afval naar Indaver (BE)

Hoi [redacted], [redacted], [redacted]

Zie onder. Ik verwacht morgen aanvullende informatie van de ILT over het intrekken van vergunningen voor transport van PFAS-verdacht afval naar Indaver (BE). Zojuist sprak ik [redacted] hierover. Kans is groot dat de ILT eind deze week de eerste vergunning gaan intrekken (ik begrijp dat het in totaal om tientallen gaat) met een brief aan vergunninghouder.

Volgens mij moeten we morgen - na de aanvullende info van de ILT - bepalen of/wanneer we een Kamerbrief kunnen versturen. De vraag is wat we de Kamer kunnen melden, want er is weinig informatie. We hebben alleen de korte nota van eind vorige week, en dan morgen hopelijk aanvullende informatie. @ [redacted] [redacted] / @ [redacted] [redacted] wie zou er deze week een concept brief kunnen opstellen?

Zelf ben ik morgen slecht bereikbaar, want ik heb verlof gepland. Daarom heb ik @ [redacted] opgenomen in de mail.

Groet [redacted]

[redacted] [redacted] [redacted] - ILT <[redacted]@ILT.nl>

Verzonden: dinsdag 25 oktober 2022 16:42

Aan: 5.1.2e - DBO < 5.1.2e @minienw.nl>
CC: 5.1.2e - DBO < 5.1.2e @minienw.nl>; 5.1.2e DCO
< 5.1.2e @minienw.nl>; 5.1.2e - DBO < 5.1.2e @minienw.nl>; 5.1.2e - DCO
< 5.1.2e @minienw.nl>; 5.1.2e DCO < 5.1.2e @minienw.nl>; 5.1.2e 5.1.2e - ILT
< 5.1.2e @ilient.nl> 5.1.2e LT < 5.1.2e @ILenT.nl>
Onderwerp: RE: nota ter info M en S ILT: Vergunningen transport PFAS-verdacht afval naar Indaver (BE)

Beste 5.1.2e

Zoals net besproken. De vraag over het tijdsplan begrijp ik, en wil ik graag zo concreet mogelijk beantwoorden. Dat zit er vandaag niet in, dat wacht nog op interne besluitvorming aan onze kant. Ik kom hier morgen op terug en zal dan jouw vragen en de vragen van de staatssecretaris beantwoorden. Op punten waar wij nog niet concreet(er) over kunnen zijn, zal ik duidelijk aangeven waarom niet.

Met vriendelijke groet,

5.1.2e

Van: 5.1.2e - DBO < 5.1.2e @minienw.nl>

Verzonden: dinsdag 25 oktober 2022 10:31

Aan: 5.1.2e 5.1.2e 5.1.2e - ILT < 5.1.2e @ILenT.nl>; 5.1.2e ILT < 5.1.2e @ILenT.nl>
CC: 5.1.2e DBO < 5.1.2e @minienw.nl>; 5.1.2e DCO
< 5.1.2e @minienw.nl>; 5.1.2e - DBO < 5.1.2e @minienw.nl>; 5.1.2e DCO
< 5.1.2e @minienw.nl> 5.1.2e - DCO < 5.1.2e @minienw.nl> 5.1.2e 5.1.2e - ILT
< 5.1.2e @ilient.nl>

Onderwerp: RE: nota ter info M en S ILT: Vergunningen transport PFAS-verdacht afval naar Indaver (BE)

Hoi 5.1.2e,

De staatssecretaris heeft kennisgenomen van de nota. Zie onderstaand haar vragen. Dit is in lijn met mijn vragen van afgelopen vrijdag. Heb jij daar al een reactie op?

"maandag 24 oktober 2022 om 19:28:22 (GMT+02:00) Heijnen, Vivianne:"

Opmerking toegevoegd vanuit de eParafeer app:

Ik word hier graag over bijgepraat, welke opties hebben de bedrijven nog?

Keken we hier al langer naar? OP welke manier worden de aanvragen getoetst?

Ik ontvang graag zo snel mogelijk een duidelijke nieuwe tijdlijn, wanneer worden de bedrijven hierover geïnformeerd en ook aandacht voor het snel informeren van de kamer hierover, want dit zal behoorlijke gevolgen hebben.

Ik zal aan het secretariaat van de staatssecretaris vragen om een afspraak in te plannen.

Groet, 5.1.2e

5.1.2e 5.1.2e 5.1.2e - ILT < 5.1.2e @ILenT.nl>

Verzonden: maandag 24 oktober 2022 14:00

Aan: 5.1.2e - DBO < 5.1.2e @minienw.nl> 5.1.2e ILT < 5.1.2e @ILenT.nl>
CC: 5.1.2e - DBO < 5.1.2e @minienw.nl>; 5.1.2e DCO
< 5.1.2e @minienw.nl>; 5.1.2e - DBO < 5.1.2e @minienw.nl> 5.1.2e DCO
< 5.1.2e @minienw.nl> 5.1.2e DCO < 5.1.2e @minienw.nl> 5.1.2e 5.1.2e - ILT
< 5.1.2e @ilient.nl>

Onderwerp: RE: nota ter info M en S ILT: Vergunningen transport PFAS-verdacht afval naar Indaver (BE)

Beste 5.1.2e

Ik heb jouw vragen gezien, we zijn ermee bezig. Ik hoop later vanmiddag of uiterlijk morgen onze reactie met jou te kunnen delen.

Met vriendelijke groet,

5.1.2e

Van: 5.1.2e DBO <5.1.2e@minienw.nl>

Verzonden: vrijdag 21 oktober 2022 15:18

Aan: 5.1.2e 5.1.2e 5.1.2e) - ILT <5.1.2e@ILT.nl> 5.1.2e ILT <5.1.2e@ILT.nl>

CC: 5.1.2e DBO <5.1.2e@minienw.nl> 5.1.2e DCO
<5.1.2e@minienw.nl>; 5.1.2e) - DBO <5.1.2e@minienw.nl> 5.1.2e DCO
<5.1.2e@minienw.nl> 5.1.2e DCO <5.1.2e@minienw.nl>; 5.1.2e 5.1.2e - ILT
<5.1.2e@ilent.nl>

Onderwerp: nota ter info M en S ILT: Vergunningen transport PFAS-verdacht afval naar Indaver (BE)

Beste 5.1.2e 5.1.2e

Vanmiddag kwam de volgende nota bij DBO binnen: nota over Vergunningen transport PFAS-verdacht afval naar Indaver (BE). Ik heb dit direct doorgezet richting de staatssecretaris en de minister.

Ik heb wel een paar vragen bij de nota:

- Ik kan me voorstellen dat dit grote impact heeft op de betrokken bedrijven. Welke opties hebben bedrijven voor deze afvalstromen?
- Welk toezicht houdt ILT op doelmatige verwerking elders?
- In de voetnoot staat dat dit wordt gedaan mede naar aanleiding van de Zembla uitzending. Werd er daarvoor al gekeken naar deze vergunningen? Op welke manier worden deze EVOA aanvragen getoetst?
- Wat is de tijdlijn: wanneer worden welke besluiten genomen? Wanneer worden de brieven verstuurd aan de bedrijven/aanvragers/vergunninghouders?
- Ik kan me voorstellen dat de stas hierover een Kamerbrief wil versturen voorafgaand aan het commissiedebat op 3 nov. Hebben jullie dit in voorbereiding?
- Ik kan me voorstellen dat dit de nodige media aandacht gaat krijgen. Hebben jullie een woordvoeringslijn? Kan ik die ter informatie ontvangen?

Met vriendelijke groet,

5.1.2e

Ministerie van Infrastructuur en Waterstaat
Bestuursadviseur (DBO)

M 5.1.2e
5.1.2e@minienw.nl
www.rijksoverheid.nl/ministeries/ienw

Van: 5.1.2i@minienw.nl

Verzonden: vrijdag 21 oktober 2022 13:35

Aan: 5.1.2i@minienw.nl 5.1.2i

5.1.2i@minienw.nl

CC: 5.1.2i@frd.shsdir.nl 5.1.2e BO <5.1.2e@minienw.nl> 5.1.2e

DBO <5.1.2e@minienw.nl>

Onderwerp: Nieuwe nota ter info M en S ILT: Vergunningen transport PFAS-verdacht afval naar Indaver (BE)

Beste collega's,

Hierbij een nieuwe digitale nota inz: Vergunningen transport PFAS-verdacht afval naar Indaver (BE).

Graag het groentje digitaal in CM bij je eigen rondzendmap (voor M en S) plaatsen en de record-actie DBO-advies voltooien, zodat de stukken digitaal naar de minister en staatssecretaris kunnen gaan.

team M - RONDZENDMAP-2022/12912

en voor

team S - RONDZENDMAP-2022/13387

Met vriendelijke groet,

5.1.2e

Ministerie van Infrastructuur en Waterstaat
Directie Bestuursondersteuning
Rijnstraat 8
2515 XP Den Haag
Postbus 20901
2500 EX Den Haag

5.1.2e

5.1.2e

[@minienw.nl](mailto:5.1.2e@minienw.nl)

Afwezig op woensdag

Recordnummer: RONDZENDMAP-2022/12912

Titel: ILT M (S) - Nota ter informatie - Vergunningen transport PFAS-verdacht afval naar Indaver (BE)

<< Bestand: ILT M (S) - Nota ter informatie - Vergunningen transport PFAS-verdacht afval naar Indaver (BE).tr5 >> <<
Bestand: ILT S+M - Nota ter informatie - Vergunningen transport PFAS-verdacht afval naar Indaver (BE).PDF >>

Recordnummer: RONDZENDMAP-2022/13387

Titel: ILT S (M) - Nota ter informatie - Vergunningen transport PFAS-verdacht afval naar Indaver (BE)

<< Bestand: ILT S (M) - Nota ter informatie - Vergunningen transport PFAS-verdacht afval naar Indaver (BE).tr5 >> <<
Bestand: ILT S+M - Nota ter informatie - Vergunningen transport PFAS-verdacht afval naar Indaver (BE).PDF >>

To: 5.1.2e 5.1.2e @chemours.com]; 5.1.2e 5.1.2e 5.1.2e) - ILT 5.1.2e @ILenT.nl]
Bcc: 5.1.2e) - DGMI 5.1.2e @minienw.nl]
From: 5.1.2e) - DGWB
Sent: Tue 11/1/2022 4:39:22 PM
Subject: RE: Indaver
Received: Tue 11/1/2022 4:39:23 PM

Beste 5.1.2e

Dank voor je bericht goed dat jullie open staan om met de partijen te kijken waar oplossingen kunnen liggen. Belangrijk is dat ILT een zelfstandige verantwoordelijkheid heeft en ook haar eigen afweging maakt. Een toelichting op de motivatie kan dus ook het beste direct bij de ILT vandaan komen. Daarom stuur ik je bericht door 5.1.2e @ 5.1.2e, kunnen jullie reageren op het verzoek van Chemours.

Met vriendelijke groet,

5.1.2e

5.1.2e

Afdeling Waterketen en stoffen
Ministerie van Infrastructuur en Waterstaat
(Directie Water en Bodem DGWB)
Rijnstraat 8 | 2515 XP Den Haag
Postbus 20901 | 2500 EX Den Haag

M 5.1.2e
5.1.2e @minienw.nl

Ministerie van Infrastructuur
en Waterstaat

Een leefbaar, bereikbaar en veilig Nederland.

Van: 5.1.2e <5.1.2e@chemours.com>
Verzonden: dinsdag 1 november 2022 15:13
Aan: 5.1.2e) - DGWB <5.1.2e@minienw.nl>
CC: 5.1.2e <5.1.2e@chemours.com>; 5.1.2e <5.1.2e@chemours.com>
Onderwerp: Indaver

Beste 5.1.2e in vervolg op ons korte telefoongesprek van zojuist: graag zou Chemours op korte termijn in overleg met I&W en/of ILT over de ontstane situatie voor wat betreft de export van PFAS-houdend afval naar Indaver in Antwerpen.

Graag zouden we de motivatie van de ILT willen begrijpen. Ook willen we begrijpen wat Chemours kan doen – in overleg en samenwerking met andere betrokken partijen – om tot een voor alle partijen goede oplossing te komen.

Met vriendelijke groeten,

5.1.2e

M: 5.1.2e

T: 5.1.2e

Chemours Netherlands B.V.
Baanhoekweg 22
3313 LA Dordrecht

See our web page at <http://www.chemours.com> for a full directory of Chemours sites, staff, services and career opportunities.

This communication is for use by the intended recipient and contains information that may be privileged, confidential or copyrighted under applicable law. If you are not the intended recipient, you are hereby formally notified that any use, copying or distribution of this e-mail, in whole or in part, is strictly prohibited. Please notify the sender by return e-mail and delete this e-mail from your system. Unless explicitly and conspicuously designated as "E-Contract Intended", this e-mail does not constitute a contract offer, a contract amendment, or an acceptance of a contract offer. This e-mail does not constitute a consent to the use of sender's contact information for direct marketing purposes or for transfers of data to third parties.

Chemours Netherlands B.V.
Baanhoekweg 22
3313 LA Dordrecht
Statutaire zetel: Dordrecht
Dossiernummer: 54013445

This communication is for use by the intended recipient and contains information that may be privileged, confidential or copyrighted under applicable law. If you are not the intended recipient, you are hereby formally notified that any use, copying or distribution of this e-mail, in whole or in part, is strictly prohibited. Please notify the sender by return e-mail and delete this e-mail from your system. Unless explicitly and conspicuously designated as "E-Contract Intended", this e-mail does not constitute a contract offer, a contract amendment, or an acceptance of a contract offer. This e-mail does not constitute a consent to the use of sender's contact information for direct marketing purposes or for transfers of data to third parties.

<https://www.chemours.com/en/email-disclaimer>

To: [5.1.2e] - DGMI [5.1.2e] @minienw.nl [5.1.2e] DGMI [5.1.2e] @minienw.nl; [5.1.2e]
[5.1.2e] - DGWB [5.1.2e] @minienw.nl; [5.1.2e] - DGWB [5.1.2e] @minienw.nl; [5.1.2e]
[5.1.2e] - DGWB [5.1.2e] @minienw.nl
Cc: [5.1.2e] ILT [5.1.2e] @ilent.nl [5.1.2e] - ILT [5.1.2e] @ILenT.nl
From: [5.1.2e] [5.1.2e] [5.1.2e] - ILT
Sent: Tue 1/10/2023 11:59:21 AM
Subject: RE: Nota PFAS/Indaver
Received: Tue 1/10/2023 11:59:23 AM

Beste allemaal,

Een korte update: de rechter gaf tijdens de zitting op 22 december aan binnen enkele weken een uitspraak te doen. Bij een voorlopige voorziening is drie weken gebruikelijk. Wij verwachten daarom deze week de uitspraak.

Een exacte datum gaf de Raad van State niet. Dagelijks om 10:00 maakt RvS bekend in welke zaken zij diezelfde dag om 14:00 de uitspraak publiceren. Jullie krijgen een seintje als dat het geval is.

Die uitspraak heeft natuurlijk direct gevolgen voor ons besluit om vergunningaanvragen af te wijzen, maar afhankelijk van het oordeel van de rechter mogelijk ook gevolgen voor ons voornemen om al afgegeven vergunningen in te trekken. Kortom: wordt vervolgd.

Groeten,

[5.1.2e]

[5.1.2e] [5.1.2e] [5.1.2e] - ILT

Verzonden: woensdag 14 december 2022 15:48

Aan: [5.1.2e] - DGMI [5.1.2e] @minienw.nl [5.1.2e] DGMI [5.1.2e] @minienw.nl; [5.1.2e]
[5.1.2e] - DGWB [5.1.2e] @minienw.nl; [5.1.2e] - DGWB [5.1.2e] @minienw.nl; [5.1.2e]
[5.1.2e] - DGWB [5.1.2e] @minienw.nl

CC: [5.1.2e] ILT [5.1.2e] @ilent.nl; [5.1.2e] ILT [5.1.2e] @ILenT.nl

Onderwerp: RE: Nota PFAS/Indaver

Beste allemaal,

buiten verzoek

Hij zal jullie ook actief informeren als de ILT tijdens mijn afwezigheid een grote stap zet, of als de voorlopige voorziening om actie vraagt.

Met vriendelijke groet en tot in het nieuwe jaar,

[5.1.2e]

[5.1.2e] [5.1.2e] [5.1.2e] - ILT

Verzonden: maandag 12 december 2022 17:05

Aan: [5.1.2e] - DGMI [5.1.2e] @minienw.nl [5.1.2e] DGMI [5.1.2e] @minienw.nl; [5.1.2e]
[5.1.2e] - DGWB [5.1.2e] @minienw.nl [5.1.2e] - DGWB [5.1.2e] @minienw.nl; [5.1.2e]
[5.1.2e] - DGWB [5.1.2e] @minienw.nl

CC: [5.1.2e] ILT [5.1.2e] @ilent.nl [5.1.2e] - ILT [5.1.2e] @ILenT.nl

Onderwerp: RE: Nota PFAS/Indaver

Even voor iedereen (zoals net al met [5.1.2e] telefonisch besproken):

[5.1.2e] stelt een goede vraag. Wij gaan stap voor stap met dit vraagstuk aan de slag.

Allereerst met de voorliggende besluiten rondom volledige vernietiging, daar hoop ik jullie later deze week over te kunnen informeren (en anders waarschijnlijk [5.1.2e] komende week).

Daarna heeft de te verwachten vraag 'hoe gaan we om met aanvragen voor bijna-volledige vernietiging?' onze aandacht. Daar hoort ook een bredere blik bij richting de andere verwerkers die in deze sector binnen Europa actief zijn.

Daar zijn we al mee bezig, maar niet alles kan tegelijk met dezelfde intensiteit – daarom deze prioritering.

Van: [5.1.2e] - DGMI [5.1.2e] @minienw.nl

Verzonden: donderdag 8 december 2022 11:56

Aan: [5.1.2e] [5.1.2e] [5.1.2e] - ILT [5.1.2e] @ILenT.nl [5.1.2e] DGMI [5.1.2e] @minienw.nl; [5.1.2e]
[5.1.2e] - DGWB [5.1.2e] @minienw.nl [5.1.2e] DGWB [5.1.2e] @minienw.nl; [5.1.2e]
[5.1.2e] - DGWB [5.1.2e] @minienw.nl

CC: [5.1.2e] - ILT [5.1.2e] @ilent.nl [5.1.2e] - ILT [5.1.2e] @ILenT.nl

Onderwerp: RE: Nota PFAS/Indaver

Hoi [5.1.2e],

Veel dank voor het delen. Naar ik begrijp bevestigd het rapport de vermoedens ILT dat de PFAS in het afval niet volledig vernietigd worden. Tegelijkertijd laat het rapport ook duidelijk zien dat de meeste PFAS wél vrijwel volledig vernietigd worden. Dit zou vooral met de temperatuur en verblijfstijd te maken hebben. Naar ik begrijp heeft DTO van Indaver een minimale verbrandingstemperatuur van 950 graden en verblijfstijd van 30-60 minuten. In

spoedrapport lees ik dat PFC's en CH4 een hogere temperatuur nodig hebben (PFC 1100 graden en CH4 99,99% afbraak bij verblijftijd 1 seconde en temperatuur 1440). Naar ik begrijp is er niet gemeten op PFC's uit schoorsteen Indaver. Is er vanuit Indaver informatie gekomen over de temperatuurrange van hun oven? Haalt DTO bijv. 1100 graden gedurende verblijftijd van afvalstoffen? Dan lijkt mij risico op PFC emissies beperkt. Als laatste heel benieuwd hoe ILT aankijkt tegen volgende: zou met wisseling van 'volledige vernietiging' naar 'vrijwel volledige vernietiging' kennisgevingsaanvragen wél vergund kunnen worden?

Groet,
5.1.2e
5.1.2e 5.1.2e 5.1.2e) - ILT < 5.1.2e @ILenT.nl>

Verzonden: donderdag 8 december 2022 11:22

Aan: 5.1.2e) - DGMI < 5.1.2e @minienw.nl>; 5.1.2e DGMI < 5.1.2e @minienw.nl>; 5.1.2e
5.1.2e) - DGWB < 5.1.2e @minienw.nl> 5.1.2e - DGWB < 5.1.2e @minienw.nl>; 5.1.2e
5.1.2e) - DGWB < 5.1.2e @minienw.nl>
CC: Kortekaas, J.M. (Joram) - ILT < 5.1.2e @ilent.nl>; 5.1.2e ILT < 5.1.2e @ILenT.nl>

Onderwerp: RE: Nota PFAS/Indaver

Hoi 5.1.2e (en collega's),
Dat heb ik, het RIVM-rapport is openbaar (maar wordt niet actief gepubliceerd), zie bijgevoegd.
Op het RWS-advies kom ik terug.

Groeten,
5.1.2e
Van: 5.1.2e) - DGMI < 5.1.2e @minienw.nl>

Verzonden: donderdag 8 december 2022 11:04

Aan: 5.1.2e 5.1.2e 5.1.2e) - ILT < 5.1.2e @ILenT.nl>
Onderwerp: RE: Nota PFAS/Indaver

Hoi 5.1.2e,
Heb jij al duidelijk of je het rapport RIVM met mij kan delen?

Groet,
5.1.2e
5.1.2e 5.1.2e 5.1.2e) - ILT < 5.1.2e @ILenT.nl>

Verzonden: dinsdag 6 december 2022 13:46

Aan: 5.1.2e) - DGMI < 5.1.2e @minienw.nl>; 5.1.2e - DGMI < 5.1.2e @minienw.nl>; 5.1.2e
5.1.2e) - DGWB < 5.1.2e @minienw.nl> 5.1.2e DGWB < 5.1.2e @minienw.nl>; 5.1.2e
5.1.2e) - DGWB < 5.1.2e @minienw.nl>
CC: 5.1.2e - ILT < 5.1.2e @ilent.nl>; 5.1.2e ILT < 5.1.2e @ILenT.nl>

Onderwerp: RE: Nota PFAS/Indaver

Daar geldt hetzelfde voor als voor het RWS-advies. Ik denk het wel, maar even navragen onder welk voorbehoud. De inhoud is ons bekend, maar het advies is nog niet formeel aangeboden.

Van: 5.1.2e) - DGMI < 5.1.2e @minienw.nl>

Verzonden: dinsdag 6 december 2022 13:35

Aan: 5.1.2e 5.1.2e 5.1.2e) - ILT < 5.1.2e @ILenT.nl> 5.1.2e DGMI < 5.1.2e @minienw.nl>; 5.1.2e
5.1.2e) - DGWB < 5.1.2e @minienw.nl> 5.1.2e - DGWB < 5.1.2e @minienw.nl>; 5.1.2e
5.1.2e) - DGWB < 5.1.2e @minienw.nl>
CC: 5.1.2e - ILT < 5.1.2e @ilent.nl>; 5.1.2e ILT < 5.1.2e @ILenT.nl>

Onderwerp: RE: Nota PFAS/Indaver

Hoi 5.1.2e,
Dank voor het doorsturen. Ik maak uit je eerdere mail ook op dat 1 december het spoedadvies vanuit RIVM bij jullie is aangekomen. Zou je die ook met mij kunnen delen?

5.1.2e
5.1.2e 5.1.2e 5.1.2e) - ILT < 5.1.2e @ILenT.nl>

Verzonden: dinsdag 6 december 2022 13:32

Aan: 5.1.2e DGMI < 5.1.2e @minienw.nl>; 5.1.2e) - DGMI < 5.1.2e @minienw.nl>; 5.1.2e
5.1.2e) - DGWB < 5.1.2e @minienw.nl> 5.1.2e - DGWB < 5.1.2e @minienw.nl>; 5.1.2e
5.1.2e) - DGWB < 5.1.2e @minienw.nl>
CC: 5.1.2e - ILT < 5.1.2e @ilent.nl>; 5.1.2e ILT < 5.1.2e @ILenT.nl>

Onderwerp: RE: Nota PFAS/Indaver

Hoi 5.1.2e en 5.1.2e,
Goede vragen.
Of we het RWS-advies kunnen delen kom ik op terug. Het is nu een collegiaal advies aan ons gericht, ik weet niet welke formele status zij het willen geven voordat het breder verspreid kan worden.

Voor het RIVM-advies geldt dat het om een spoedadvies gaat, en dus niet alles volledig kon worden uitgediept. Ook bij overlappende vragen kan het dus de moeite zijn toch om advies te vragen (in het ergste geval kopiëren en plakken ze de meest recente inzichten uit 'ons' advies). Zie bijgevoegd de adviesvraag.

Groeten,

5.1.2e

Van: 5.1.2e - DGMI <5.1.2e@minienw.nl>

Verzonden: dinsdag 6 december 2022 13:08

Aan: 5.1.2e - DGMI <5.1.2e@minienw.nl>; 5.1.2e 5.1.2e 5.1.2e - ILT <5.1.2e@ILenT.nl>; 5.1.2e 5.1.2e - DGWB <5.1.2e@minienw.nl>; 5.1.2e - DGWB <5.1.2e@minienw.nl>; 5.1.2e - DGWB <5.1.2e@minienw.nl>

CC: 5.1.2e - ILT <5.1.2e@ilent.nl> 5.1.2e - ILT <5.1.2e@ILenT.nl>

Onderwerp: RE: Nota PFAS/Indaver

Hi 5.1.2e,

Fijn dat je dit doorzet naar ons, dankjewel daarvoor!

Er staat een gesprek gepland tussen Demir en M op 31 januari. Ze gaan het hebben over PFAS maar ook de KRW. Het advies van RWS zou daarom erg nuttig zijn in de voorbereidingen hiervan. Zou je deze ook kunnen delen?

Groeten,

5.1.2e

Van: 5.1.2e - DGMI <5.1.2e@minienw.nl>

Verzonden: dinsdag 6 december 2022 12:56

Aan: 5.1.2e 5.1.2e 5.1.2e - ILT <5.1.2e@ILenT.nl>; 5.1.2e - DGWB <5.1.2e@minienw.nl> 5.1.2e 5.1.2e - DGWB <5.1.2e@minienw.nl>; 5.1.2e - DGWB <5.1.2e@minienw.nl>; 5.1.2e - DGMI <5.1.2e@minienw.nl>

CC: 5.1.2e - ILT <5.1.2e@ilent.nl> 5.1.2e - ILT <5.1.2e@ILenT.nl>

Onderwerp: RE: Nota PFAS/Indaver

Hoi 5.1.2e,

Dank voor het delen hiervan. Lees dat jullie het RIVM gevraagd hebben om advies over volledige vernietiging van PFAS en reststoffen. Zou jij met mij misschien de adviesvraag aan het RIVM kunnen opsturen? Wij zijn namelijk ook bezig een dergelijk advies te vragen bij het RIVM, nuttig om te voorkomen dat we dubbele vragen uitzetten. Interessant ook om te lezen dat zolang ILT geen besluit neemt de transporten gewoon nog mogen plaatsvinden. Weet jij of deze dan dus ook momenteel nog plaatsvinden?

Groet,

5.1.2e

Van: 5.1.2e 5.1.2e - ILT <5.1.2e@ILenT.nl>

Verzonden: dinsdag 6 december 2022 12:11

Aan: 5.1.2e - DGMI <5.1.2e@minienw.nl>; 5.1.2e - DGWB <5.1.2e@minienw.nl>; 5.1.2e - DGWB <5.1.2e@minienw.nl>; 5.1.2e - DGWB <5.1.2e@minienw.nl>; 5.1.2e - DGMI <5.1.2e@minienw.nl>

CC: 5.1.2e - ILT <5.1.2e@ilent.nl> 5.1.2e - ILT <5.1.2e@ILenT.nl>

Onderwerp: Nota PFAS/Indaver

Beste 5.1.2e 5.1.2e 5.1.2e 5.1.2e en 5.1.2e,

Zie bijgevoegd een nieuwe nota die onderweg is naar de bewindspersonen. Rond de 19^e volgt waarschijnlijk nog een nieuwe nota over ons definitieve besluit.

Met vriendelijke groet,

5.1.2e

To: [5.1.2e] DGWB[5.1.2e]@minienw.nl; [5.1.2e] DGWB[5.1.2e]@minienw.nl;
[5.1.2e] - DGWB[5.1.2e]@minienw.nl
Cc: [5.1.2e] DGWB[5.1.2e]@minienw.nl; [5.1.2e] -
DGWB[5.1.2e]@minienw.nl [5.1.2e] DGWB[5.1.2e]@minienw.nl
From: [5.1.2e] - DGWB
Sent: Tue 1/17/2023 10:33:55 AM
Subject: Rechtszaak ILT vs Indaver PFAS verwerking
Received: Tue 1/17/2023 10:33:56 AM
[132357-22-018.588-notd Overzicht zuiveringstechnieken voor PFAS uit water signed \[5.1.2e\]\(1\).pdf](#)

Goedemorgen [5.1.2e], [5.1.2e] en [5.1.2e],

Vorige week vrijdag heeft de rechter uitspraak gedaan in de voorlopige voorziening gevraagd door Indaver tegen het besluit van de ILT om geen nieuwe vergunningen te verlenen voor export van PFAS houdend afval. ILT heeft een nota geschreven over de uitspraak (zie bijlage). Het is gisteren ook in de ochtendraad met de minister besproken heb ik begrepen.

Conclusie:

- De voorlopige voorziening is toegewezen. De zaak ging over het toestaan van nieuwe afvaltransporten vanuit Nederland naar Indaver. De rechter heeft bepaald dat transporten van deze nieuwe afvalstromen in ieder geval mogen plaats vinden tot het beroep is afgedaan.
- [5.1.2e] (ILT) gaf aan dat ze het beroep met vertrouwen tegemoet zien en de zaak doorzetten.
- De zaak ging over de nieuwe afvalstromen niet over de bestaande transporten. De ILT heeft deze nog niet ingetrokken maar alleen een voornemen kenbaar gemaakt. Ze gaan deze zaak aanhouden omdat de verwachting is dat als deze nu wordt doorgezet er een herhaling van zetten zal plaats vinden. Dat is zonde van de capaciteit.
- De uitspraak is terug te vinden: <https://www.raadvanstate.nl/uitspraken/@134925/202206985-1-r4/>

Met vriendelijke groet,

[5.1.2e]

[5.1.2e]

Afdeling Waterketen en stoffen

Ministerie van Infrastructuur en Waterstaat

(Directie Water en Bodem DGWB)

Rijnstraat 8 | 2515 XP Den Haag

Postbus 20901 | 2500 EX Den Haag

M [5.1.2e]

[5.1.2e]@minienw.nl

Ministerie van Infrastructuur
en Waterstaat

Een leefbaar, bereikbaar en veilig Nederland.

LinkedIn

NOTITIE

Onderwerp	Technieken voor verwijdering van PFAS uit afvalwater en grondwater		
Project	Technische adviezen aan het Actieprogramma PFAS		
Opdrachtgever	Ministerie van Infrastructuur en Waterstaat / VNO-NCW		
Projectcode	132357		
Status	Definitief		
Datum	19 december 2022		
Referentie	132357/22-018.588		
Auteur(s)	5.1.2e		
Gecontroleerd door	5.1.2e		
Goedgekeurd door	5.1.2e	(Witteveen+Bos)	5.1.2e (Arcadis)
Paraaf	5.1.2e		
Bijlage(n)	I Achtergrondinformatie over PFAS II Tabel met waterzuiveringstechnieken voor verwijdering PFAS		
Aan	Ministerie van IenW VNO-NCW Actieprogramma PFAS	5.1.2e 5.1.2e leden werkgroep Waterzuivering	
Kopie			

1 INLEIDING

1.1 Introductie

Het ministerie van Infrastructuur en Waterstaat is samen met werkgeversorganisatie VNO-NCW, in 2021 gestart met het Actieprogramma PFAS (AP). Doel van het programma is om handelingsperspectieven in beeld te brengen en concrete acties voor de aanpak van PFAS voor te stellen. Deze acties zijn gericht op het beperken van de overdracht van PFAS naar het milieu en/of van menselijke blootstelling. Daarbij is er aandacht voor verschillende schakels in de keten, van de productie van PFAS, het gebruik in bedrijfsprocessen en in producten, tot de verschillende emissie- en blootstellingsroutes. Aanleiding voor dit programma is het restrictieverzoek dat Nederland heeft ingediend bij de Europese Unie (zie kader).

Restrictie van PFAS

Nederland heeft samen met Denemarken, Duitsland, Noorwegen en Zweden een restrictievoorstel ingediend bij de Europese Unie. Het voorstel richt zich op de hele groep van PFAS-stoffen om vervanging van de ene soort PFAS door een andere te voorkomen. Doel van het restrictievoorstel is om de risico's van de stoffen voor mens en milieu te beperken.

Er zijn vier stappen in het proces om te komen tot een verbod. De eerste stap is het indienen van een restrictievoorstel bij European Chemicals Agency (ECHA), dit wordt begin 2023 verwacht. Daarna start een openbare raadpleging en vervolgens stellen de wetenschappelijke comités van ECHA hun advies op. In de laatste stap besluiten de Europese lidstaten of het voorstel wordt aangenomen. Dit vindt naar verwachting in 2026 plaats. Voor meer informatie verwijzen wij naar de website van ECHA: [Beperkingsprocedure - ECHA](#)

Om de doelen van het Actieprogramma PFAS (AP) te realiseren, is er een brede samenwerking opgezet tussen overheid, bedrijfsleven en kennisinstituten. Gekeken wordt naar welke concrete stappen gezet kunnen worden in de bedrijfsprocessen bij de papier-, cosmetica- en textielindustrie en bij het gebruik van brandblusschuim, om de reductie van PFAS te versnellen.

Een van de bedrijfsprocessen waar in het AP specifiek naar gekeken wordt, is de afvalwaterzuivering. Verwacht wordt dat concrete maatregelen in deze schakel van het bedrijfsproces, de 'quick wins' zijn die op korte termijn bijdragen aan de beoogde programmadoelen. De werkgroep Waterzuivering heeft gevraagd om voorliggende inventarisatie van bestaande technieken voor het zuiveren van PFAS-houdend afvalwater.

1.2 Onderzoeksvragen en aanpak

Aan het Expertisecentrum PFAS is verzocht om antwoord te geven op de volgende vragen:

- 1 welke PFAS-zuiveringstechnieken worden *waar* toegepast en *waarom* worden deze toegepast?
- 2 wat zijn sterke en zwakke punten (denk aan technische en bedrijfseconomische aspecten)?
- 3 zijn er voordelen te behalen door kennisdeling op korte termijn?
- 4 kunnen deze technieken ook ingezet worden bij grondwatersanering?
- 5 wat zijn leerpunten en aanbevelingen?

Deze notitie beschrijft de inventarisatie die is uitgevoerd. Dit geeft een overzicht van technieken die gebruikt worden voor de verwijdering van PFAS uit afvalwater. De studie is gebaseerd op de waterzuiveringsprincipes, waarbij gekeken is naar twee typen water, te weten: afvalwater (zoals proceswater of percolaat van bijvoorbeeld stortplaatsen) en grondwater. De samenstelling van deze typen water verschilt sterk en dat is zeer bepalend voor de in te zetten techniek, het zuiveringsrendement en de kosten.

Wij zijn gestart met het verzamelen en uitwerken van (internationale) achtergrondinformatie. Er is gebruik gemaakt van wetenschappelijke literatuur en recente internationale rapportages uit o.a. Vlaanderen, Australië, Verenigde Staten en Duitsland. Van deze informatie is een overzicht gemaakt. Vervolgens is het overzicht met technieken besproken tijdens individuele interviews met de leden van de werkgroep. Hierbij is gevraagd naar aanvullende informatie en kansen voor 'quick wins'. Tot slot is de output plenair toegelicht tijdens een werksessie op 6 december 2022. In deze sessie zijn de bevindingen besproken met de leden van de werkgroep en zijn de mogelijke vervolgstappen besproken.

1.3 Methodiek en verantwoording

Het Expertisecentrum PFAS (een samenwerking tussen Arcadis, TTE Consultants en Witteveen+Bos) heeft van lenW opdracht gekregen om het Actieprogramma PFAS te ondersteunen bij technische inhoudelijke vragen. De voorliggende studie is uitgevoerd door Witteveen+Bos. Voor het beantwoorden van de vragen hebben wij gebruik gemaakt van wetenschappelijke en publieke publicaties (zie referentielijst). Daarnaast hebben wij de informatie gebruikt die door de leden van de werkgroep Waterzuivering tijdens het interview beschikbaar is gesteld.

Witteveen+Bos heeft als onafhankelijke adviseur deze studie op een integere wijze uitgevoerd. Wij hebben gebruik gemaakt van de inzichten op dit moment (Q3-Q4 2022) die gedeeld zijn in wetenschappelijke studies en openbare rapportages. Witteveen+Bos heeft geen belangen met leveranciers van waterzuiveringstechnieken voor de verwijdering van PFAS uit afvalwater. Het rapport is voor review

beschikbaar gesteld aan Arcadis (penvoerder van deze opdracht), de leden van de werkgroep Waterzuivering en het kernteam van het Actieprogramma PFAS. Opmerkingen zijn besproken en verwerkt in deze notitie.

1.4 Leeswijzer

Deze notitie bevat een samenvatting van de meest recente kennis en inzichten. Het is een handzaam document voor het AP om actiegericht aan de slag te kunnen gaan. Centraal staat de in bijlage II opgenomen samenvattende tabel. In deze tabel staan de beschikbare technieken gecategoriseerd en beschreven. Deze notitie geeft verder een beknopte uitleg, onderbouwing en ondersteuning van de tabel.

Hoofdstuk 2 herhaalt kort de relevante eigenschappen van PFAS voor waterzuiveringstechnieken. Hoofdstuk 3 beschrijft de opdeling/categorisering van de technieken, en in hoofdstuk 4 zijn de diverse onderdelen van de tabel nader beschreven. Hoofdstuk 5 geeft een samenvatting van de interviews en ervaringen met technieken die de leden van de werkgroep hebben. Het rapport sluit af met hoofdstuk 6 waarin een doorkijk wordt gegeven naar de technische ontwikkelingen op de korte termijn en naar mogelijke vervolgstappen na deze studie.

2 RELEVANTE INFORMATIE OVER PFAS

Ondanks dat we er in dit rapport van uitgaan dat de lezer al redelijk bekend is met PFAS, volgt hieronder een korte introductie op de relevante eigenschappen van PFAS voor waterzuivering. Voor meer informatie zijn de factsheets van [itrcweb.org](https://pfas-1.itrcweb.org)¹ een goede (en recente) informatiebron.

2.1 Wat is PFAS?

Afbeelding 2.1 Voorbeelden van consumentenproducten met PFAS²

PFAS is de afkorting voor een groep gefabriceerde chemicaliën die vanwege hun nuttige eigenschappen worden gebruikt in de industrie en in consumentenproducten (zie afbeelding 2.1). Er zijn duizenden verschillende individuele stoffen die tot de stofgroep PFAS horen. Het OECD³ heeft in 2021 gedefinieerd welke stoffen tot de stofgroep PFAS horen, en welke niet.

¹ <https://pfas-1.itrcweb.org/fact-sheets/>

² Concawe report no. 5/21

³ [Reconciling terminology of the universe of Per- and Polyfluoroalkyl Substances. OECD.org. 2021](https://www.oecd.org/publications/reconciling-terminology-of-the-universe-of-per-and-polyfluoroalkyl-substances/)

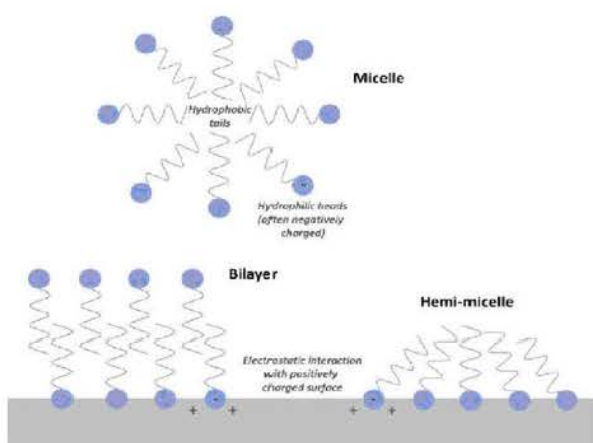
Enkele stoffen werden en worden op grotere schaal gebruikt, zoals PFOA voor de productie van teflon en PFOS voor brandblusschuim. Andere stoffen worden op een veel beperkte schaal gebruikt. Deze rapportage focust met name op de PFAS die in water kunnen voorkomen, met als doel deze eruit te halen. Bijlage I geeft meer achtergrondinformatie over de stofgroep PFAS.

2.2 Welke eigenschappen heeft PFAS die belangrijk zijn voor de afvalwaterbehandeling?

Stoffen uit de PFAS-groep bestaan vrijwel altijd uit een kop en een staart. De kop is vaak polair en hydrofiel (houdt van water), een veel voorkomende 'kopgroep' is sulfonzuur of carboxylzuur. De staart is over het algemeen hydrofoob (houdt niet van water c.q. waterafstotend) en stoot non-polair organisch materiaal af.

2.2.1 Micellen

Afbeelding 2.2 voorbeeld van micel vorming van PFAS¹

PFAS is in staat om de oppervlaktespanning van water te verlagen, waardoor er een schuimachtige structuur ontstaat. PFAS vertoont ander gedrag bij een hoge concentratie. Wanneer de kritische micel concentratie is overschreden, kunnen micellen, hemi-micellen of een simpele bi-layer structuren ontstaan, zie afbeelding 2.2.

De hydrofobe staarten van PFAS vertonen interactie met elkaar en haken in elkaar/komen samen. De hydrofiële kop heeft interactie met water. Er is gerapporteerd dat PFAS in zo een geval meer geadsorbeerd worden aan organisch bodemmateriaal (onder andere zwevend stof/slib) en mineralen uit de omgeving.

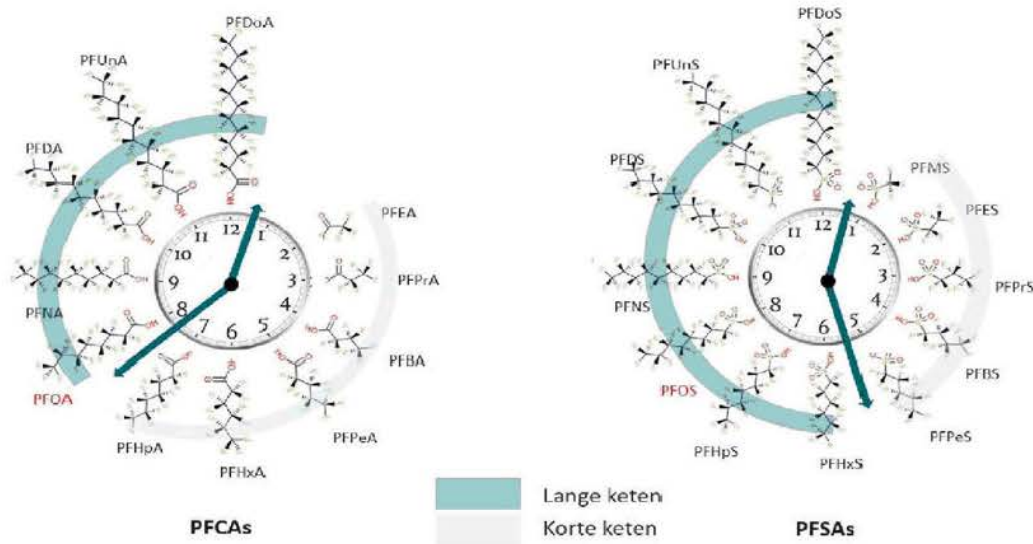
2.2.2 Ketenlengte

Ook de ketenlengte (het aantal C-atomen van de stof) speelt een rol in de oplosbaarheid van PFAS in water. PFAS met lange ketens (meer C-atomen) is minder oplosbaar in water dan PFAS met korte ketens. Lange ketens zijn grofweg makkelijker uit het water te verwijderen zijn dan korte ketens.

¹ PFAS — Per- and Polyfluoroalkyl Substances (itrcweb.org)

Het onderscheid tussen korte en lange ketens is in de afbeelding hieronder grafisch weergegeven voor een aantal veelvoorkomende PFAS. Voor de selectie van zuiveringstechnieken moet daarom gekeken worden naar hoe goed de techniek de lange en/of korte PFAS ketens verwijderd. Het is mogelijk dat er een combinatie van technieken nodig is om tot de volledige verwijdering van PFAS uit het water te komen.

Afbeelding 2.1 Onderscheid van lange en korte PFAS ketens voor PFAS met carboxylzuren (PFCA's) en sulfonzuren (PFSA's)¹

3 WATERZUIVERINGSTECHNIKEN

In dit hoofdstuk is beknopt aandacht besteed aan de verschillende principes van zuivering van water in relatie tot de verwijdering van PFAS. In de samenvattende tabel (bijlage II) is de werking van waterzuiveringstechnieken kort toegelicht, opgedeeld in verschillende categorieën gebaseerd op de zuiveringsprincipes.

De volgende principes van waterbehandeling wordt in deze paragraaf kort beschreven:

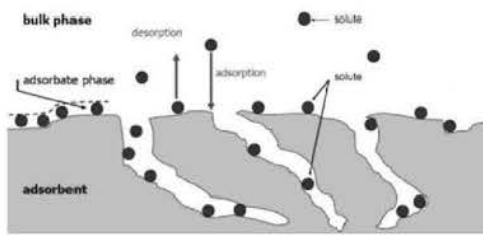
- adsorptie technieken;
- coagulatie technieken;
- scheidingstechnieken;
- chemische technieken;
- biologische technieken;
- thermische technieken.

3.1 Adsorptie

Adsorptie vindt plaats als stoffen uit het water zich vast hechten aan het oppervlak van de adsorbens (een vaste stof). De adsorbens bevat vaak een hoog inwendig contactoppervlak (m^2/gram materiaal). Hoe groter het oppervlak, des te hoger het verwijderingsrendement kan zijn en hoe groter de hoeveelheid stof(fen) die door adsorptie kunnen worden verwijderd, zie afbeelding 3.1.

¹ Afbeelding is eigendom van Arcadis en gebruikt met toestemming.

Afbeelding 3.1 Adsorptie proces waarbij stoffen uit de vloeistof vast worden gezet aan het vaste stof (adsorbens)¹

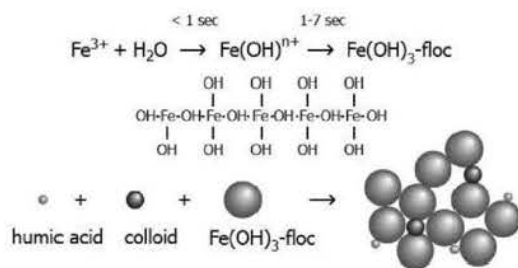
Onder deze categorie vallen de volgende technieken:

- actiefkool;
- ionenuitwisselingsharsen;
- biobased adsorbentia;
- biochar;
- koolstof nanotubes;
- moleculair bedrukte polymeren (in het engels: molecular imprinted polymers);
- elektrosorptie.

3.2 Coagulatie

Sommige deeltjes in het water zijn te klein om te bezinken of te filteren. Een deel van deze deeltjes is echter wel groot genoeg om gedestabiliseerd te worden, waarna ze uit oplossing komen. Dit kan door het doseren van een coagulant om deze kleine deeltjes tot een groter geheel te laten vormen, zodat zij eenvoudiger gescheiden kunnen worden. Afbeelding 3.2 laat zien hoe (in dit voorbeeld) humuszuren onder invloed van ijzer coaguleert. In dit voorbeeld zouden de PFAS zich gedragen zoals de humuszuren. Nadat deze deeltjes gevormd zijn, kunnen ze worden verwijderd middels filtratie of bezinking.

Afbeelding 3.2 Coagulatie voorbeeld met ijzeroxide dosering, PFAS vertoont hier een vergelijkbare gedrag als humuszuren; Bron²

Onder deze categorie vallen de volgende technieken:

- coagulatie/flocculatie;
- elektrocoagulatie.

3.3 Scheidingsfiltratie

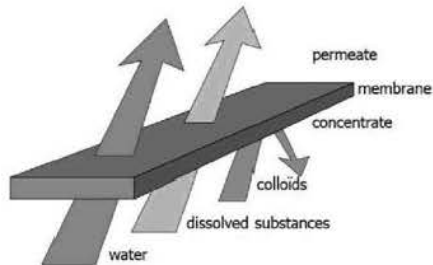
Verontreiniging in water kan verwijderd worden met fysisch-chemische scheidingstechnieken. Dit zijn onder andere membraanfiltratietechnieken, hierbij worden de verontreinigingen tegengehouden die groter zijn

¹ TU Delft drinking water treatment november 2011 dictaat

² TU Delft Fundamentals of drinking water and wastewater treatment September 2011 dictaat.

dan de poriën van de membraan. Aan de kant van het membraan waar de verontreiniging zich ophoopt, ontstaat een zogenaamde concentraatstroom. De andere, 'schone' kant van de membraan is het zogenaamde permeaat. Naast membranen zijn er ook andere fysisch-chemische scheidingstechnieken zoals schuimscheiding, waarbij scheiding plaatsvindt op basis van hechtingseigenschappen aan bubbels.

Afbeelding 3.3 Membranafiltratie: verontreiniging (concentraat) onder en schoon materiaal (permeaat) boven het membraan¹

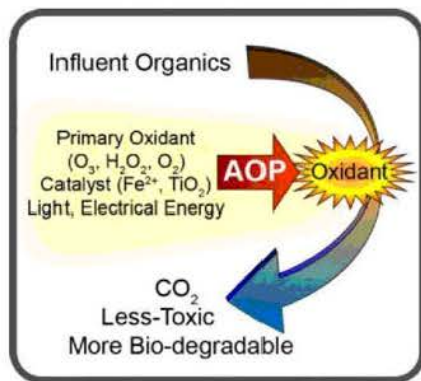
Onder deze categorie vallen de volgende technieken:

- omgekeerde osmose;
- nanofiltratie;
- schuimscheiding (met of zonder ozon).

3.4 Chemische technieken

Onder de categorie 'chemische technieken' vallen in dit rapport met name oxidatieve- of reductieve technieken. Hierbij worden sterke oxidatoren of reductoren gebruikt om stoffen 'aan te vallen' en af te breken. Een bekende chemische techniek in de waterzuivering is de inzet van sterke oxidanten als ozon of hydroxylradicalen. Afbeelding 3.4 laat twee routes zien waarop ozon of radicalen in de vorm van AOP (advanced oxidation processes) gebruikt worden in afval- en drinkwater voor afbraak van organische microverontreinigingen. De (gangbare) oxidatieve technieken zijn tot nu toe nog niet met succes toegepast om de chemisch zéér sterke PFAS echt af te breken, vaak is het wel in staat om de zogenaamde polyfluor 'precursors' om te zetten naar primaire (perfluor) PFAS. Onderzoeken naar de effectieve inzet van sterke reductor lopen nog, waar een aantal technieken tussen zitten in vroeg ontwikkelstadium die veelbelovend lijken.

¹ TUDelft - Drinking water treatment, november 2011 (dictaat).

Onder deze categorie vallen de volgende technieken:

- fotokatalyse / elektrokatalyse / foto-elektrokatalyse;
- chemische oxidatie;
- elektrochemische oxidatie;
- superkritische wateroxidatie (vaak afgekort tot SCWO);
- chemische reductie;
- plasmabehandelingstechnologie.

3.5 Biologische technieken

Het inzetten van micro-organismen (bacteriën, schimmels) of planten voor het afbreken van verontreinigingen wordt biologische afbraak c.q. bioremediatie genoemd. Dit kan mogelijk een duurzamer alternatief zijn voor de afbraak van PFAS. In 2018 leek dit succesvol met de *Acidimicrobium* sp. A6 bacterie, echter is nadien weinig bewijs gevonden dat deze microben ook effectief PFAS kunnen afbreken. Wel lopen een aantal onderzoekstrajecten om te zoeken naar deze organismen.

Onder deze categorie vallen de volgende technieken:

- micro-organismen gebaseerde biologische afbraak;
- constructed wetlands;
- enzymen en proteïnen voor biologische afbraak.

3.6 Thermische technieken

Bij thermische technieken worden zeer hoge temperaturen bereikt om verontreinigingen te mineraliseren. Dit is een bewezen techniek om een zeer groot deel van PFAS af te breken. De exacte benodigde minimumtemperatuur ligt nog niet eenduidig vast, maar de algemene consensus is dat temperaturen >1.000 °C benodigd zijn, mogelijk zelfs >1.400 °C.

Onder deze categorie vallen de volgende technieken:

- sono-chemische degradatie²;
- thermische degradatie en verbranding.

¹ <https://genesiswatertech.com/blog-post/how-gwt-aop-advanced-oxidation-systems-helped-companies-to-achieve-better-water-treatment-results/>

² Met sonochemie wordt ultrasoon geluid van hoge intensiteit gebruikt om een chemische reacties te realiseren.

4 VERGELIJK VAN TECHNIEKEN VOOR VERWIJDERING PFAS UIT WATER

De diverse zuiveringstechnieken zijn samengevat in het uitgebreide overzicht in Bijlage II. Hiervoor is een pakket aan literatuur geraadpleegd. Iedere techniek is waar mogelijk op de volgende punten beoordeeld:

- schaal/marktrijpheid/TRL;
- effectiviteit:
 - korte ketens versus lange ketens (short vs. long chain);
 - verwijderingsrendement;
- geschiktheid:
 - type afvalwater (industriële afvalwater/grondwater)
 - reststroom/-product;
 - kosten CAPEX en OPEX;

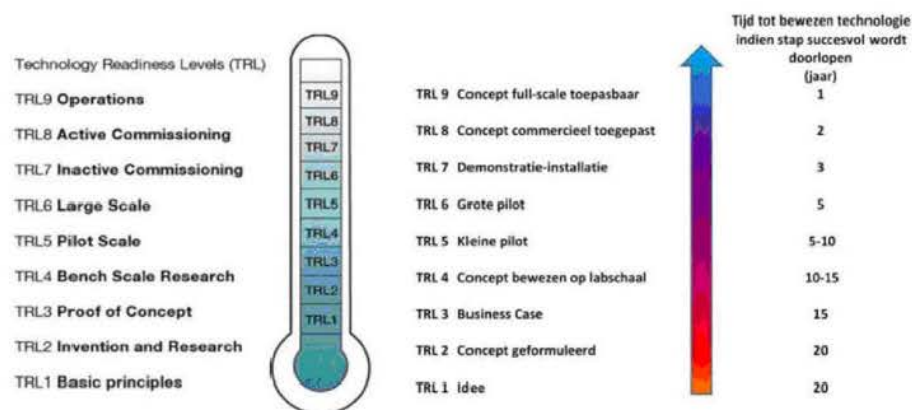
Voor enkele technieken was er in de literatuur geen direct antwoord beschikbaar op een van bovenstaande punten. In dat geval is op basis van 'expert opinion' informatie gegeven die richting geeft. Bijvoorbeeld de inzet van enzymen voor verwijdering van PFAS: voor deze techniek is nu nog geen concrete informatie beschikbaar over de kosten. In plaats daarvan is aangegeven dat de enzymen uit een specifieke bacterie gewonnen moeten worden en dat de omvang van kosten nog onbekend is.

4.1 Technology Readiness Levels (TRL)

Eén van de doelstellingen van deze studie is om 'laaghangend fruit' te duiden. Welke zuiveringstechnieken hebben potentie en kunnen snel opgeschaald worden naar pilots? De technische volwassenheid van technieken, en daarmee de potentie en snelheid van opschalen, is uitgedrukt in Technology Readiness Level, afbeelding 4.1 geeft een overzicht van de betekenis per TRL stap. Afbeelding 4.2 geeft de actuele status aan van hoe effectief een zuiveringstechniek voor verwijdering van PFAS uit water is, en hoe ver de techniek is in de ontwikkeling naar technische volwassenheid.

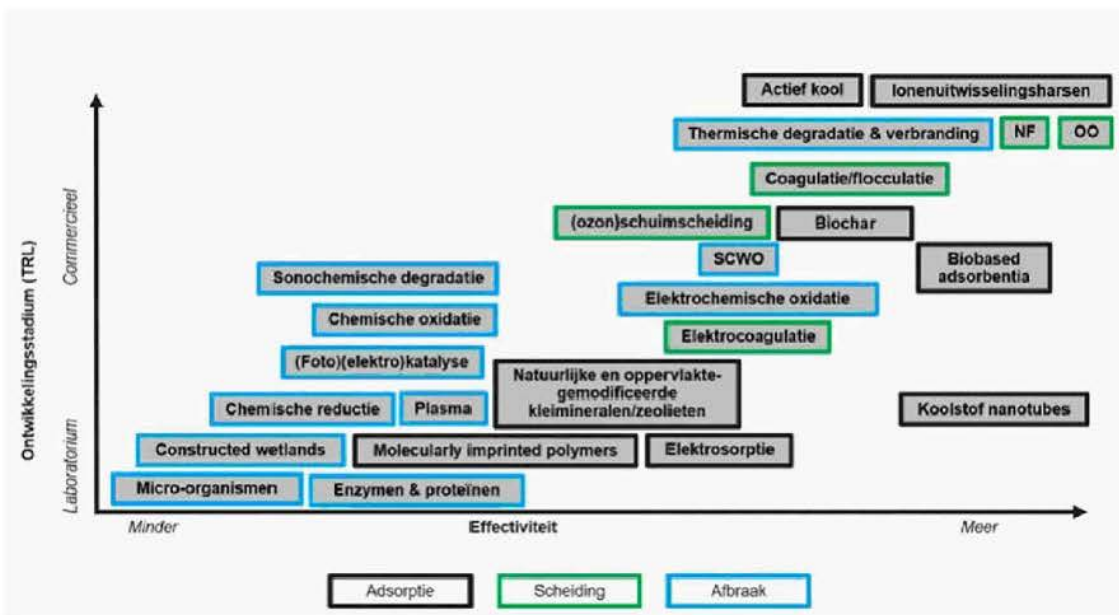
In deze studie zijn de technieken met TRL5 en hoger meegenomen voor verdere uitwerking. Deze technieken zijn beschikbaar in de vorm van een werkend prototype onder relevante omstandigheden. Technieken met TRL7 en hoger zijn technieken die in operationele omstandigheden als pilot getest kunnen worden. Deze technieken kunnen relatief snel opgeschaald worden naar een volwaardige techniek als de pilottesten succesvol zijn. Voor pilots en demonstratieprojecten in het Actieprogramma PFAS is TRL 7 en hoger interessant om te kunnen voldoen aan de wens om PFAS in 2025-2026 uit de productieketens te hebben.

Afbeelding 4.1 Overzicht van de TRL stappen, op basis van het model voor verwijdering van medicijnresten uit communale afvalwater via de STOWA¹

¹ STOWA Richtlijnen haalbaarheidsstudie innovatieprogramma microverontreinigingen uit afvalwater mei 2019.

Afbeelding 4.2 Overzicht PFAS zuiveringstechnieken beoordeeld op TRL en effectiviteit

4.2 Effectiviteit

Korte versus lange ketens

De eigenschappen van lange en korte PFAS ketens zijn anders, zoals al hierboven genoemd. Hierdoor kunnen sommige technieken lange PFAS ketens beter verwijderen dan korte ketens, of andersom. Om het overgrote deel PFAS te verwijderen, kan een combinatie van technieken overwogen worden, waarbij de ene techniek alleen de korte ketens verwijderd terwijl de andere de lange ketens verwijderd.

Verwijderingsrendement

Per zuiveringstechniek wordt een indicatie gegeven in hoeverre zij PFAS kunnen verwijderen o.b.v. het literatuurpakket. Hier kan een indicatie in de vorm van verwijderingsrendement per type PFAS of een beschrijving van hoe effectief de techniek is voor PFAS verwijdering.

4.3 Geschiktheid

Verskil behandeling van industrieel afvalwater en van grondwater

Grondwater en industrieel afvalwater hebben een andere matrix en dit kan invloed hebben op de inzetbaarheid van een zuiveringstechniek om PFAS te verwijderen. Voor sommige gevallen wordt er in de literatuur genoemd met welk soort water de zuiveringstechniek getest is, deze is dan opgenomen in het techniekenoverzicht.

Reststroom

Sommige zuiveringstechnieken genereren een reststroom die achteraf nog behandeld moeten worden. Dit kan invloed hebben op de operationele kosten. In deze studie wordt op basis van de literatuur waar mogelijk de eigenschappen en hoeveelheid van de reststroom aangegeven.

Kosten CAPEX en OPEX

Voor deze twee kosten wordt een beschrijving gegeven over hoe duur een zuiveringstechniek is om te bouwen en te gebruiken. Er zijn technieken die nog in een relatief vroeg stadium staan, waardoor er ook geen informatie beschikbaar is over de kostenindicatie.

Inzet van technieken combineren

Zuiveringstechnieken combineren is belangrijk. In de voorgaande paragraaf is kort belicht dat er zuiveringstechnieken zijn die een deel van het PFAS-probleem op kunnen lossen. Voor een integrale oplossing moeten de tekorten van de ene techniek aangevuld worden met een andere techniek. Zo moet een stroom bijvoorbeeld een voorbehandeling ondergaan voordat de RO (reversed osmose/omgekeerde osmose) als PFAS zuiveringstechniek ingezet kan worden. Bij de inzet van RO blijft er dan een reststroom over, waar een destructie techniek van pas kan komen om de PFAS te vernietigen.

Voor de aanpak van een complexe stof als PFAS moet een oplossing gevonden in de vorm van een trein aan gecombineerde zuiveringstechnieken.

4.4 Overig

Achtergrondinformatie

Hier komt extra informatie over de zuiveringstechnieken die niet bij de andere beoordelingspunten passen, maar mogelijk invloed kan hebben op de keuze van de zuiveringstechnieken.

5 ERVARINGEN DEELNEMERS WERKGROEP

5.1 Opzet interviews

Gedurende dit project zijn de leden van de Werkgroep PFAS benaderd voor een interview om hun ervaringen, wensen en doelen vast te leggen. Hieronder zijn de hoofpunten uit de interviews weergegeven. De onderstaande doelstellingen en vragen zijn gedurende het interview aan bod gekomen:

Tijdens de interviews zijn de volgende vragen gesteld

- wat zijn de belangrijkste kenmerken van de (te behandelen/behandelde) afvalwaterstroom?
- wat gebeurt er nu al op gebied van PFAS-zuivering, welke technieken worden nu toegepast?
 - waarom is gekozen voor deze technieken, wat zijn sterke en zwakke punten?
- waar vindt lozing op plaats (oppervlaktewater/riool)?
- speelt 'zero liquid discharge' of vergaand hergebruik van water een rol?
- wat is de behoefte op korte termijn met het oog op delen van kennis en ervaringen?
- ziet de geïnterviewde mogelijkheden voor een demo-project(en)?

5.2 Uitwerking belangrijkste uitkomsten

Belangrijke focus in de interviews was de ervaringen met technieken beschouwen. In de praktijk bleek dat er nog nauwelijks technieken op relevante schaal getest worden. Eigenlijk alleen actiefkool wordt nu toegepast. Er is een aantal kleinschalige testen in opkomst, maar die starten pas in 2023 op. Daarom is er in de interviews overwegend meer aandacht besteed aan de vraag van wat er nu bekend is over PFAS op de locaties en welke uitdagingen/knelpunten er zijn voor de implementatie van verwijderingstechnieken.

Wat zijn de belangrijkste kenmerken van de (te behandelen/behandelde) afvalwaterstroom?

De antwoorden hierop zijn zéér divers en wisselen sterk per geïnterviewde, bedrijfsprocessen of bedrijfslocaties. Een aantal geïnterviewden geeft aan dat ze zelf geen actief PFAS-gebruiker (meer) zijn, maar dat er desondanks toch nog steeds (hogere) concentraties PFAS in het water wordt gemeten. Overwegend zien de papierfabrieken verhoogde concentraties PFAS gerelateerd aan coatings van papier/verpakkingen uit de voedingsmiddelenindustrie. De (petro)chemische bedrijven zien PFAS overwegend gerelateerd aan schuimvormende brandblusmiddelen, incidenten of historische (bodem)verontreiniging.

Onderzoek naar bronnen van PFAS of minimalisatie van PFAS blijkt lastig: het gaat om (zeer) lage concentraties die moeilijk terug te vinden zijn in de dagelijkse operations, die echter op jaarbasis wel tot aantoonbare vracht kunnen leiden. De 'verdenking' komt dan vaak op toeslagstoffen en/of reinigingsmiddelen in het proces, waar op dit moment wettelijk niet alle ingrediënten op hoeven te staan.

Ook inname van oppervlaktewater als koel- of proceswater wordt vaak als bron gezien/gevreesd. Een onbekende in beide gevallen is wie er dan verantwoordelijk is voor de lozing en hoe dit dan werkt qua vergunningen. Voorbeeld: als er rivierwater als koelwater wordt ingenomen met een bepaalde PFAS-vracht, en de fabriek dezelfde PFAS-vracht loost, hoe moet hier dan mee omgegaan worden?

Wat gebeurt er nu al op gebied van PFAS-zuivering?

Momenteel zuiveren een aantal bedrijven het afvalwater op PFAS. Er wordt actiefkool toegepast op full-scale, dit werkt goed, maar vereist wel een specifieke aanpak zodat de watermatrix het kool zo min mogelijk verstoort. Daarnaast is er een aantal projecten (lab/pilot/demo) in voorbereiding met schuimscheiding, organische adsorbentia, concentratie met (directe) nanofiltratie en met biologische afbraak.

Waar vind lozing plaats?

Dit is afhankelijk van de locatie. Grofweg zijn er, wettelijk gezien, drie vormen van lozen:

- indirecte lozing op de normale communale waterzuivering via het riool naar de rwzi.
- indirecte lozing op de communale waterzuivering direct via (pers)leiding op de rwzi;
- directe lozing zonder tussenkomst van een rwzi direct op het oppervlaktewater.

Afhankelijk van de lozingsplaats verandert ook het relevante bevoegde gezag en de mogelijkheden/(lozings)eisen die daarmee gepaard gaan.

Speelt Zero Liquid Discharge of vergaand waterhergebruik een rol?

Een aantal van de geïnterviewden geeft aan hier serieus naar te kijken en/of al mee bezig te zijn.

Dé uitdaging hierbij is het PFAS in concentraatstromen en het (uiteindelijk) afzetten van PFAS-houdend restmateriaal (brijn of superconcentraat). De afzetroutes en verwerking hiervan is momenteel zeer beperkt.

Wat zijn de behoeftes op de korte termijn?

De behoefte op de korte termijn is veelal duidelijkheid en verhoogde voorspelbaarheid:

- duidelijkheid van hoe omgegaan wordt/gaat worden met wet- en regelgeving;
- duidelijkheid/zekerheid van afzetroutes van pfas-houdend materiaal;
- duidelijkheid van beschikbare (eind)verwerkingsroutes.

Kennisleemtes gaan vaak over:

- technische mogelijkheden voor PFAS-verwijdering en -destructie,
 - vanuit bevoegde gezagen is vaak de vraag:
 - welke technieken vallen onder BBT of BBT+?
 - welke technieken werken gegarandeerd en onder welke condities?
 - het bedrijfsleven heeft zorgen over het steeds strikter worden van normen en de risico's voor handhaving in het geval pilots met nieuwe technieken worden gedaan. Resultaten van pilots kunnen ook doorwerking hebben voor eisen aan nieuwe minimalisatieverplichtingen door Vergunning, Toezichthouding en Handhaving (VTH). Dit naast het probleem dat momenteel de (eind)afzetroutes voor PFAS-houdend afval niet (meer) beschikbaar zijn;
- verwerken van PFAS-houdend concentraat en/of brijnstromen;
- waar komt PFAS vandaan als men zeker weet dat in het productproces geen PFAS wordt gebruikt?

6 TE VERWACHTEN TECHNISCHE ONTWIKKELINGEN (BINNEN 1-2 JAAR)

Op basis van de techniekoverzichten en de interviews beschrijft dit hoofdstuk het laaghangend fruit, zowel op technisch als op beleids- en vergunningsmatig vlak, en vervolgens waar er kansen voor pilots liggen.

6.1 Laaghangend fruit

Technisch

De ontwikkelingen gaan momenteel erg snel, dus ook de TRL's zullen de komende tijd snel kunnen ontwikkelen. Tegelijkertijd is het lastig om te spreken van écht laaghangend fruit: er zijn een aantal technieken marktrijp, maar er is nog geen standaardoplossing die altijd goed werkt.

Technieken die als marktrijp beschouwd kunnen worden zijn:

- korrelkool (GAC/granulair actiefkool);
- ionenwisseling;
- omgekeerde osmose.

Met name de technieken die nu op TRL 5-7 staan kunnen snel doorgroeien en daarmee binnen een aantal jaar marktrijp zijn. Dit geldt met name voor:

- organische adsorbentia;
- schuimscheiding met of zonder ozon;
- nanofiltratie;

Beleid/vergunningen

Het échte laaghangende fruit ligt in het opheffen van een aantal beleidsmatige/vergunning technische knelpunten. Dit zijn er effectief twee:

- veranderende lozingsnormen/regels;
- verminderde/minder gegarandeerde eindafzet

De stap om te gaan investeren in zuiveringstechnieken is lastig en risicovol, omdat het beeld heerst dat niet bekend is wanneer de regels verder aangescherpt worden en dus dat er nóg verder gezuiverd moet worden.

Nog belangrijker is de vraag wat er met het PFAS-houdend (afval)materiaal moet gebeuren. De bestaande afzetroutes lijken op korte termijn niet meer of sterk verminderd beschikbaar te zijn. Men is bang om nu een techniek te kiezen en vervolgens alsnog niet te kunnen zuiveren omdat er geen afzetroute is.

6.2 Kansen voor pilots

In de interviews is door diverse mensen aangegeven dat als er technieken beschikbaar zijn, dat er dan kansen zijn voor pilots voor zowel afval- als grondwaterzuivering. De technieken uit de tabel in bijlage II geven voldoende houvast om daaruit keuzes te maken en daadwerkelijk te gaan testen om zo (gezamenlijk) lerend te implementeren.

6.3 Advies voor vervolg

Uit deze studie blijkt dat diverse technieken beschikbaar zijn om PFAS uit water te verwijderen. Dat deze technieken nog niet worden toegepast, heeft te maken met een aantal blokkades. De belangrijkste zijn:

- er is onzekerheid over de 'stabiliteit' van wet- en regelgeving. Aanscherping van normen en het uitvoeren van pilots zonder duidelijke kaders, geeft het bedrijfsleven en de overheid geen goede basis om te investeren en te experimenteren met zuiveringstechnieken voor verwijdering van PFAS;
- de afzetroute van PFAS-houdend afval (vast en/of vloeibaar) zijn geblokkeerd. Hierdoor is het niet mogelijk om reststromen van technieken op verantwoorde wijze af te voeren.

REFERENTIELIJST

Korte referentie	Referentie
Ahmed et al., 2020	Ahmed, M.B., Alam, M.M., Zhou, J.L., Xu, B., Johir, M.A.H., Karmakar, A.K., Rahman, M.S., Hossen, J., Hasan, A.T.M.K, Moni, M.A. (2020). Advanced treatment technologies efficacies and mechanism of per- and poly-fluoroalkyl substances removal from water. Process Safety and Environmental Protection. DOI: 10.1016/j.psep.2020.01.005
Berg et al., 2021	Berg, C., Crone, B., Gullett, B., ... & Whitehill, A. (2021). Developing innovative treatment technologies for PFAS-containing wastes. Journal of the Air & Waste Management Association. DOI: 10.1080/10962247.2021.2000903
Boyer et al., 2021a	Boyer, T.H., Fang, Y., Ellis, A., Dietz, R., Choi, Y.J., Schaefer, C. E., Higgins, C.P., Strathmann, T.J. (2021). Anion exchange resin removal of per- and polyfluoroalkyl substances (PFAS) from impacted water: A critical review. Water Research. DOI: 10.1016/j.watres.2021.117244
Boyer et al., 2021b	Boyer, T.H., Ellis, A., Fang, Y., Schaefer, C.E., Higgins, C.P., & Strathmann, T.J. (2021). Life cycle environmental impacts of regeneration options for anion exchange resin remediation of PFAS impacted water. Water Research, 207, 117798. DOI: 10.1016/j.watres.2021.117798
Cornelsen et al., 2021	Cornelsen, M., Weber, R., Panglisch, S. (2021). Minimizing the environmental impact of PFAS by using specialized coagulants for the treatment of PFAS polluted waters and for the decontamination of firefighting equipment. Emerging Contaminants. DOI: 10.1016/j.emcon.2021.02.001
Dixit et al., 2021	Dixit, F., Dutta, R., Barbeau, B., Berube, P., Mohseni, M. (2021). PFAS removal by ion exchange resins: A review. Chemosphere. DOI: 10.1016/j.chemosphere.2021.129777
Gagliano et al., 2021	Gagliano, E., Sgroi, M., Falciglia, P.P., Vagliasindi, F.G.A., Roccaro, P. (2020). Removal of poly- and perfluoroalkyl substances (PFAS) from water by adsorption: Role of PFAS chainlength, effect of organic matter and challenges in adsorbent regeneration. Water Research. DOI: 10.1016/j.watres.2019.115381.
Garg et al., 2021	Garg, S., Wang, J., Kumar, P., Mishra, V., Arafat, H., Sharma, R.S., Dumée, L.F. (2021). Remediation of water from per-/poly-fluoroalkyl substances (PFAS) – Challenges and perspectives. Journal of Environmental Management. DOI: 10.1016/j.jece.2021.105784
Iery, 2019	Iery, R. (2019). Treatment technologies for PFAS site management. NAVFAC. Geraadpleegd op 24/05/2022.
ITRC, 2020	https://clu-in.org/conf/tio/FRTRPresents5_062019/slides/2Slide_Presentation_for_Ramona_Iery_Ph.D.,_Naval_Facilities_Engineering_and_Expeditionary_Warfare_Center.pdf
Kucharzyk et al., 2017	ITRC (2020). PFAS Technical and Regulatory Guidance Document and Fact Sheets PFAS-1. Washington, D.C.: Interstate Technology & Regulatory Council, PFAS Team. https://pfas-1.itrcweb.org/
Lenka et al., 2021	Kucharzyk, K.H., Darlington, R., Benotti, M., Deeb, R., Hawley, E. (2017). Novel treatment technologies for PFAS compounds: A critical review. Journal of Environmental Management. DOI: 10.1016/j.jenvman.2017.08.016
Leonello et al., 2021	Lenka, S.P., Kah, M., Padhye, L.P. (2021). A review of the occurrence, transformation, and removal of poly- and perfluoroalkyl substances (PFAS) in wastewater treatment plants. Water Research. DOI: 10.1016/j.watres.2021.117187
Li et al., 2020	Leonello, D., Fendrich, M.A., Parrino, F., Patel, N., Orlandi, M., Miotello, A. (2021). Light-induced advanced oxidation processes as PFAS remediation methods: A review. Applied Sciences. DOI: 10.3390/app11188458
Liang et al., 2022	Li, F., Duan, J., Tian, S., Ji, H., Zhu, Y., Wei, Z., & Zhao, D. (2020). Short-chain per- and polyfluoroalkyl substances in aquatic systems: Occurrence, impacts and treatment. Chemical Engineering Journal, 380, 122506. DOI: 10.1016/j.cej.2019.122506
Liu et al., 2022	Liang, S., Mora, R., Huang, Q., Casson, R., Wang, Y., Woodard, S., & Anderson, H. (2022). Field demonstration of coupling ion-exchange resin with electrochemical
Lu et al., 2020	oxidation for enhanced treatment of per- and polyfluoroalkyl substances (PFAS) in groundwater. Chemical Engineering Journal Advances, 9, 100216. DOI: 10.1016/j.cej.2021.100216
McDonough et al., 2022	Liu, Y., Li, T., Bao, J., Hu, X., Zhao, X., Shao, L., Li, C., Lu, M. (2022). A review of treatment techniques for short-chain perfluoroalkyl substances. Applied Sciences. DOI: 10.3390/app12041941

Korte referentie	Referentie
Meegoda et al., 2020	Lu, D. Sha, S., Luo, J., Huang, Z., & Jackie, X.Z. (2020). Treatment train approaches for the remediation of per- and polyfluoroalkyl substances (PFAS): A critical review. <i>Journal of Hazardous Materials</i> , 386, 121963. DOI: 10.1016/j.jhazmat.2019.121963
Militao et al., 2021	'McDonough, J.T., Kirby, J., Bellona, C., Quinnan, J.A., Welty, N., Follin, J. & Liberty, K. (2022). Validation of supercritical water oxidation to destroy
Nienhauser et al., 2022	perfluoroalkyl acids. <i>Remediation</i> , 32, 75-90. DOI: 10.1002/rem.21711'
Nzeribe et al., 2019	'Meegoda, J.N., Kewalramani, J.A., Li, B., & Marsh, R.W. (2020). A Review of the Applications, Environmental Release, and Remediation Technologies of Per- and
OECD, 2021	Polyfluoroalkyl Substances. <i>Environmental Research and Public Health</i> , 17, 8117. DOI: 10.3390/ijerph17218117'
OVAM, 2021	Militao, I.M., Roddick, F.A., Bergamasco, R., & Fan, L. (2021). <i>Journal of Environmental Chemical Engineering</i> , 9, 105271. DOI: 10.1016/j.jece.2021.105271
Palma et al., 2022	'Nienhauser, A.B., Ersan, M.S., Lin, Z., Perreault, F., Westerhoff, P., & Garcia-Segura, S. (2022). Boron-doped diamond electrodes degrade short- and long-chain per- and
Phong et al., 2020	polyfluorinated alkyl substances in real industrial wastewaters. <i>Journal of Environmental Chemical Engineering</i> , 10, 107192. DOI: 10.1016/j.jece.2022.107192'
Pinkard et al., 2021	Nzeribe, N., Crimi, M., Thagard, S.M., Holsen, T.M. (2019). Physico-chemical processes for the treatment of per- and polyfluoroalkyl substances (PFAS): A review blossom. <i>Critical Reviews in Environmental Science and Technology</i> . DOI: 10.1080/10643389.2018.1542916
Roest et al., 2021	'OECD (2021), Reconciling Terminology of the Universe of Per- and Polyfluoroalkyl Substances:
Ross et al., 2018	Recommendations and Practical Guidance, OECD Series on Risk Management, No. 61, OECD
Sahu et al., 2018	Publishing, Paris.'
Santiago et al., 2022	OVAM (2021). Grondreiniging PFAS: Beknopte literatuurstudie en marktbevraging grondreiniging. Rapport OVAM. Geraadpleegd op 24/05/2022. https://assets.vlaanderen.be/image/upload/v1642156808/OVAM_-_Grondreiniging_PFAS_ufuxbo.pdf
Sherma et al., 2022	Palma, D., Richard, C., Minella, M. (2022). State of the art and perspectives about non-thermal plasma applications for the removal of PFAS in water. <i>Chemical Engineering Journal Advances</i> . DOI: 10.1016/j.cej.2022.100253
Tian et al., 2021	Vp, H.N.P., Ngo, H.H., Guo, W., ... & Nguyen, T.A.H. (2020). Poly-and perfluoroalkyl substances in water and wastewater: A comprehensive review from sources to remediation. <i>Journal of Water Process Engineering</i> , 36, 101393. DOI: 10.1016/j.jwpe.2020.101393
Van den Bergh et al., 2021 (PhD thesis)	'Pinkard, R. B., Shetty, S., Stritzinger, D., Bellona, C. & Novosselov, I.V. (2021). Destruction of perfluorooctanesulfonate (PFOS) in a batch supercritical
Verma et al., 2021	water oxidation reactor. <i>Chemosphere</i> , 279, 130834. DOI: https://doi.org/10.1016/j.chemosphere.2021.130834 '
Vu & Wu, 2020	'Roest, K, ter Laak, T.L., Huiting, H., Siegers W., Meekel, N., de Jong, C., de Jong, M., van Houten, M., Pancras, T. & Plaisier, W. (2021). Performance of water
Wanninayake 2021	treatment systems for PFAS removal. Concawe, report no. 5/21.'
Xu et al., 2017	Ross, I., McDonough, F., Miles, J., Storch, P., Kochunaryanan, P.T., Kalve, E., Hurst, J., Dasgupta, S.S., & Burdick, J. (2018). A review of emerging technologies for remediation of PFASs. <i>Remediation</i> , 28, 101-126. DOI: 10.1002/rem.21553
Ahmed et al., 2020	Sahu, S.P., Qanbarzadeh, M., Ateia, M., Torkzadeh, H., Maroli, A.S., Cates, E.L. (2018). Rapid Degradation and Mineralization of Perfluorooctanoic Acid by a New Petitjeanite Bi ₃ O(OH)(PO ₄) ₂ Microparticle Ultraviolet Photocatalyst. <i>Environmental Science & Technology Letters</i> . DOI: 10.1021/acs.estlett.8b00395

BIJLAGE: WAT IS PFAS?

PFAS is een groep gefabriceerde chemicaliën die sinds de jaren '40 in de industrie en consumentenproducten worden gebruikt vanwege hun nuttige eigenschappen. Er zijn duizenden verschillende individuele stoffen die tot de stofgroep PFAS horen. Enkele stoffen zijn op grotere schaal gebruikt, zoals PFOA (perfluorooctaanzuur) voor de productie van teflon en PFOS (perfluorooctaansulfonaat) dat is toegepast in brandblusschuim. Andere stoffen zijn weer op veel beperkte schaal gebruikt. Ook zijn sommige stoffen veel intensiever wetenschappelijk onderzocht dan de andere stoffen.

Toepassingen

PFAS hebben een gemeenschappelijk kenmerk: veel stoffen breken heel langzaam af, ze kunnen zich gemakkelijk verspreiden en in de loop van de tijd kunnen hopen deze stoffen zich op bij mensen, dieren en in het milieu. Bewezen is dat PFAS aanwezig is in ons water, bodem, lucht en voedsel, evenals in materialen die in onze huizen of werkplekken worden aangetroffen. Een overzicht van consumentenproducten met PFAS is weergegeven in onderstaand kader

PFAS in consumentenproducten

Gebruiksgoederen zoals elektronica, (outdoor) textiel, schoenen en pannen.

Voedselverpakkingen zoals vetbestendig papier, fastfood verpakkingen, magnetronpopcomzakken, pizzadozen en snoepwikkels

Brandblusschuim - in waterige filmvormende schuimen (of AFFF's) die worden gebruikt om brandbare branden op vloeibare basis te blussen. Dergelijke schuimen worden gebruikt bij trainings- en noodhulpevenementen op luchthavens, scheepswerven, militaire bases, trainingsfaciliteiten voor brandbestrijding, chemische fabrieken en raffinaderijen.

Persoonlijke verzorgingsproducten – bijvoorbeeld in bepaalde shampoo, tandzijde en cosmetica.

Huishoudelijke producten zoals sprays om vlekken of water afstotend te maken op tapijten, stoffering, kleding, schoonmaakmiddelen, verven en afdichtingsmiddelen.

[PFAS in products and waste streams in the Netherlands (overheid.nl)]

Gezondheidseffecten van PFAS

Door het wijdverspreide gebruik van PFAS kunnen mensen op verschillende manieren worden blootgesteld aan deze stoffen. De meeste bekende blootstellingen zijn relatief laag, maar sommige kunnen hoog zijn, vooral wanneer mensen gedurende lange perioden worden blootgesteld aan een geconcentreerde bron. Sommige PFAS-chemicaliën kunnen zich na verloop van tijd in het lichaam ophopen. Wetenschappelijke studies hebben aangetoond dat blootstelling aan bepaalde niveaus van PFAS kan leiden tot:

- reproductieve effecten zoals verminderde vruchtbaarheid of verhoogde hoge bloeddruk bij zwangere vrouwen.
- ontwikkelingseffecten of vertragingen bij kinderen, waaronder een laag geboortegewicht, versnelde puberteit, botvariaties of gedragsveranderingen.

- verhoogd risico op sommige kankers, waaronder prostaat-, nier- en teelbalkanker.
- verminderd vermogen van het immuunsysteem van het lichaam om infecties te bestrijden, waaronder een verminderde vaccinrespons.
- interferentie met de natuurlijke hormonen van het lichaam.
- verhoogd cholesterolgehalte en/of risico op obesitas.

Opgemerkt wordt dat het zeer moeilijk is om (bijkomende) gezondheidseffecten te relateren aan specifieke stoffen. Ondanks dat hier wereldwijd veel onderzoek naar wordt gedaan, weten we nog altijd weinig van de gezondheidseffecten die direct geassocieerd worden met blootstelling aan PFAS. Dit is moeilijk te specificeren, doordat er duizenden PFAS-stoffen zijn met potentieel verschillende effecten en toxiciteitsniveaus. De meeste studies richten zich echter op een beperkt aantal bekendere PFAS-verbindingen.

Daarnaast kunnen mensen op verschillende manieren en in verschillende levensfasen worden blootgesteld aan PFAS. De soorten en toepassingen van PFAS veranderen in de loop van de tijd, waardoor het een uitdaging is om te volgen en te beoordelen hoe blootstelling aan deze chemicaliën plaatsvindt en hoe ze de menselijke gezondheid zullen beïnvloeden. Tot slot zijn er verschillen tussen volwassenen en kinderen en tussen mannen en vrouwen. Wetenschappers blijven onderzoek doen op dit gebied.

[EPA - [PFAS Explained](#) | US EPA]

[ITRC - [PFAS — Per- and Polyfluoroalkyl Substances \(itrweb.org\)](#)]

BIJLAGE: ZUIVERINGSTECHNIEKEN OVERZICHT

Techniek	Schaal/Markt/jaard/TRL	ACTIEPROGRAMMA PFAS (TRL 5 en hoger)	Versrijdingsgrondstoffen (korte en lange ketens)	Type water Industriële afvalwater / Grondwater	Reactor type	Investeringskosten CAPEX, Randstof	Operationele kosten OPEX, Randstof	Technische toelichting	Achtergrondinformatie (verwijzing naar andere niet-commerciële websites)
Adsorptie Activated carbon - GAC - PAC	TRL 9 (vrij, 2019)	Ja	PFOS >90% (Kucharyk et al., 2017) PFOS/PFOA > 90% (Jardine, 2021) Van 90 - >90% verwijdering Minder goede adsorptie van short chain en snellere doorloop (Kucharyk et al., 2017; OVAM, 2021) Minder effectief voor kortere PFAS-ketens, maar kan gecompenseerd worden door een langere EBCT. Variabele precursor effectiviteit (Arzadi, 2021) PFAS < CS hebben een kortere doorloop tijd (vrij, 2019)	Grondwater (Concave), industriële water (diverse plant/instalaties)	Reactivatie van gebruikte GAC. Hoeveelheid verbruik is matig bij focus op lange PFAS ketens, maar het verbruik is hoger als korte ketens verwijderd moeten worden	- (Concave)	0 (Concave)	Actief kool is een microporeuze matrix met een zeer groot intern oppervlak (700 tot 1.500 m ² /g). De intern oppervlak leent zich ideaal tot adsorptie (https://emis.vito.be/nl/bbt/bbt-tools/selecties/ramen/luss/technieken/actief-kool-adsorptie)	https://emis.vito.be/nl/node/19258 https://emis.vito.be/nl/node/19259
Ionexchange resin (anion/afvalwater/ketens) - Anion exchange removal (AER)	TRL 9 (vrij, 2019 & OVAM, 2021)	Ja	PFOS/PFOA >90% (Arzadi, 2021) Hogere capaciteit dan GAC's PFOA en PFOS (Arzadi, 2021) Hogere capaciteit bij hoge concentratie en langere ketenlengte (soms PFOS moleculen vore adsorbing to the resin without ion exchange occurring) (Boyer et al., 2021) ook afhankelijk van type resin Maar snellere adsorptiecapaciteit voor korte keten PFAS (ion exclusion long vs. short), maar kan ook omgekeerd zijn van type resin (Boyer et al., 2021) Betera prestatie om kort PFAS keten aan te pakken tov GAC (Arzadi, 2021) Significant hogere adsorptie capaciteit tov GAC (Gagliano et al., 2020) (uit Boyer et al., 2021) pH kan een rol spelen voor korte keten behaive voor PFAS (Boyer et al., 2021)	Grondwater en afvalwater (Dix St al., 2021)	Brijn met PFAS, met regenererende verzadigde ionenuitwisselingsharen	+ (Concave)	- Hoge kosten voor verbruikt regenerant, ionenuitwisseling is een tweedea optie als GAC niet mogelijk is (Verme E et al. 2021)	Een ionenwisselaar bestaat uit een behuizing gevuld met kunstharen, waarmee ongewenste ionen uit een waterige stroom worden verwijderd door ze uit te wisselen met minder schadelijke ionen. (https://emis.vito.be/nl/bbt/bbt-tools/technieken/ionenuitwisseling)	https://emis.vito.be/nl/node/19257
Extrahert adsorbentia - DD50RB ...	TRL 5 - 8	Ja	Snellere adsorptie kinetiek dan GAC, dus kleinere installaties zijn mogelijk (Concave) Hogere efficiëntie voor lange PFAS keten dan voor korte ketens (Concave)	Grondwater (Concave), maar ook voor industrieel water	Twee reactoren Verwijdering van adsorbent (DD50RB®) reactiestof en verbruikt regenerant (methanol (vulbaar)). De hoeveelheid verbruikte stoffen is niet bekend (Concave)	- (Concave)	0 (Concave)	DD50RB bestaat uit lipide cyclodextrine moleculen met coördineren. De verwijderingsmechanisme beruist op de hydrophobe interactie van de binnenruimte van de lipiden. (Concave)	
Biochar	TRL 7 - 8 (vrij, 2019)	Ja	Niet 100% PFAS uitloging reductie bij hoge dosering van 5% (OVAM 2021) 0-84% 7 dagen labtest. 22-58 % met biochar geloot 22 weken. (Lenka et al. 2021) Niet beter met long chain dan short chain (OVAM 2021)	Grondwater (OVAM 2021) Afvalwater (Lenka et al. 2021)	Niet nader beschouwd	Mogelijk hoger dan GAC, omdat meer materiaal nodig is voor dezelfde rendement en dus grotere contactoren/reactoren	- Is goedkoper om te produceren dan GAC (S. Garg et al. 2021)	Biochar is een donkere, poreuze vaste stof die gemaakt wordt door biomassa (zoals hout of mest) te verhitten onder lage zuurstof concentratie omgeving. (IFRC June 2022)	Biochar verwijderd PFAS minder efficiënt dan GAC. De hoeveelheid biochar dat verwijst moeten worden na verwijdering zal vermoedelijk hoger zijn dan wanneer GAC wordt gebruikt
Carbon nanotubes Koolstof nanoruben	TRL 3 (Kucharyk et al., 2017)	Nee	Werkt goed (Ji et al. 2018) Adsorberend lange ketens beteren korte ketens (Ji et al. 2020)	Grondwater (Santiago et al. 2022) (Kucharyk et al. 2017)	Niet nader beschouwd	Niet nader beschouwd	- groot schaalige productie is een uitdaging, verwacht hogere kosten (Santiago et al. 2022) (Kucharyk et al. 2021)	Koolstof nanotubes hebben unieke nanostructuur, conductiviteit en zeer grote oppervlak. (Santiago et al. 2022)	Nanomaterialen in de grond injecteren kan uitloging in het grondwater vertraging (Wanninyake 2021) https://waterinle.be/publicaties/databank-watersuivering-en-behandeling/afvalwater/afvalwater-watersuivering-en-behandeling https://waterinle.be/publicaties/databank-watersuivering-en-behandeling/afvalwater/afvalwater-watersuivering-en-behandeling
Natural and surface-modified clay minerals/exfolites Natuurlijke en oppervlaktewijzigende kleimineralen/exfolieten	TRL 3 (Kucharyk et al., 2017, vrij, 2019)	Nee	Minder adsorptie capaciteit vergeleken met ionenwisselaar en GAC (Du et al., 2014) Kan PFOS and PFOA verwijderen (Verme et al., 2021)	Grondwater (IFRC June 2022)	Vaste restructuur. Poreusheid inschatting is niet nader beschouwd	Niet nader beschouwd	0 (Beland)	Zeele is een alumin silicaat dat zowel natuurlijk voorkomt als synthetisch wordt vervaardigd. Het zeoliet heeft een tridimensionale structuur met poriën. Zeolieten en kleimineralen kunnen PFAS uit het water verwijderen door ionenuitwisseling en adsorptie mechanisme (https://emis.vito.be/nl/bbt/bbt-tools/technieken/zeoliet-adsorptie) (IFRC June 2022)	In both better, is een reductie van 20-90% aan PFAS loging geobserveerd. Inclusief PFOS and PFOA. De dosering in het verontreinigde grond is 0.5% tot 5% gewicht van een commercieel gemiddeld klei-oppervlak (Wang et al. 2021) https://waterinle.be/publicaties/databank-watersuivering-en-behandeling/afvalwater/afvalwater-watersuivering-en-behandeling
Molecularly imprinted polymers	TRL 3 (Kucharyk et al., 2017)	Nee	Deze techniek heeft een hogere adsorptie efficiëntie voor PFO tot 90% actieve kool (Xiao et al., 2017a) Hoge adsorptie capaciteit voor PFOS door micell formatie in de poreuze material (Wanninyake 2021)	Niet duidelijk in welke water getest is	Niet nader beschouwd	Niet nader beschouwd	Niet nader beschouwd	Selectieve adsorbent die synthetisch wordt gemaakt (Verme et al. 2021)	
Electroosorption Elektroosorptie	TRL 2-3	Nee	PFOA verwijdering >82.3% in secundaire afvalwater, PFOS/PFOA/PPFA/PSA verwijdering >80%. De zuiverings tijd handbreedte gaat van 0,5 tot 4 uur en soms boven de 3 uur (Garg et al. 2021) Vooral getest op lange ketens (Garg et al. 2021)	Getest in secundaire afvalwater en voornamelijk in demin water (Garg et al. 2021)	De elektrische polen omvallen om de ionen terug in het vloeistof te blijven (Garg et al. 2021)	Niet nader beschouwd	Niet nader beschouwd	Elektroosorptie is een proces waar opgeloste deeltjes zich aan het oppervlak binden van de gepolariseerde elektrode d.m.v. een geleidend elektrolyt veld (Santiago et al. 2022)	Een handvol testen in demin water en een paar met secundaire rioolwater (Garg et al. 2021)

[illegible]

To: 5.1.2e DGWB 5.1.2e @minienw.nl; 5.1.2e - DGWB 5.1.2e @minienw.nl 5.1.2e
5.1.2e - DGWB 5.1.2e @minienw.nl; 5.1.2e - DGWB 5.1.2e @minienw.nl
Cc: 5.1.2e DGWB 5.1.2e @minienw.nl; 5.1.2e
DGWB 5.1.2e @minienw.nl
From: 5.1.2e - DGWB
Sent: Mon 1/23/2023 9:35:01 AM
Subject: RE: Rechtszaak ILT vs Indaver PFAS verwerking
Received: Mon 1/23/2023 9:35:03 AM

Hoi 5.1.2e

Dankjewel! Deze hebben we meegenomen in het dossier, ILT heeft alles daarvoor aangeleverd. Vlak voor het debat zullen ze dat nog actualiseren (en sluiten ook aan bij het vooroverleg).

Dossier staat nu bij 5.1.2e dus verwacht dit begin deze week bij jou.

Groet, 5.1.2e

Van: 5.1.2e DGWB <5.1.2e @minienw.nl>

Verzonden: zondag 22 januari 2023 15:41

Aan: 5.1.2e - DGWB <5.1.2e @minienw.nl>; 5.1.2e DGWB <5.1.2e @minienw.nl>;

5.1.2e - DGWB <5.1.2e @minienw.nl>

CC: 5.1.2e - DGWB <5.1.2e @minienw.nl>; 5.1.2e - DGWB

<5.1.2e @minienw.nl> 5.1.2e - DGWB <5.1.2e @minienw.nl>

Onderwerp: RE: Rechtszaak ILT vs Indaver PFAS verwerking

H mensen

Dit is denk ik relevant voor het PFAS debat volgende week.

Herzien jullie dat deze week? Nog hulp van mij nodig?

Met vriendelijke groet,

5.1.2e

Mailen buiten werktijd mag, maar is zelden nodig. Reageer wanneer het passend is voor jou.

Van: 5.1.2e - DGWB <5.1.2e @minienw.nl>

Verzonden: dinsdag 17 januari 2023 10:34

Aan: 5.1.2e - DGWB <5.1.2e @minienw.nl>; 5.1.2e DGWB <5.1.2e @minienw.nl>;

5.1.2e - DGWB <5.1.2e @minienw.nl>

CC: 5.1.2e DGWB <5.1.2e @minienw.nl>; 5.1.2e - DGWB

<5.1.2e @minienw.nl> 5.1.2e - DGWB <5.1.2e @minienw.nl>

Onderwerp: Rechtszaak ILT vs Indaver PFAS verwerking

Goedemorgen 5.1.2e en 5.1.2e,

Vorige week vrijdag heeft de rechter uitspraak gedaan in de voorlopige voorziening gevraagd door Indaver tegen het besluit van de ILT om geen nieuwe vergunningen te verlenen voor export van PFAS houdend afval. ILT heeft een nota geschreven over de uitspraak (zie bijlage). Het is gisteren ook in de ochtendraad met de minister besproken heb ik begrepen.

Conclusie:

- De voorlopige voorziening is toegewezen. De zaak ging over het toestaan van nieuwe afvaltransporten vanuit Nederland naar Indaver. De rechter heeft bepaald dat transporten van deze nieuwe afvalstromen in ieder geval mogen plaats vinden tot het beroep is afgedaan.
- 5.1.2e (ILT) gaf aan dat ze het beroep met vertrouwen tegemoet zien en de zaak doorzetten.
- De zaak ging over de nieuwe afvalstromen niet over de bestaande transporten. De ILT heeft deze nog niet ingetrokken maar alleen een voornemen kenbaar gemaakt. Ze gaan deze zaak aanhouden omdat de verwachting is dat als deze nu wordt doorgezet er een herhaling van zetten zal plaats vinden. Dat is zonde van de capaciteit.
- De uitspraak is terug te vinden: <https://www.raadvanstate.nl/uitspraken/@134925/202206985-1-r4/>

Met vriendelijke groet,

5.1.2e

5.1.2e

Afdeling Waterketen en stoffen
Ministerie van Infrastructuur en Waterstaat
(Directie Water en Bodem DGWB)
Rijnstraat 8 | 2515 XP Den Haag
Postbus 20901 | 2500 EX Den Haag

M 5.1.2e
5.1.2e @minienw.nl

Ministerie van Infrastructuur
en Waterstaat

Een leefbaar, bereikbaar en veilig Nederland.

Linked

To: [5.1.2e] - DGMI [5.1.2e]@minienw.nl; [5.1.2e] - DGWB [5.1.2e]@minienw.nl
From: [5.1.2e] - DGMI
Sent: Mon 1/23/2023 5:37:36 PM
Subject: FW: Terugkoppeling bijpraat met ILT
Received: Mon 1/23/2023 5:37:38 PM

Hoi [5.1.2e] en [5.1.2e],

Ter informatie stuur ik onderstaande terugkoppeling ook aan jullie door. Betreft de afvaltransporten van PFAS-afval van NL naar Indaver-Antwerpen.

Groet, en fijne avond,

[5.1.2e]

Van: [5.1.2e] - DGMI

Verzonden: maandag 23 januari 2023 17:36

Aan: [5.1.2e] - DGMI [5.1.2e] ([5.1.2e]@minienw.nl) <[5.1.2e]@minienw.nl>; [5.1.2e] - DGMI [5.1.2e] ([5.1.2e]@minienw.nl) <[5.1.2e]@minienw.nl>

Onderwerp: Terugkoppeling bijpraat met ILT

Ha [5.1.2e] en [5.1.2e]

Zoals zojuist aangegeven had ik vanmiddag een bijpraat moment met de ILT over de PFAS-houdende afvaltransporten uit NL naar Indaver-Antwerpen.

Hieronder t.i. de terugkoppeling + het door hem geschetste tijdpad. Nog niet alles in dit tijdpad is definitief, maar toch goed om kennis van te nemen.

- Traject 1): Niet verlenen van vergunningsaanvragen afvaltransporten naar Indaver

ILT heeft nieuwe EVOA-aanvragen afvaltransport met bestemming Indaver op 19 oktober uit voorzorg afgewezen. Indaver is tegen besluiten in bezwaar gegaan. Op 22 december werd de zaak behandeld bij voorzieningsrechter (RvS). Op 13 januari deed de voorzieningsrechter uitspraak over dat bezwaar. Uitspraak: ILT besluiten worden geschorst en afvaltransporten mogen dus voorlopig gewoon plaatsvinden. ILT heeft 12 weken om bezwaar te maken tegen uitspraak (Beslissing op Bezwaar; BOB). ILT zal deze week besluiten of zij dit gaan doen (verwachting [5.1.2e]: ze gaan dit doen). Als ze bezwaar gaan maken, willen ze dat binnen 8 weken doen. Dat kom je uit op begin maart. Indaver kan tegen de BOB in beroep gaan. Er is geen vast termijn waarbinnen de voorzieningsrechter dat beroep moet behandelen, maar het lukt hun regelmatig dit na 3 weken te doen. Als dat weer lukt, dan zal voor eind maart een definitieve uitspraak bekend zijn. Op 29 maart staat het Commissiedebat VTH op de planning. De Kamerbrief 'voorgenomen acties ILT PFAS-verdacht afval' van eind oktober staat dan geagendeerd. [5.1.2e] en ik zullen iig meeluisteren.

- Traject 2): Intrekken van al afgegeven vergunningen afvaltransporten naar Indaver

Oktober 2022 heeft de ILT gecommuniceerd het voornemen te hebben om de al afgegeven transportvergunningen in te trekken. Dit voornemen staat, in afwachting traject 1, op pauze. De ILT heeft officieel geen termijn voor hoe lang zo'n pauze kan duren. In de tussentijd wacht het bedrijfsleven in spanning af. De ILT wil de pauze uiterlijk laten duren tot BOB uit traject 1 is ingediend (dus begin maart). Zij zullen dan, nadat de BOB voor traject 1 is ingediend en als de redenatie de BOB in lijn is met huidige verwachtingen ILT, óók overgaan tot intrekken van al afgegeven vergunningen.

Groet,

[5.1.2e]

To: 5.1.2e 5.1.2e 5.1.2e) - ILT 5.1.2e @ILenT.nl]
Cc: 5.1.2e - ILT 5.1.2e @ilent.nl]
From: 5.1.2e) - DGMI
Sent: Mon 1/30/2023 1:50:42 PM
Subject: RE: CD VTH
Received: Mon 1/30/2023 1:50:00 PM
[Opzet hoofddossier CD VTH - Indaver.docx](#)

Ha 5.1.2e,
Dank hiervoor. Kort maar krachtig. Lijkt mij ook logisch, gezien het nog zo onderhavig aan veranderingen is. Ik heb een paar kleine aanpassingsvoorstellen, zie bijgevoegd.

Groet,
5.1.2e

5.1.2e 5.1.2e 5.1.2e) - ILT <5.1.2e@ILenT.nl>

Verzonden: vrijdag 27 januari 2023 11:57

Aan: 5.1.2e) - DGMI <5.1.2e@minienw.nl>

CC: 5.1.2e - ILT <5.1.2e@ilent.nl>

Onderwerp: RE: CD VTH

Hoi 5.1.2e,

Zoals besproken. Bijgevoegd een eerste opzet. Q&A's vond ik niet logisch om op te stellen, omdat we met nog twee maanden te gaan voor een totaal andere situatie kunnen staan. Ik laat het daarom bij de al opgestelde redeneerlijn voor het debat komende week, met gemarkeerd de passages die aan verandering onderhevig zijn.

Kan jij hiermee uit de voeten?

En zoals gezegd maakt mij op dit moment voor dit debat niet uit waar ik zit, belangrijk dat wij op dezelfde plek zitten. Mocht er tegen die tijd toch veel gaan spelen, dan kan ik altijd met de ILT-delegatie in de Tweede Kamer afstemmen of we een plekje ruilen. Ik verwacht dat we dat begin maart wel aardig in kunnen schatten.

Groeten,
5.1.2e

Van: 5.1.2e) - DGMI <5.1.2e@minienw.nl>

Verzonden: maandag 16 januari 2023 17:15

Aan: 5.1.2e 5.1.2e 5.1.2e) - ILT <5.1.2e@ILenT.nl>

Onderwerp: FW: CD VTH

Hoi 5.1.2e,

Zie onderstaande uitvraag van mijn collega 5.1.2e van de directie O&M. Betreft het Commissiedebat VTH van 29 maart. Tijdens dat CD staat de kamerbrief 'Voorgenomen acties ILT op het grensoverschrijdend transport PFAS-verdacht afval naar Indaver (België)' geagendeerd. Kortom: dossier moet voorbereid worden. Jullie zullen voor het CD PFAS het e.e.a. voorbereid hebben (en misschien nog het enige in voorbereiding hebben na oordeel voorzieningsrechter). Dat kan volgens mij gebruikt worden voor het dossier CD VTH. Mij wordt verzocht de aanlevering te coördineren en het aangeleverde met mijn manager af te stemmen. Zullen we afspreken dat jullie een voorzet voor het dossier doen, en dat ik met jullie meekijk? We zouden binnenkort ook een keertje samen kunnen gaan zitten om het e.e.a. door te spreken?

Alvast dank!

Groet,
5.1.2e

Van: 5.1.2e) - DGMI <5.1.2e@minienw.nl>

Verzonden: maandag 16 januari 2023 16:59

Aan: 5.1.2e) - DGMI <5.1.2e@minienw.nl>

CC: 5.1.2e) - DGMI <5.1.2e@minienw.nl>

Onderwerp: RE: CD VTH

Hoi [5.1.2e],

Fijn dat je je meldt. Voor het CD VTH zijn we nu begonnen qua voorbereiding. Aan jou daarom de verzoeken:

- Kun je bijgevoegd voorbeelddossier invullen (of coördineren richting ILT) voor jouw onderwerp en deze afstemmen met je MT-lid;
- Een lijstje aanleveren van steekwoorden die verband houden met jouw onderwerp voor de vragen toebedeler;
- Aangeven wie er voor jouw onderwerp in de Kamer aanwezig moet zijn voor de beantwoording van de vragen.

Kun je ons bovenstaande zaken uiterlijk **1 februari** toesturen?

Bij vragen of onduidelijkheid: laat het weten!

Met vriendelijke groeten,

[5.1.2e] en [5.1.2e]

Van: [5.1.2e] - DGMI <[5.1.2e]@minienw.nl>

Verzonden: maandag 16 januari 2023 10:05

Aan: [5.1.2e] DGMI <[5.1.2e]@minienw.nl>

CC: [5.1.2e] - DGMI <[5.1.2e]@minienw.nl>

Onderwerp: RE: CD VTH

Ha [5.1.2e]

Kreeg van [5.1.2e] je mail doorgestuurd. Ik ben opsteller van deze brief, maar het meeste van de inhoud is aangeleverd door ILT.

Groet,

[5.1.2e]

Met vriendelijke groet,

[5.1.2e]

[5.1.2e]

.....
Ministerie van Infrastructuur en Waterstaat

Directoraat Generaal Milieu en Internationaal

Directie Duurzame Leefomgeving & Circulaire Economie

Taakveld Kaders afvalstoffenbeheer in een Circulaire Economie

Rijnstraat 8 | 2515 XP | Den Haag

Postbus 20901 | 250 0EX | Den Haag

.....
T [5.1.2e]

[5.1.2e]@minienw.nl

Van: [5.1.2e] - DGMI <[5.1.2e]@minienw.nl>

Verzonden: vrijdag 13 januari 2023 14:59

Aan: [5.1.2e] - DGMI <[5.1.2e]@minienw.nl>

Onderwerp: FW: CD VTH

Ha [5.1.2e],

Zie het onderstaande verzoek van OenM.

Ben jij de auteur van de onderstaande brief of weet je wie dat is? Laat het ajb vandaag even weten aan [5.1.2e] Zij wil

graag met jou of de betreffende collega aanstaande maandag de verdere voorbereiding ter hand nemen. Bericht je haar en mij in de cc?

Of bel me even als je niet weet wie hiervoor aan de lat staat.

Dank en hartelijke groet,

5.1.2e
Tel: 5.1.2e

Van: 5.1.2e - DGMI <5.1.2e@minienw.nl>

Verzonden: vrijdag 13 januari 2023 14:48

Aan: 5.1.2e - DGMI <5.1.2e@minienw.nl>

Onderwerp: CD VTH

Ha 5.1.2e

Ik probeerde je even te bellen. Op 29 mrt staat het CD VTH gepland, hier staat een brief van DLCE geagendeerd. Ben jij de opsteller van de brief of kun je mij naar de juiste collega verwijzen? Het gaat om:

Voorgenomen acties ILT op het grensoverschrijdend transport PFAS-verdacht afval naar Indaver (België)

Groet,
5.1.2e
5.1.2e

To: [5.1.2e] - DGMI [5.1.2e]@minienw.nl]
Cc: [5.1.2e] - ILT [5.1.2e]@ilent.nl]
From: [5.1.2e] [5.1.2e] [5.1.2e] - ILT
Sent: Mon 1/30/2023 4:49:12 PM
Subject: RE: CD VTH
Received: Mon 1/30/2023 4:49:13 PM

Hoi [5.1.2e],

Ik kan me vinden in jouw aanpassingen.

[5.2.1 en 5.1.2.i] kan ook worden '[5.2.1 en 5.1.2.i]
[5.2.1 en 5.1.2.i]'

Groeten,

[5.1.2e]

Van: [5.1.2e] - DGMI <[5.1.2e]@minienw.nl>

Verzonden: maandag 30 januari 2023 13:51

Aan: [5.1.2e] [5.1.2e] [5.1.2e] - ILT <[5.1.2e]@ilent.nl>

CC: [5.1.2e] - ILT <[5.1.2e]@ilent.nl>

Onderwerp: RE: CD VTH

Ha [5.1.2e],

Dank hiervoor. Kort maar krachtig. Lijkt mij ook logisch, gezien het nog zo onderhevig aan veranderingen is. Ik heb een paar kleine aanpassingsvoorstellen, zie bijgevoegd.

Groet,

[5.1.2e]

[5.1.2e] [5.1.2e] [5.1.2e] - ILT <[5.1.2e]@ilent.nl>

Verzonden: vrijdag 27 januari 2023 11:57

Aan: [5.1.2e] - DGMI <[5.1.2e]@minienw.nl>

CC: [5.1.2e] - ILT <[5.1.2e]@ilent.nl>

Onderwerp: RE: CD VTH

Hoi [5.1.2e],

Zoals besproken. Bijgevoegd een eerste opzet. Q&A's vond ik niet logisch om op te stellen, omdat we met nog twee maanden te gaan voor een totaal andere situatie kunnen staan. Ik laat het daarom bij de al opgestelde redeneerlijn voor het debat komende week, met gemarkeerd de passages die aan verandering onderhevig zijn.

Kan jij hiermee uit de voeten?

En zoals gezegd maakt mij op dit moment voor dit debat niet uit waar ik zit, belangrijk dat wij op dezelfde plek zitten. Mocht er tegen die tijd toch veel gaan spelen, dan kan ik altijd met de ILT-delegatie in de Tweede Kamer afstemmen of we een plekje ruilen. Ik verwacht dat we dat begin maart wel aardig in kunnen schatten.

Groeten,

[5.1.2e]

Van: [5.1.2e] - DGMI <[5.1.2e]@minienw.nl>

Verzonden: maandag 16 januari 2023 17:15

Aan: [5.1.2e] [5.1.2e] [5.1.2e] - ILT <[5.1.2e]@ilent.nl>

Onderwerp: FW: CD VTH

Hoi [5.1.2e],

Zie onderstaande uitvraag van mijn collega [5.1.2e] van de directie O&M. Betreft het Commissiedebat VTH

van 29 maart. Tijdens dat CD staat de kamerbrief 'Voorgenomen acties ILT op het grensoverschrijdend transport PFAS-verdacht afval naar Indaver (België)' geagendeerd. Kortom: dossier moet voorbereid worden. Jullie zullen voor het CD PFAS het e.e.a. voorbereid hebben (en misschien nog het enige in voorbereiding hebben na oordeel voorzieningsrechter). Dat kan volgens mij gebruikt worden voor het dossier CD VTH. Mij wordt verzocht de aanlevering te coördineren en het aangeleverde met mijn manager af te stemmen. Zullen we afspreken dat jullie een voorzet voor het dossier doen, en dat ik met jullie meekijk? We zouden binnenkort ook een keertje samen kunnen gaan zitten om het e.e.a. door te spreken?

Alvast dank!

Groet,

5.1.2e

Van: 5.1.2e - DGMI <5.1.2e@minienw.nl>

Verzonden: maandag 16 januari 2023 16:59

Aan: 5.1.2e - DGMI <5.1.2e@minienw.nl>

CC: 5.1.2e - DGMI <5.1.2e@minienw.nl>

Onderwerp: RE: CD VTH

Hoi 5.1.2e,

Fijn dat je je meldt. Voor het CD VTH zijn we nu begonnen qua voorbereiding. Aan jou daarom de verzoeken:

- Kun je bijgevoegd voorbeelddossier invullen (of coördineren richting ILT) voor jouw onderwerp en deze afstemmen met je MT-lid;
- Een lijstje aanleveren van steekwoorden die verband houden met jouw onderwerp voor de vragen toebedeler;
- Aangeven wie er voor jouw onderwerp in de Kamer aanwezig moet zijn voor de beantwoording van de vragen.

Kun je ons bovenstaande zaken uiterlijk **1 februari** toesturen?

Bij vragen of onduidelijkheid: laat het weten!

Met vriendelijke groeten,

5.1.2e en 5.1.2e

Van: 5.1.2e - DGMI <5.1.2e@minienw.nl>

Verzonden: maandag 16 januari 2023 10:05

Aan: 5.1.2e - DGMI <5.1.2e@minienw.nl>

CC: 5.1.2e - DGMI <5.1.2e@minienw.nl>

Onderwerp: RE: CD VTH

Ha 5.1.2e

Kreeg van 5.1.2e je mail doorgestuurd. Ik ben opsteller van deze brief, maar het meeste van de inhoud is aangeleverd door ILT.

Groet,

5.1.2e

Met vriendelijke groet,

5.1.2e

5.1.2e

.....
Ministerie van Infrastructuur en Waterstaat

Directoraat Generaal Milieu en Internationaal

Directie Duurzame Leefomgeving & Circulaire Economie

Taakveld Kaders afvalstoffenbeheer in een Circulaire Economie

Rijnstraat 8 | 2515 XP | Den Haag

T 5.1.2e
5.1.2e @minienw.nl

Van: 5.1.2e - DGMI <5.1.2e @minienw.nl>
Verzonden: vrijdag 13 januari 2023 14:59
Aan: 5.1.2e - DGMI <5.1.2e @minienw.nl>
Onderwerp: FW: CD VTH

Ha 5.1.2e,

Zie het onderstaande verzoek van OenM.

Ben jij de auteur van de onderstaande brief of weet je wie dat is? Laat het ajb vandaag even weten aan 5.1.2e Zij wil graag met jou of de betreffende collega aanstaande maandag de verdere voorbereiding ter hand nemen. Bericht je haar en mij in de cc?

Of bel me even als je niet weet wie hiervoor aan de lat staat.

Dank en hartelijke groet,

5.1.2e
Tel: 5.1.2e

Van: 5.1.2e - DGMI <5.1.2e @minienw.nl>
Verzonden: vrijdag 13 januari 2023 14:48
Aan: 5.1.2e - DGMI <5.1.2e @minienw.nl>
Onderwerp: CD VTH

Ha 5.1.2e

Ik probeerde je even te bellen. Op 29 mrt staat het CD VTH gepland, hier staat een brief van DLCE geagendeerd. Ben jij de opsteller van de brief of kun je mij naar de juiste collega verwijzen? Het gaat om:

Voorgenomen acties ILT op het grensoverschrijdend transport PFAS-verdacht afval naar Indaver (België)

Groet,
5.1.2e
5.1.2e

To: [5.1.2e] - DGMI [5.1.2e]@minienw.nl
Cc: [5.1.2e] DGMI [5.1.2e]@minienw.nl
From: [5.1.2e] - DGMI
Sent: Wed 2/1/2023 2:33:38 PM
Subject: RE: Sondering Hagen D'66
Received: Wed 2/1/2023 2:33:41 PM
[Sondering Hagen D'66.docx](#)

Hoi [5.1.2e],

[5.1.2e] had het antwoord van jou doorgestuurd.

Suggestie is om vragen 5 en 6 samen te voegen. Alle elementen van het antwoord op 5. Komen ook terug in 6. (en nog meer). Dus volledige overlap, dan beter die vragen samen beantwoorden.

Succes!

Groet, [5.1.2e]

Van: [5.1.2e] DGMI <[5.1.2e]@minienw.nl>
Verzonden: woensdag 1 februari 2023 14:27
Aan: [5.1.2e] - DGMI <[5.1.2e]@minienw.nl>
Onderwerp: Sondering Hagen D'66

To: [5.1.2e] - DGMI [5.1.2e]@minienw.nl
From: [5.1.2e] - DGMI
Sent: Wed 2/8/2023 10:11:23 AM
Subject: FW: Q&A Indaver/RIVM
Received: Wed 2/8/2023 10:11:24 AM

Ter info

Van: [5.1.2e] - ILT <[5.1.2e]@ilent.nl>
Verzonden: dinsdag 7 februari 2023 13:58
Aan: [5.1.2e] ([5.1.2e] - DCO <[5.1.2e]@minienw.nl>; [5.1.2e] [5.1.2e] [5.1.2e] - ILT <[5.1.2e]@ILenT.nl>; [5.1.2e] [5.1.2e] - DGMI <[5.1.2e]@minienw.nl>
CC: [5.1.2e] - ILT <[5.1.2e]@ILenT.nl>
Onderwerp: RE: Q&A Indaver/RIVM

Dank [5.1.2e] voor de info.

Zojuist RIVM gesproken. Zij hebben van Omroep Zeeland het verzoek ontvangen om het rapport te krijgen.
We hebben afgesproken dat RIVM zal reageren in de trant van: Rapporten publiceert RIVM op de eigen website. Dit betreft een advies op verzoek van de ILT aan/ voor de inspectie. De ILT zal het via de staatssecretaris naar de Tweede kamer sturen. Dan is het openbaar en dan kan Omroep Zeeland er kennis van nemen.
(nix geheims aan dus, maar eerst naar de Tweede kamer, dan de media)

Groet, [5.1.2e]

Van [5.1.2e] [5.1.2e] - DCO <[5.1.2e]@minienw.nl>
Verzonden: dinsdag 7 februari 2023 13:41
Aan: [5.1.2e] [5.1.2e] [5.1.2e] - ILT <[5.1.2e]@ILenT.nl>; [5.1.2e] - DGMI <[5.1.2e]@minienw.nl>
CC: [5.1.2e] - ILT <[5.1.2e]@ILenT.nl> [5.1.2e] - ILT <[5.1.2e]@ilent.nl>
Onderwerp: RE: Q&A Indaver/RIVM

Ze heeft er geen vragen over gekregen.

Maar vanavond zit ze bij Op1 en morgen op de radio bij 1 op 1 met Sven Kockelman dus nog veel mogelijkheden om wel vragen te krijgen. Dus sowieso fijn om paraat te hebben!

Groeten

[5.1.2e]

[5.1.2e] [5.1.2e] [5.1.2e] - ILT <[5.1.2e]@ILenT.nl>
Verzonden: dinsdag 7 februari 2023 13:29
Aan: [5.1.2e] [5.1.2e] - DCO <[5.1.2e]@minienw.nl>; [5.1.2e] - DGMI <[5.1.2e]@minienw.nl>
CC: [5.1.2e] - ILT <[5.1.2e]@ILenT.nl>; [5.1.2e] - ILT <[5.1.2e]@ilent.nl>
Onderwerp: RE: Q&A Indaver/RIVM

Geen dank. Hoe is het net gegaan?

Van: [5.1.2e] [5.1.2e] - DCO <[5.1.2e]@minienw.nl>
Verzonden: dinsdag 7 februari 2023 12:24
Aan: [5.1.2e] - DGMI <[5.1.2e]@minienw.nl>
CC: [5.1.2e] [5.1.2e] [5.1.2e] - ILT <[5.1.2e]@ILenT.nl>; [5.1.2e] - ILT <[5.1.2e]@ILenT.nl>; Rebel, [5.1.2e] - ILT <[5.1.2e]@ilent.nl>
Onderwerp: RE: Q&A Indaver/RIVM

Dag [5.1.2e],

Net [5.1.2e] gesproken, het is nu onderstaande tekst geworden.

Ik stuur hem zo naar de stas. Dank voor het snelle schakelen allen!

Groeten

[5.1.2e]

To: [redacted] 5.1.2e [redacted] 5.1.2e @minbuza.nl [redacted] 5.1.2e [redacted] 5.1.2e @minbuza.nl [redacted] 5.1.2e
DGMI [redacted] 5.1.2e @minienw.nl; [redacted] 5.1.2e - DGWB [redacted] 5.1.2e @minienw.nl
Cc: [redacted] 5.1.2e [redacted] 5.1.2e @minbuza.nl [redacted] 5.1.2e DGMI [redacted] 5.1.2e @minienw.nl [redacted] 5.1.2e [redacted] 5.1.2e @minbuza.nl [redacted] 5.1.2e @minbuza.nl
From: [redacted] 5.1.2e - DGWB
Sent: Thur 2/9/2023 1:03:31 PM
Subject: RE: RIVM advies aan Inspectie (ILT) - vertrouwelijk
Received: Thur 2/9/2023 1:03:32 PM

Inmiddels RIVM gesproken. Ze kijken hoe ze zo snel mogelijk middels een brief of bericht op de website hun rapport kunnen nuanceren.

Houd jullie op de hoogte.

Groeten,

[redacted] 5.1.2e
Van: [redacted] 5.1.2e <[redacted] 5.1.2e @minbuza.nl>

Verzonden: donderdag 9 februari 2023 11:57

Aan: [redacted] 5.1.2e [redacted] 5.1.2e @minbuza.nl; [redacted] 5.1.2e - DGMI <[redacted] 5.1.2e @minienw.nl>; [redacted] 5.1.2e - DGWB
<[redacted] 5.1.2e @minienw.nl>; [redacted] 5.1.2e - DGWB <[redacted] 5.1.2e @minienw.nl>
Cc: [redacted] 5.1.2e <[redacted] 5.1.2e @minbuza.nl>; [redacted] 5.1.2e DGMI <[redacted] 5.1.2e @minienw.nl>; [redacted] 5.1.2e [redacted] 5.1.2e @minbuza.nl> [redacted] 5.1.2e @minbuza.nl> [redacted] 5.1.2e @minbuza.nl>

Onderwerp: RE: RIVM advies aan Inspectie (ILT) - vertrouwelijk

Beste [redacted] 5.1.2e
[redacted] 5.1.2a
[redacted] 5.1.2a [redacted] 5.1.2a
[redacted] 5.1.2a
[redacted] 5.1.2a
[redacted] 5.1.2a
[redacted] 5.1.2a
[redacted] 5.1.2a

Met vriendelijke groet,

[redacted] 5.1.2e
Van: [redacted] 5.1.2e [redacted] 5.1.2e @minbuza.nl
Datum: donderdag 09 feb. 2023 11:46 AM
Aan: [redacted] 5.1.2e [redacted] 5.1.2e @minbuza.nl; [redacted] 5.1.2e @minienw.nl <[redacted] 5.1.2e @minienw.nl>; [redacted] 5.1.2e - DGWB <[redacted] 5.1.2e @minienw.nl>; [redacted] 5.1.2e @minienw.nl' <[redacted] 5.1.2e @minienw.nl>
Kopie [redacted] 5.1.2e <[redacted] 5.1.2e @minbuza.nl> [redacted] 5.1.2e - DGMI <[redacted] 5.1.2e @minienw.nl>; [redacted] 5.1.2e [redacted] 5.1.2e @minbuza.nl> [redacted] 5.1.2e <[redacted] 5.1.2e @minbuza.nl>

Onderwerp: RE: RIVM advies aan Inspectie (ILT) - vertrouwelijk

[redacted] 5.1.2a
[redacted] 5.1.2a [redacted] 5.1.2e [redacted] 5.1.2a
[redacted] 5.1.2a
[redacted] 5.1.2a
[redacted] 5.1.2a

Ik betrek ook graag [redacted] 5.1.2e en [redacted] 5.1.2e.

Verzonden met BlackBerry Work

(www.blackberry.com)

From: [redacted] 5.1.2e [redacted] 5.1.2e @vlaanderen.be>

Sent: donderdag 9 februari 2023 09:00

To: [redacted] 5.1.2e [redacted] 5.1.2e @minbuza.nl>

Subject: Fwd: RIVM advies aan Inspectie (ILT) - vertrouwelijk

[redacted] 5.1.2e
[redacted] 5.1.2a

Van: [redacted] 5.1.2e <[redacted] 5.1.2e @vito.be>

Verzonden: Thursday, February 9, 2023 8:48:50 AM

Aan: [redacted] 5.1.2e <[redacted] 5.1.2e @vlaanderen.be> [redacted] 5.1.2e [redacted] 5.1.2e <[redacted] 5.1.2e @vlaanderen.be>

Onderwerp: FW: RIVM advies aan Inspectie (ILT) - vertrouwelijk

Dag [redacted] 5.1.2e [redacted] 5.1.2e,

Hieronder nog verdere uitwisseling met RIVM nav de studie die Zembla publiceerde.

Graag vertrouwelijk behandelen.
Ik zal zorgen voor betere afstemming in de toekomst.
Vriendelijke groeten,
Kind regards,

5.1.2e

5.1.2e @vito.be

5.1.2e

From 5.1.2e 5.1.2e @rivm.nl>

Sent: Wednesday, 8 February 2023 15:50

To: 5.1.2e 5.1.2e @vito.be>

Subject: RE: RIVM advies aan Inspectie (ILT)

Beste 5.1.2e

Dank voor je reactie.

Ik ben het met je eens dat we in dit geval de onderlinge bestaande contacten tussen RIVM en VITO beter benut hadden kunnen worden; de conclusies hadden er dan waarschijnlijk anders uitgezien.

Ik zal jullie beschouwing delen met de direct betrokkenen. Daarnaast zullen we ook het proces om te komen tot 'korte adviezen (onder tijdsdruk)' evalueren, bijv. om tijd in te bouwen om nader contact te zoeken met betrokkenen.

Ik kom later nog terug op jouw verzoek voor een centraal aanspreekpunt, we zullen daar met een voorstel komen.

Met vriendelijke groet, kind regards,

5.1.2e

5.1.2e @rivm.nl

5.1.2e

5.1.2e

www.rivm.nl

Rijksinstituut voor Volksgezondheid
en Milieu
Ministerie van Volksgezondheid,
Welzijn en Sport

5.1.2e

5.1.2e

Rijksinstituut voor Volksgezondheid en Milieu (RIVM)
Head of Dpt. for Sustainability, Drinking water and Soil
Center for Sustainability, Environment and Health
National Institute of Public Health and the Environment

From 5.1.2e 5.1.2e @vito.be>

Sent: woensdag 8 februari 2023 15:22

To: 5.1.2e 5.1.2e @rivm.nl>

Subject: RE: RIVM advies aan Inspectie (ILT)

Beste 5.1.2e

Hartelijk dank voor de snelle reactie. Intussen kregen we het document ook vanuit het Kabinet van de Minister met de vraag om opmerkingen te formuleren. Ze verwacht hierover immers parlementaire vragen.

Hieronder vind je onze opmerkingen, die eerder technisch van aard zijn. Daarnaast stellen we vast dat het hier gaat om een RIVM-rapport van eind november, en dat het dossier intussen verder is geëvolueerd. We begrijpen niet goed dat Zembla dit nu op deze manier publiceert, maar met daar hebben jullie natuurlijk niets mee te maken.

Daarnaast stel ik vast dat het rapport is gebaseerd op theoretische beschouwingen, en het onvolledige rapport over de emissiemetingen bij Indaver. En dat is wel jammer. We willen ervoor pleiten om in deze zaken zo veel mogelijk gebruik te maken van de goede relaties die er tussen VITO en RIVM bestaan. We hadden over dit project en de situatie bij Indaver meer achtergrondinformatie kunnen bezorgen via telefoon of mail. Mag ik je vragen om hiervoor in de toekomst van ons direct contact gebruik te maken. Het zou als alternatief goed zijn om een vaste PFAS-aanspreekpersoon te hebben bij jullie, bij ons ben ik dat.

Wat metingen betreft, schijnt er wat verwarring te ontstaan tussen metingen van emissies aan de schouw en metingen op afvalwater. Daarom volgende technische beschouwingen:
Voor metingen op **water** volgen we de WAC, het wateranalysecompendium, dat gestandaardiseerde methodes geeft die door gecertificeerde labo's worden uitgevoerd.

- **WAC** staat voor Water Analyse Compendium en betreft dus uitsluitend methodes voor de analyse van **water**
- WAC methodes worden ontwikkeld in functie van **noodzaak en haalbaarheid**: aangepast aan geldende normen/wetgeving en aan de technische haalbaarheid binnen de routinelaboratoria. Daar ligt de oorsprong van de **huidige 10 ng/L**.
- PFAS scope wordt constant uitgebreid. Daar ligt de oorsprong van de huidige 10 ng/L.
- Betere LOQs: de huidige aanpassing van WAC zal worden gevalideerd voor LOQs van 0,1 – 1 ng/L voor de meeste PFAS (opnieuw in lijn met de huidige/aankomende normen)
- **WAC/IV/A/025 (PFAS) bestaat al sinds 2016**
- Voor zover wij weten bestaat er **in NL geen tegenhanger van WAC en hebben ze daar geen methode**
- Voor zover wij weten bestaat er **in NL geen rapportagegrens eis voor PFAS**
- Ook in NL wordt de performantie van methodes gedreven door de marktvraag en economische/technische haalbaarheid

Indaver

- De **LOQ discussie heeft niets te maken met de emissiemetingen op de schouw bij INDAVER**
 - want de PFAS werden daar gemeten **boven LOQ**, LOQ is niet relevant
 - **want die LOQs hebben betrekking op water, niet op een emissie meting**
 - want **er bestaat nog geen finale officieel goedgekeurde emissie referentiemethode voor de PFAS** die op de schouw worden gemeten. VITO ontwikkelde als eerste in Europa een meetmethode en testte die uit bij INDAVER. Door de technische complexiteit van de analyses zijn de gangbare procedures om de methode LOQs te bepalen daar zelfs niet van toepassing (Dit project is trouwens lopende).

Samenvattend:

Volgende passage uit de RIVM notitie 2022-0073 Emissie en verspreiding van PFAS van afvalverbrandingsinstallatie van Indaver – “*De indruk ontstaat dat de LOD van de ISO analysemethode tenminste een factor 10 tot maximaal een factor 70 lager is dan die van de Vlaamse analysemethode (nvdr WAC/IV/A/025)*” – moet dus in de juiste context worden geplaatst.

- De nota gaat over **emissie metingen aan de schouw**. Hiervoor is de **WAC NIET van toepassing**.
- De LOQ is niet van toepassing voor de emissie resultaten aangezien de PFAS werden gemeten boven de gebruikte LOQ.
- De LOQs die met een factor 70 lager zouden zijn werd berekend op informatie buiten context, nl. voor gespiked drinkwater onder ideale ringtestomstandigheden.

Ik hoop dat deze opmerkingen meer duidelijkheid brengen. We hebben de voorbije maanden veel geïnvesteerd in goede samenwerking en vlotte contacten tussen RIVM en VITO en tussen de Nederlandse en Vlaamse administraties. Doel is om te zorgen dat we alle nuttige informatie uitwisselen en elkaar pro-actief bevragen over onduidelijkheden. Laten we die weg samen verder volgen.

Vriendelijke groeten,

Kind regards,

5.1.2e

5.1.2e @vito.be

5.1.2e

From: 5.1.2e <5.1.2e@rivm.nl>

Sent: Tuesday, 7 February 2023 17:40

To: 5.1.2e <5.1.2e@vito.be>

Subject: RIVM advies aan Inspectie (ILT)

Beste 5.1.2e

Hierbij de gevraagde informatie. Ik stuur je het niet-openbare RIVM advies, dus niet vindbaar op onze RIVM site, maar het is in principe wel als overheidsdocument opvraagbaar (wet open overheid).

Het is m.i. beter om je dit te sturen zodat je de nota in context kunt lezen.
Ik zou je willen vragen dit document vooralsnog vertrouwelijk te behandelen (i.e. niet verder verspreiden buiten direct betrokkenen), maar je kan dan teminste de inhoud bespreken zodat jullie helder hebben op welke informatie van VITO, OVAM etc. wij ons gebaseerd hebben. De conclusies zijn uiteraard geheel voor onze rekening.
Mocht je nog vragen hebben hierover, mail, bel of app gerust.
Met vriendelijke groet, kind regards,

5.1.2e

5.1.2e @rivm.nl

5.1.2.e

//

5.1.2e

www.rivm.nl

Rijksinstituut voor Volksgezondheid
en Milieu
Ministerie van Volksgezondheid,
Welzijn en Sport

5.1.2e

Rijksinstituut voor Volksgezondheid en Milieu (RIVM)
Head of Dpt. for Sustainability, Drinking water and Soil
Center for Sustainability, Environment and Health
National Institute of Public Health and the Environment

Dit bericht kan informatie bevatten die niet voor u is bestemd. Indien u niet de geadresseerde bent of dit bericht abusievelijk aan u is verzonden, wordt u verzocht dat aan de afzender te melden en het bericht te verwijderen. Het RIVM aanvaardt geen aansprakelijkheid voor schade, van welke aard ook, die verband houdt met risico's verbonden aan het elektronisch verzenden van berichten.

www.rivm.nl De zorg voor morgen begint vandaag

This message may contain information that is not intended for you. If you are not the addressee or if this message was sent to you by mistake, you are requested to inform the sender and delete the message. RIVM accepts no liability for damage of any kind resulting from the risks inherent in the electronic transmission of messages.

www.rivm.nl/en Committed to health and sustainability

VITO Disclaimer: <http://www.vito.be/e-maildisclaimer>

Dit bericht kan informatie bevatten die niet voor u is bestemd. Indien u niet de geadresseerde bent of dit bericht abusievelijk aan u is verzonden, wordt u verzocht dat aan de afzender te melden en het bericht te verwijderen. Het RIVM aanvaardt geen aansprakelijkheid voor schade, van welke aard ook, die verband houdt met risico's verbonden aan het elektronisch verzenden van berichten.

www.rivm.nl De zorg voor morgen begint vandaag

This message may contain information that is not intended for you. If you are not the addressee or if this message was sent to you by mistake, you are requested to inform the sender and delete the message. RIVM accepts no liability for damage of any kind resulting from the risks inherent in the electronic transmission of messages.

www.rivm.nl/en Committed to health and sustainability

Help save paper! Do you really need to print this email?

Dit bericht kan informatie bevatten die niet voor u is bestemd. Indien u niet de geadresseerde bent of dit bericht abusievelijk aan u is toegezonden, wordt u verzocht dat aan de afzender te melden en het bericht te verwijderen. De Staat aanvaardt geen aansprakelijkheid voor schade, van welke aard ook, die verband houdt met risico's verbonden aan het elektronisch verzenden van berichten.

This message may contain information that is not intended for you. If you are not the addressee or if this message was sent to you by mistake, you are requested to inform the sender and delete the message. The State accepts no liability for damage of any kind resulting from the risks inherent in the electronic transmission of messages.

Dit bericht kan informatie bevatten die niet voor u is bestemd. Indien u niet de geadresseerde bent of dit bericht abusievelijk aan u is toegezonden, wordt u verzocht dat aan de afzender te melden en het bericht te verwijderen. De Staat aanvaardt geen aansprakelijkheid voor schade, van welke aard ook, die verband houdt met risico's verbonden aan het elektronisch verzenden van berichten.

This message may contain information that is not intended for you. If you are not the addressee or if this message was sent to you by mistake, you are requested to inform the sender and delete the message. The State accepts no liability for damage of any kind resulting from the risks inherent in the electronic transmission of messages.

To: 5.1.2e 5.1.2e 5.1.2e) - ILT 5.1.2e @ILT.nl 5.1.2e ILT 5.1.2e @ILT.nl;
5.1.2e @ILT.nl 5.1.2e @ILT.nl; 5.1.2e - ILT 5.1.2e @ILT.nl
Cc: 5.1.2e DBO 5.1.2e @minienw.nl 5.1.2e (5.1.2e) - DCO 5.1.2e @minienw.nl;
5.1.2e) - DGMI 5.1.2e @minienw.nl; 5.1.2e) - DGMI 5.1.2e @minienw.nl 5.1.2e
5.1.2e - DBO 5.1.2e @minienw.nl 5.1.2e ILT 5.1.2e @ILT.nl
From: 5.1.2e) - DBO
Sent: Fri 2/10/2023 4:04:17 PM
Subject: Akkoord S: ILT S (cc M) Beslisnota Kamerbrief Toezegging delen RIVM-rapport Indaver
Received: Fri 2/10/2023 4:04:30 PM
[HEDEN TB ILT S \(cc M\) Beslisnota Kamerbrief Toezegging delen RIVM-rapport Indaver.tr5](#)

Beste collega's,

De staatssecretaris is akkoord met deze brief. Ook de minister heeft kennis genomen van de stukken. Beiden hebben er verder geen vragen bij.

Gezien het verzoek van de TK (procedurecie afgelopen week) om het rapport snel te krijgen, probeer ik het nog vandaag bij de TK te krijgen. Dit is nog even afhankelijk van contact met RIVM (via woordvoering). Als dat niet lukt, wordt het maandag verstuurd.

Vriendelijke groet,

5.1.2e
5.1.2e
5.1.2e

-----Oorspronkelijk bericht-----

Van: 5.1.2i @minienm.nl <5.1.2i @minienm.nl>

Verzonden: vrijdag 10 februari 2023 12:13

Aan: 5.1.2i @minienw.nl>

Onderwerp: RONDZENDMAP-2023/1531 U heeft een recordactie in CM, HEDEN TB: ILT S (cc M) Beslisnota Kamerbrief Toezegging delen RIVM-rapport Indaver

Opmerking:

"donderdag 9 februari 2023 om 10:28:14 (GMT+01:00) 5.1.2e 5.1.2e"

Opmerking 5.1.2e verwerkt en met zijn akkoord doorgezet naar bwp.

"woensdag 8 februari 2023 om 19:55:34 (GMT+01:00) 5.1.2e"

RecordActie afgekeurd vanuit de eParafeer app:

Zie mijn opmerking

Er staat een recordactie voor u klaar in CM. Open bijgevoegde bijlage om in CM de recordactie van record (RONDZENDMAP-2023/1531) te kunnen uitvoeren.

To: [5.1.2e] DGMI [5.1.2e]@minienw.nl
Cc: [5.1.2e] [5.1.2e] [5.1.2e] - ILT [5.1.2e]@ILenT.nl
From: [5.1.2e] - DGMI
Sent: Mon 2/13/2023 9:34:19 AM
Subject: RE: CD VTH
Received: Mon 2/13/2023 9:34:00 AM
[Opzet hoofddossier CD VTH - Indaver -ILT.docx](#)

Met veel excuses voor mijn late bericht [5.1.2e]. Het dossier zoals afgestemd met de ILT lag op 30 januari al bij mij klaar. Ik ben simpelweg vergeten deze aan je op te sturen. Heel vervelend, waarvoor excuus.

Zie bijgevoegd alsnog. Hopelijk niet te laat.

Het is vrij kort gehouden, omdat afgelopen CD PFAS & Gezondheid (2 februari) al een tiental vragen over het thema afvaltransport naar Indaver gesteld zijn. Overigens verwacht de ILT komende maand een aantal ontwikkelingen, als deze aanleiding geven tot aangepaste/herschreven Q&A's, dan zal ik dit met de ILT oppakken!

Groet,

[5.1.2e]

Van: [5.1.2e] DGMI <[5.1.2e]@minienw.nl>

Verzonden: vrijdag 10 februari 2023 09:31

Aan: [5.1.2e] - DGMI <[5.1.2e]@minienw.nl> [5.1.2e] - DGMI <[5.1.2e]@minienw.nl>

Onderwerp: CD VTH

Ha [5.1.2e] en [5.1.2e]

Hebben jullie het dossier voor CD VTH voor mij wat jullie hebben afgestemd met ILT?

Groet,

[5.1.2e]

[5.1.2e]

To: [5.1.2e] - DGMI [5.1.2e]@minienw.nl
From: [5.1.2e] - DGMI
Sent: Mon 2/13/2023 4:12:30 PM
Subject: RE: afvalonline over Indaver en PFAS
Received: Mon 2/13/2023 4:12:00 PM

Dank voor t doorsturen!

Van: [5.1.2e] - DGMI <[5.1.2e]@minienw.nl>
Verzonden: maandag 13 februari 2023 16:09
Aan: [5.1.2e] - DGMI <[5.1.2e]@minienw.nl>
Onderwerp: afvalonline over Indaver en PFAS

RIVM: Indaver vernietigt Pfas niet volledig

Staatssecretaris Vivianne Heijnen heeft het RIVM-advies over de Pfas-afvalverwerking van Indaver openbaar gemaakt. Daaruit blijkt dat de draaitrommeloven van het bedrijf de Pfas niet volledig vernietigt.

Afgelopen maand zette de Raad van State een streep door het besluit van de Inspectie Leefomgeving en Transport (ILT) om de export van Pfas-houdend afval uit Nederland naar Indaver te verbieden. De rechter twijfelde of de ILT de EU-Richtlijn industriële emissies wel goed uitlegde en vond dat Indaver haar bezwaren tegen het verbod goed had gemotiveerd. Daarmee had de afvalverwerker voldoende twijfel gezaaid, om het voordeel van die twijfel te krijgen in de voorlopige voorzieningsprocedure, die vooral een belangenafweging is. In een bodemprocedure zou de ILT alsnog gelijk kunnen krijgen, maar de Raad van State besloot dus dat de export van Pfas-houdend afval naar België voorlopig weer door kon gaan. In haar uitspraak verwees de Raad van State meerdere malen naar een RIVM-notitie over Pfas en afvalverwerking, die de staatssecretaris ter ondersteuning van haar standpunt aanhaalde. D66'er Kiki Hagen kende dit rapport niet en vroeg de staatssecretaris ernaar tijdens een commissiedebat over Pfas en gezondheidseffecten op 2 februari. Deze zegde toe het rapport naar de Kamer te sturen. Dat heeft ze nu gedaan.

Juiste conclusies

In het rapport beantwoordt het RIVM adviesvragen over de verbranding van Pfas houdende afvalstoffen in afvalverbrandingsinstallaties en over de emissies van Pfas stoffen via de rookgassen en de lozing van het afvalwater van de rookgasreiniging. Het instituut geeft de inspectie mee dat bij een verbrandingstemperatuur van 950°C (waarvoor Indaver is vergund), niet kan worden uitgesloten dat er nog meetbare concentraties Pfas-stoffen via de rookgassen naar de lucht emitteren. Dat is vrijwel wel uitgesloten bij een temperatuur van tenminste 1.100°C. Ook wijst het RIVM op rookgasemissiemetingen van de Vlaamse instelling voor Technologisch Onderzoek (Vito) bij Indaver, die vrijwel alle Pfas-stoffen boven de bepaalbaarheidsgrens aantoonde. Het lijkt hiermee duidelijk dat de Pfas-stoffen niet worden vernietigd onder de procescondities van Indaver van de draaitrommeloven, aldus het instituut. Tot slot toont onderzoek naar de grondwaterkwaliteit van het bedrijfsterrein van Indaver hoge waterconcentraties van Pfas-stoffen aan. Het lijkt aannemelijk, dat hier uitloging van met Pfas verontreinigde bodem- en vliegassen en andere afvalstromen de bron is. Daarbij wijst het RIVM er wel op dat er meerdere Pfas-bronnen zijn in het havengebied van Antwerpen. "Dit zal nauwkeurig moeten worden onderzocht om de juiste conclusies te kunnen trekken", aldus het instituut.

Hoe het nu verder gaat, ligt bij de ILT, die aan de hand van deze RIVM-notitie en de uitspraak van de Raad van State de zaak zal afhandelen.

[5.1.2e]
Taakveld Kaders afvalstoffenbeheer in een Circulaire Economie

Directie Duurzame Leefomgeving en Circulaire Economie
DG Milieu en Internationaal
Ministerie van Infrastructuur en Waterstaat
Postbus 20901 | 2500 EX Den Haag
Rijnstraat 8 | 2515 XP Den Haag

Tel: [5.1.2e]
Email: [5.1.2e]@minienw.nl

To: 5.1.2e 5.1.2e) - ILT 5.1.2e @ILenT.nl
Cc: 5.1.2e DGM 5.1.2e 5.1.2e @minienw.nl 5.1.2e @minienw.nl; 5.1.2e (5.1.2e) -
DCO 5.1.2e @minienw.nl
From: 5.1.2e) - DGMI
Sent: Wed 2/15/2023 3:55:29 PM
Subject: FW: FD over PFAS
Received: Wed 2/15/2023 3:55:00 PM
[FD achtergrondartikel PfAS - interview M.docx](#)

Ha 5.1.2e,

Zie bijgevoegde en onderstaande. Betreft vragen van FD aan M over PFAS. Laatste vraag gaat over afvaltransport naar Indaver. Begreep van 5.1.2e dat zij de huidige tekst uit de woordvoeringslijn heeft geplukt. Wil jij nog een blik op de tekst werpen 5.1.2e? Zo vind ik 5.2.1 en 5.1.2.i

5.2.1 en 5.1.2.i

5.2.1 en 5.1.2.i

Groet,

5.1.2e

5.1.2e

5.1.2e

5.1.2e

5.1.2e

5.1.2e

5.1.2e

5.1.2e

5.1.2e

reeds beoordeeld ID 607868

5.1.2e

5.1.2e

5.1.2e

5.1.2e

5.1.2e

5.1.2e

5.1.2e

To: 5.1.2e - DGMI 5.1.2e @minienw.nl]
From: 5.1.2e - DGMI
Sent: Wed 2/15/2023 10:28:59 PM
Subject: FW: FD over PFAS
Received: Wed 2/15/2023 10:29:00 PM

Ziet er goed uit hoor 5.1.2e.

5.1.2e 5.1.2e 5.1.2e - ILT 5.1.2e @ILenT.nl>

Verzonden: woensdag 15 februari 2023 16:59

Aan: 5.1.2e - DGMI 5.1.2e @minienw.nl> 5.1.2e DCO 5.1.2e @minienw.nl> 5.1.2e
5.1.2e 5.1.2e - DCO 5.1.2e @minienw.nl> 5.1.2e DGMI 5.1.2e @minienw.nl>
CC: 5.1.2e - DGMI 5.1.2e @minienw.nl>
Onderwerp: RE: FD over PFAS

Allebei de varianten (geen laten staan en rood helemaal doorstrepen) ok. Blauwe toevoeging prima!

Van: 5.1.2e - DGMI 5.1.2e @minienw.nl>

Verzonden: woensdag 15 februari 2023 16:56

Aan: 5.1.2e DCO 5.1.2e @minienw.nl>; 5.1.2e 5.1.2e 5.1.2e - ILT 5.1.2e @ILenT.nl>; 5.1.2e
5.1.2e 5.1.2e - DCO 5.1.2e @minienw.nl> 5.1.2e DGMI 5.1.2e @minienw.nl>
CC: 5.1.2e - DGMI 5.1.2e @minienw.nl>
Onderwerp: RE: FD over PFAS

Stuk over 5.2.1 en 5.1.2.i mag erin blijven. Zie onderstaand geel gearceerd. Ook graag 5.2.1 en 5.1.2.i toevoegen. Akkoord voor jou ook 5.1.2e zo?

Van: 5.1.2e - DCO 5.1.2e @minienw.nl>

Datum: woensdag 15 feb. 2023 4:52 PM

Aan: 5.1.2e 5.1.2e 5.1.2e 5.1.2e - ILT 5.1.2e @ILenT.nl>, 5.1.2e - DGMI 5.1.2e @minienw.nl>,
5.1.2e 5.1.2e - DCO 5.1.2e @minienw.nl> 5.1.2e - DGMI 5.1.2e @minienw.nl>

Kopie: 5.1.2e - DGMI 5.1.2e @minienw.nl>

Onderwerp: RE: FD over PFAS

Oke is goed! Zal ik er dit van maken. Rood = weghalen, blauw = toevoegen.

Hoe staat het nu met het pfas-afval dat naar Indaver gaat? Heeft NL zorgen over de lozingen van Indaver en waarom wel/niet? Gaat ILT in hoger beroep en waarom wel/niet?

5.2.1 en 5.1.2.i

Met vriendelijke groet,

5.1.2e

Directie Communicatie
Ministerie van Infrastructuur en Waterstaat
Rijnstraat 8 | 2515 XP | Den Haag |

M 5.1.2e 5.1.2e
E 5.1.2e @minienw.nl
Website [Ministerie van Infrastructuur en Waterstaat](#)

5.1.2e 5.1.2e 5.1.2e) - ILT < 5.1.2e @ILenT.nl>

Verzonden: woensdag 15 februari 2023 16:45

Aan: 5.1.2e) - DGMI < 5.1.2e @minienw.nl> 5.1.2e DCO < 5.1.2e @minienw.nl>;

5.1.2e 5.1.2e) - DCO < 5.1.2e @minienw.nl> 5.1.2e DGMI < 5.1.2e @minienw.nl>

CC: 5.1.2e) - DGMI < 5.1.2e @minienw.nl>

Onderwerp: RE: FD over PFAS

Wat 5.1.2e zegt klopt, 5.2.1 en 5.1.2.i

Verder graag de eerder afgestemde passage in plaats van de laatste zin gebruiken: 5.2.1 en 5.1.2.i

5.2.1 en 5.1.2.i

5.2.1 en 5.1.2.i

Dan zijn we de meest voor de hand liggende vraag voor, scheelt weer wat werkverschaffing voor onze woordvoerders. Vervolg vragen zijn uiteraard welkom!

Van: 5.1.2e) - DGMI < 5.1.2e @minienw.nl>

Verzonden: woensdag 15 februari 2023 16:43

Aan: 5.1.2e - DCO < 5.1.2e @minienw.nl> 5.1.2e 5.1.2e) - DCO < 5.1.2e @minienw.nl>;

5.1.2e DGMI < 5.1.2e @minienw.nl>; 5.1.2e 5.1.2e 5.1.2e) - ILT < 5.1.2e @ILenT.nl>

CC: 5.1.2e) - DGMI < 5.1.2e @minienw.nl>

Onderwerp: RE: FD over PFAS

Zie dat het geheel in lijn is met de eerder afgestemde Woordvoeringslijn, lijkt mij in orde dus. Toch zie ik een kleine onvolledigheid, namelijk over 5.2.1 en 5.1.2.i

5.2.1 en 5.1.2.i

5.2.1 en 5.1.2.i

Klopt toch 5.1.2e?

Deze nuance kan de ILT het FD hopelijk meegeven zodra het FD zich bij hen meldt.

Groet,

5.1.2e

Van: 5.1.2e - DCO < 5.1.2e @minienw.nl>

Verzonden: woensdag 15 februari 2023 16:33

Aan: 5.1.2e) - DGMI < 5.1.2e @minienw.nl> 5.1.2e 5.1.2e) - DCO < 5.1.2e @minienw.nl>;

5.1.2e DGMI < 5.1.2e @minienw.nl>; 5.1.2e 5.1.2e 5.1.2e) - ILT < 5.1.2e @ILenT.nl>

Onderwerp: RE: FD over PFAS

Hoi 5.1.2e, 5.1.2e en de rest,

Dank voor jullie meekijken! Ik had inmiddels de lijn al iets aangepast en afgestemd met 5.1.2e. Het wordt onderstaand.

De zin 'Het moge duidelijk zijn dat.....' geeft antwoord op de vraag 'Heeft NL zorgen over de lozingen van Indaver en waarom wel/niet?'.

Hoe staat het nu met het pfas-afval dat naar Indaver gaat? Heeft NL zorgen over de lozingen van Indaver en waarom wel/niet? Gaat ILT in hoger beroep en waarom wel/niet?

5.2.1 en 5.1.2.i

Met vriendelijke groet,

5.1.2e

M 5.1.2e 5.1.2e
E 5.1.2e @minienw.nl
Website Ministerie van Infrastructuur en Waterstaat

Van: 5.1.2e - DGMI <5.1.2e @minienw.nl>

Verzonden: woensdag 15 februari 2023 16:16

Aan: 5.1.2e 5.1.2e - DCO <5.1.2e @minienw.nl>; 5.1.2e DGMI <5.1.2e @minienw.nl>; 5.1.2e
5.1.2e 5.1.2e - ILT <5.1.2e @ILT.nl>

CC: 5.1.2e - DCO <5.1.2e @minienw.nl>

Onderwerp: RE: FD over PFAS

Ha 5.1.2e,

Zoals zojuist besproken. Zie bijgevoegd de met ILT afgestemde aanpassingsvoorstellen. Je gaf aan dat 5.1.2e heeft meegekeken op de woordvoeringslijn. De aanpassingen die ik voorstel zijn daarmee geheel in lijn.

Groet,

5.1.2e

Van: 5.1.2e 5.1.2e - DCO <5.1.2e @minienw.nl>

Verzonden: woensdag 15 februari 2023 15:45

Aan: 5.1.2e DGMI <5.1.2e @minienw.nl>; 5.1.2e - DGMI <5.1.2e @minienw.nl>

CC: 5.1.2e - DCO <5.1.2e @minienw.nl>

Onderwerp: FW: FD over PFAS

Urgentie: Hoog

Beste 5.1.2e en 5.1.2e,

Volgens mij hebben wij elkaar nog niet gesproken – ik ben 5.1.2e

5.1.2e

Ik mail jullie over het volgende.

Het Financieel Dagblad heeft vragen gesteld aan de woordvoerder van de minister, voor een achtergrondstuk over PFAS. De meeste vragen heeft zij kunnen beantwoorden iom 5.1.2e, maar onderstaande vraag in groen is er eentje voor de stas-kant. 5.1.2e raadde me aan bij jullie aan te kloppen. Kunnen jullie me helpen aan een antwoord? Het heeft enige haast, deadline voor beantwoording is morgen.

Voor wat meer achtergrond: zie bijgaand document met de vragen en de antwoorden tot nog toe.

Met vriendelijke groet,

5.1.2e 5.1.2e

5.1.2e

5.1.2e

| op vrijdag niet aanwezig

Ministerie van Infrastructuur en Waterstaat

Directie Communicatie

Rijnstraat 8 | 2515 XP | Den Haag

Postbus 20901 | 2500 EX | Den Haag

Van: 5.1.2e 5.1.2e - DCO

Verzonden: woensdag 15 februari 2023 15:38

Aan: 5.1.2e - DGMI <5.1.2e @minienw.nl> 5.1.2e DGMI

< 5.1.2e @minienw.nl>
CC: 5.1.2e - DCO < 5.1.2e @minienw.nl>

Onderwerp: FW: FD over PFAS

Urgentie: Hoog

Dag 5.1.2e en 5.1.2e

Het FD heeft vragen gesteld aan de woordvoerder van de minister, voor een achtergrondstuk over PFAS. De meeste vragen heeft zij kunnen beantwoorden iom 5.1.2e, maar onderstaande vraag in groen is er eentje voor de stas-kant. Ben ik hiervoor bij jullie aan het goede adres? Indien niet, bij wie zou ik dan aan kunnen kloppen?

Voor wat meer achtergrond: zie bijgaand document met de vragen en de antwoorden tot nog toe.

Het heeft enige haast, deadline voor beantwoording is morgen. Kunnen jullie me helpen?

Hartelijke groet

5.1.2e

Van: 5.1.2e DCO < 5.1.2e @minienw.nl>

Verzonden: woensdag 15 februari 2023 15:27

Aan: 5.1.2e 5.1.2e - DCO < 5.1.2e @minienw.nl>

Onderwerp: FD over PFAS

Ha 5.1.2e,

In de bijlage de gehele beantwoording. De gele dingetjes ga ik 5.1.2e nog even over bellen, de twee groene vragen zijn domein stas.

Daarvan heb ik deze vraag nog niet beantwoord, kun jij daarvoor zorgen?

NL en VL gaan metingen delen: op welke manier en geldt dit ook voor metingen in de lucht? Want wij hoorden dat bv Indaver niet meet wat er uit de schoorsteen komt.
Deze zou ik even laten gaan. Is aan DLCE kunnen we niets over zeggen.

Met vriendelijke groet,

5.1.2e

Directie Communicatie
Ministerie van Infrastructuur en Waterstaat
Rijnstraat 8 | 2515 XP | Den Haag |

M 5.1.2e 5.1.2e
E 5.1.2e @minienw.nl
Website [Ministerie van Infrastructuur en Waterstaat](#)

buiten verzoek

buiten verzoek

buiten verzoek

buiten verzoek

buiten verzoek

buiten verzoek

Hoe staat het nu met het pfas-afval dat naar Indaver gaat? Heeft NL zorgen over de lozingen van Indaver en waarom wel/niet? Gaat ILT in hoger beroep en waarom wel/niet?

De ILT had en heeft zorgen over de manier waarop Indaver hun PFAS-houdend afval verwerkt. Dat is de reden dat de ILT het transport van PFAS-afval in oktober probeerde tegen te houden. Indaver is tegen dit exportverbod in beroep gegaan en de voorzieningenrechter heeft hen in januari voorlopig het voordeel van de twijfel gegeven. Op dit moment mag er dus PFAS-afval uit Nederland naar Indaver. De volgende stap is dat de ILT een definitief besluit moet nemen, daarin zullen ze ook de uitspraak van de rechter en het RIVM-advies meenemen. Dat definitief besluit gaat dan over het transport alsnog toestaan of verbieden.

Het moge duidelijk zijn dat het kabinet het belangrijk vindt dat PFAS-afval zo goed mogelijk wordt vernietigd. Vervolg vragen over wat de ILT nu gaat doen, kun je aan hen stellen.

To: 5.1.2e) - DGMI 5.1.2e @minienw.nl]
From: 5.1.2e - ILT
Sent: Thur 2/16/2023 10:27:10 AM
Subject: RE: 5.1.2e Chemours
Received: Thur 2/16/2023 10:27:11 AM

Neem ik over, dankjewel!

Van: 5.1.2e) - DGMI 5.1.2e @minienw.nl>
Verzonden: donderdag 16 februari 2023 10:25
Aan: 5.1.2e - ILT 5.1.2e @lIenT.nl>
Onderwerp: RE: 5.1.2e Chemours

Hoi 5.1.2e,

Super. Ziet er goed uit. In lijn met redeneerlijn van gisteren. Gelukkig kunnen we teksten hergebruiken ☺.
Stel wel voor nog een paar dingen toe te voegen, die ook in lijn zijn met de redeneerlijn van gisteren. Goed
namelijk om 5.1.2e mee te geven dat rechter niet op inhoud heeft geoordeeld. Dan kan voorkomen worden dat in
gesprekken het beeld ontstaat dat de rechter Indaver al gelijk gegeven heeft.

Groet,
5.1.2e

Van: 5.1.2e LT 5.1.2e @lIenT.nl>
Verzonden: donderdag 16 februari 2023 09:10
Aan: 5.1.2e) - DGMI 5.1.2e @minienw.nl>
Onderwerp: 5.1.2e Chemours

Hoi 5.1.2e,

Het stuk over Indaver past het beste in een grotere paragraaf over alle ILT-inzet/bevoegdheden rondom Chemours. Eens met deze
tekst:

5.2.1 en 5.1.2.i

Lukt het om vandaag (liefst vanochtend) te reageren?

Groeten,
5.1.2e

5.1.2e

Netwerken Leefomgeving en Wonen
Inspectie Leefomgeving en Transport
Ministerie van Infrastructuur en Waterstaat
Rijnstraat 8 | 2515 XP | Den Haag
Postbus 16191 | 2500 BD | Den Haag

M: 5.1.2e
5.1.2e @lIent.nl
www.lIent.nl

To: [redacted] - DGMI [redacted]@minienw.nl]
From: [redacted] - DGMI
Sent: Thur 2/16/2023 1:48:12 PM
Subject: FW: Signaal: Spanningen aan de Schelde: is Vlaanderen wel zo'n goede buur? (FD)
Received: Thur 2/16/2023 1:48:00 PM

t.i.

Van: [redacted] [redacted] - DCO <[redacted]@minienw.nl>
Verzonden: donderdag 16 februari 2023 13:42
Aan: [redacted] - DGMI <[redacted]@minienw.nl> [redacted] DGMI
<[redacted]@minienw.nl>; [redacted] - DGMI <[redacted]@minienw.nl>; [redacted] [redacted] [redacted] - ILT
<[redacted]@ilent.nl> [redacted] DGMI <[redacted]@minienw.nl>; [redacted] - DGMI
<[redacted]@minienw.nl>
CC: [redacted] DCO <[redacted]@minienw.nl> [redacted] ILT <[redacted]@ilent.nl>
Onderwerp: FW: Signaal: Spanningen aan de Schelde: is Vlaanderen wel zo'n goede buur? (FD)

Ha allen, ter info, het stuk van het FD waar we gisteren contact over hadden.

Groeten

[redacted]

Van: [redacted] - DCO <[redacted]@minienw.nl>
Verzonden: donderdag 16 februari 2023 13:32
Aan: [redacted] [redacted]@frd.shsdir.nl> [redacted]@minienw.nl> [redacted] DCO
<[redacted]@minienw.nl>; [redacted] - DCO <[redacted]@minienw.nl>
Onderwerp: Signaal: Spanningen aan de Schelde: is Vlaanderen wel zo'n goede buur? (FD)

Ter info: een achtergrondartikel over de Vlaams-Nederlandse verhoudingen.
Roelof Bosma heeft hier ook een [tweet](#) aan gewijd:

Het FD-artikel:

12:05

Spanningen aan de Schelde: is Vlaanderen wel zo'n goede buur?

Lisa van der Velden Marceline Bresson

Nederland en Vlaanderen zijn naast burens ook 'dikke vrienden'. Maar achter de schermen zet één dossier de verhoudingen op scherp: Vlaamse giflozingen vervuilen de Nederlandse wateren. Vis uit de Westerschelde is niet meer veilig te eten en Nederland dreigt de Europese deadline voor waterkwaliteit niet te halen. Twee Vlaamse bedrijven riskeren Nederlandse stappen.

In het kort

Bedrijven in de Antwerpse haven lozen veel pfas in water en lucht.

Via de Westerschelde komt deze vervuiling in Nederland terecht.

Hierdoor dreigt Nederland niet te voldoen aan Europese waterkwaliteitseisen.

Vlaanderen en Nederland zeggen samen op te willen treden tegen pfas, maar betrokkenen hebben twijfels over de samenwerking.

'We hebben net een goed overleg gehad, maar dat hebben we eigenlijk altijd. De Vlaamse minister-president en ik kennen elkaar al heel lang. We spreken elkaar veel. Onze landen zijn met elkaar met verbonden, misschien wel verweven. We zijn niet alleen goede burens, maar ook goede vrienden. Méér nog dan vrienden zelfs: er is echt een familieband aan het ontstaan.'

De boodschap van premier Mark Rutte was duidelijk, een paar weken terug op de tweejaarlijkse Vlaams-Nederlandse top. De banden tussen Nederland en Vlaanderen zijn hecht. Zo is België, en dan vooral Vlaanderen, de op een na belangrijkste handelspartner van Nederland.

Voor deze zesde editie van de top zijn beide kabinetten uitgerukt naar het Noordbrabants Museum, een 18de-eeuws gouvernementspaleis in het centrum van Den Bosch. Twintig Nederlandse en Vlaamse ministers zijn aanwezig voor bilaterale gesprekken. Daarna spreken premiers Rutte en Jan Jambon de pers toe.

'Zoals dat in families gaat, trekken wij samen op. Het enige dat we nog niet hebben, zijn familieruzies'

Premier Mark Rutte op de Vlaams-Nederlandse top

'Je ziet onze gedeelde geschiedenis terug in deze prachtige zaal, in schilderijen van meesters uit de zuidelijke Nederlanden', zegt Rutte, zichtbaar in zijn nopjes. 'Brueghel, Rubens, Van Dyck. Maar goed, zoals dat in families gaat, trekken wij samen op. Het enige dat we nog niet hebben, zijn familieruzies.' Houden zo, zegt Jambon lachend. Rutte: 'En dat houden we zo.'

Toch wel reden voor ruzie: het p-woord

Misschien is het waar, maar Nederlandse en Vlaamse Kamerleden kunnen dat eigenlijk niet geloven. Want reden tot ruzie is er wel degelijk. Dat heeft alles te maken met het p-woord, dat ook op de top in Den Bosch meermaals valt: pfas, oftewel per- en polyfluoroalkylstoffen.

Pfas is de verzamelnaam voor een groep gifstoffen die een verstoorde hormoonbalans, beschadigd immuunsysteem en kanker kunnen veroorzaken. Chemiebedrijven gebruiken pfas om producten zoals pannen, cosmetica en textiel water- en vetafstotend te maken en lozen de stoffen daarbij in het milieu. Grote kans dat je regenjas een laagje pfas heeft.

Pfas zijn berucht omdat ze vrijwel niet afbreken en uiteindelijk via voedsel of drinkwater in mensen terechtkomen. In Nederlands drinkwater dat van rivierwater wordt gemaakt zit volgens het RIVM in ruim de helft van de metingen een ongezonde hoeveelheid pfas. Met name in de Randstad wordt drinkwater van rivierwater gemaakt. Inmiddels hebben de hardnekkige gifstoffen zich overal ter wereld verspreid: zelfs op Antarctica is pfas gevonden.

Vlaanderen kent hoogste waardes ter wereld

Maar als het om pfas-vervuiling gaat, spant Vlaanderen de kroon. Zeker zestig bedrijven in de Antwerpse haven lozen pfas in de lucht en de nabijgelegen Schelde. Met chemiereus 3M, een Amerikaanse multinational, als grootvervuiler.

Begin 2022 bleek dat 3M het Vlaamse Zwijndrecht ernstig heeft vervuild met pfos, een stof uit de pfas-familie. Uit bloedonderzoek onder 800 onderzochte omwonenden bleek dat slechts één op de tien mensen een pfos-waarde had waarbij géén gezondheidseffecten worden verwacht. Nergens ter wereld is zoveel pfos in de grond en het grondwater aangetroffen als in Zwijndrecht.

Ook Nederland ondervindt de gevolgen. Gifstoffen in de Antwerpse Schelde belanden stroomafwaarts in de Zeeuwse Westerschelde, waar vis en schelpdieren nu te veel pfas bevatten om veilig te eten. De vervuiling raakt garnalenvissers, die hun visgronden kwijt zijn. Maar ook gewone Zeeuwen, die vrezen voor hun gezondheid.

Nederland ijvert in Europa — zonder hulp van de Belgen overigens — voor een verbod op pfas, maar dat gaat op korte termijn

niets baten. Het heeft er alle schijn van dat Nederland niet op tijd gaat voldoen aan de nieuwe Europese waterkwaliteitsnormen, die vanaf 2027 ingaan. Volgens Europa is het water in 'afvoerputje' Nederland bij lange na niet schoon genoeg.

Een medewerker van Indaver sorteert plastics. Het Vlaamse bedrijf verwerkt ook pfas-houdend afval, grotendeels van de Chemours-fabriek uit Nederland. Bij de verwerking komt volgens de inspectie te veel pfas in het milieu. Foto: Wouter Van Vooren/ID photo

Nederland kijkt of het de schade kan verhalen

Dus zet pfas de verhoudingen op scherp. Twee Vlaamse bedrijven hangen juridische stappen uit Nederland boven het hoofd: afvalverwerker Indaver en het Amerikaanse 3M.

Na aandringen van Kamerleden onderzoekt het ministerie van Infrastructuur en Waterstaat hoe Nederland de schade op 3M kan verhalen. Eerder deze week opende de provincie Zeeland een meldpunt voor mensen en bedrijven die financiële schade ondervinden van de pfas-vervuiling. Informatie die de overheid van pas kan komen.

Nederland kan een schikking treffen met 3M of een schadeclaim neerleggen bij de rechtbank. Vlaanderen koos voor de eerste optie. In de nasleep van het pfas-schandaal wilde milieuminister Zuhal Demir (N-VA) haar spierballen tonen en sleepte een schikking van €571 mln uit de onderhandelingen. De vraag is of dat veel geld is: in de Verenigde Staten leidden soortgelijke claimzaken tot miljarden aan uitbetalingen.

Kortstondig exportverbod naar Indaver

Tegen Indaver, een industriële afvalverwerker op vijf kilometer van de Nederlandse grens, heeft de Nederlandse overheid al wel concrete stappen ondernomen. Het bedrijf verwerkt pfas-houdend afval, waarvan het merendeel afkomstig is van Chemours in Dordrecht.

Eind vorig jaar constateerde de Nederlandse Inspectie Leefomgeving (ILT) dat Indaver bij de verwerking van het afval te veel pfas uitstoot in het milieu, doordat het bedrijf afval op een te lage temperatuur verbrandt. Zo krijgt Nederland het 'eigen' pfas-afval van Chemours weer terug in de vorm van vervuiling. In een notitie noemt het RIVM de pfas-verbranding bij Indaver 'een gevaar' voor de leefomgeving.

Daarom kwam de ILT in oktober vorig jaar met een exportverbod, maar het Vlaamse bedrijf vocht dit besluit met succes aan bij de Raad van State. Volgens de rechter waren de technische details van het verbod niet op orde. De ILT beraadt zich nu op vervolgstappen.

Ontmoeting tussen Jan Jambon en Mark Rutte in Den Bosch: 'Dit is een probleem dat we samen aanpakken.' Foto: Jasper Jacobs/Belga

'We zijn jullie aan het vervuilen'

De Vlaamse minister van Milieu reageerde korzelig op de Nederlands zorgen over Indaver. 'Ik krijg het wel een beetje op mijn heupen van de brieven die ik daarover krijg', zei Demir in het Vlaamse parlement over brieven van I&W-minister Mark Harbers en Rijkswaterstaat. 'Dat ze hun probleem maar zelf oplossen in Nederland.'

D66-Kamerlid Kiki Hagen, bij haar partij verantwoordelijk voor de pfas-problematiek, viel bovendien op dat minister Demir in een post op LinkedIn vierkant achter Indaver ging staan. 'Bij ons hangt een exportverbod boven de markt, maar hun minister zegt dat het oké is. Dat lijkt me niet per se goed voor de verhoudingen.'

'Waarom vestigt Indaver zich hier, en niet in Nederland? Omdat onze milieueisen minder streng zijn. Inmiddels zijn ze strikter, maar nog steeds niet gelijk'
Mieke Schauvliege, parlamentslid Vlaanderen (Groen)

Demirs N-VA-partij, waarvan Jambon ook lid is, heeft goede banden met bedrijven in de Antwerpse haven, zegt Vlaams parlamentslid Mieke Schauvliege (Groen). 'Waaronder ook Indaver. Daar is op zich niets mis mee, maar de normen en lozingsvergunningen die Vlaanderen hanteerde zijn jarenlang veel te laks geweest. Bij Indaver werd bijvoorbeeld niet gecontroleerd op pfas uit de schoorsteen, terwijl dit bij Chemours wél gebeurde. Bij ons ging dat gewoon "poef", de lucht in. Waarom vestigt Indaver zich hier, en niet in Nederland? Omdat onze milieueisen minder streng zijn. Inmiddels zijn ze strikter, maar nog steeds niet gelijk.'

Schauvliege noemt het tekenend dat Nederland op geen enkel moment is geïnformeerd of geconsulteerd bij de vergunning van het nabijgelegen Oosterweeltraject — een tunnel onder de Schelde die de ringweg van Antwerpen compleet moet maken. 'Terwijl er bij de graafwerkzaamheden zwaar vervuilde pfas-grond moest worden verplaatst, wat de verontreiniging heeft verergerd en ook Nederland raakt. Ik kan dat echt niet begrijpen, gezien alles jullie kant op stroomt. We zijn jullie aan het vervuilen.'

Vergoelijkend over verschillende normen

Het klopt dat vervuiling 'zich voordoet' in de Westerschelde, zegt Rutte tijdens de top tegen het FD. Is dat geen eufemisme? 'We gaan de moeilijke dossiers niet uit de weg', zegt Jambon. 'Dit is een probleem dat we samen aanpakken.' Rutte: 'Als je pfas wil terugdringen, moet je internationaal samenwerken'.

'Het RIVM wees er zelf op dat Vlaamse detectielimiet voor pfas in oppervlaktewater en afvalwater tot 70 keer hoger ligt dan de internationaal gehanteerde grenswaarde'
Isabelle Larmuseau, milieu-advocaat

Na afloop van de persconferentie vertelt minister Harbers van Infrastructuur en Waterstaat hoe dat eruit gaat zien. Volgens hem gaan de Vlaamse en Nederlandse omgevingsdiensten meetgegevens delen en zal Nederland voortaan betrokken worden bij nieuwe Vlaamse vergunningstrajecten. Al geeft hij toe dat dit nog niet vlekkeloos verloopt. 'Soms glipt er eentje tussendoor.'

Over de verschillende normen van Nederland en Vlaanderen spreekt minister Harbers vergoelijkend. 'Er zitten alleen verschillen in de nuances.' Dat is op een groot aantal punten onjuist, zegt advocaat milieurecht Isabelle Larmuseau. 'Het RIVM wees er zelf op dat Vlaamse detectielimiet voor pfas in oppervlaktewater en afvalwater tot 70 keer hoger ligt dan de internationaal gehanteerde grenswaarde. Daardoor blijft in Vlaanderen veel pfas buiten beeld.'

De advocaat milieurecht wijst erop dat strengere normen noodzakelijk zijn om de Europese kaderrichtlijn water te halen. 'Er kan simpelweg niets meer bij.' In een vertrouwelijke brief, in handen van onderzoeksprogramma Zembla, stelt Rijkswaterstaat dat Nederland door de lozingen van Indaver niet kan voldoen aan deze richtlijn. Deze lozingen leiden tot een 'verboden achteruitgang' van de waterkwaliteit. Minister Harbers ziet dat anders. 'We zijn voor het halen van de Kaderrichtlijn niet afhankelijk van België, we moeten en gaan zelf aan de bak'

Op de familiefoto

Larmuseau stelt dat Nederland de hele Antwerpse haven kan laten stilleggen vanwege alle grensoverschrijdende vervuiling, maar ziet dit niet snel gebeuren. Het valt haar op dat Vlaamse en Nederlandse politici de onderlinge banden koste wat kost goed willen houden. 'Nederland neemt bijvoorbeeld geen stappen tegen overheidsbedrijf Lantis, de aannemer van het vervuilende Oosterweelproject, maar richt zijn pijlen alleen op 3M en Indaver. Indirect procederen ze daarmee alsnog tegen de Vlaamse overheid, die het allemaal heeft laten gebeuren met lakse vergunningen en gebrekkige handhaving. Ik geloof best dat Vlaanderen en Nederland vrienden willen zijn, maar je moet niet blind zijn voor feiten die de relatie onder druk zetten.'

'Was die Vlaams-Nederlandse top een gezellig bezoekje of maak je dan ook eindelijk harde afspraken?'
Kiki Hagen, Tweede Kamerlid (D66)

D66-Kamerlid Hagen heeft ook de indruk dat de goede verstandhouding voorgaat. 'Was die Vlaams-Nederlandse top een gezellig bezoekje of maak je dan ook eindelijk harde afspraken? Ik heb niet de indruk dat dit is gebeurd. Goed buurschap gaat kennelijk voor.'

Goed buurschap, dat stralen Jambon en Rutte onmiskenbaar uit. Tijdens de amicale persconferentie wordt over en weer met complimenten gestrooid wordt. Daarna is het tijd voor het diner in de imposante Statenzaal, een oude kapel met grote glas-in-loodramen en fonkelende kroonluchters. De aanwezige journalisten krijgen Bossche bollen.

Maar eerst nog het staatsieportret van de bewindslieden, op de trap van het museum. Hoe ze die foto noemen, op de burentop? De familiefoto.

Lees het volledige artikel: <https://fd.nl/bedrijfsleven/1466532/spanningen-aan-de-schelde-is-vlaanderen-wel-zo-n-goede-buur-npb3cafN93bH>

To: [redacted] - DGMII [redacted]@minienw.nl]
From: [redacted] - DGMII
Sent: Thur 2/16/2023 2:16:24 PM
Subject: FW: RIVM advies aan Inspectie (ILT) - vertrouwelijk
Received: Thur 2/16/2023 2:16:00 PM
FW: RIVM advies aan Inspectie (ILT)

RIVM heeft schijnbaar geen contact gehad met VITO (soort Vlaamse TNO), terwijl RIVM wél gegevens van VITO gebruikt.

VITO niet blij, omdat conclusies RIVM niet in lijn zouden zijn met hun eigen conclusies.

5.1.2e	5.1.2e	5.1.2e) - ILT <	5.1.2e	@ILenT.n!>
--------	--------	--------	-----------	--------	------------

Verzonden: donderdag 16 februari 2023 13:57

Aan:	5.1.2e) - DGMI <	5.1.2e	@minienw.nl>	5.1.2e	DGMI <	5.1.2e	@minienw.nl>;	5.1.2e
	5.1.2e) - DGWB <	5.1.2e	@minienw.nl>	5.1.2e	DGWB <	5.1.2e	@minienw.nl>	
CC:	5.1.2e	ILT <	5.1.2e	@lIenT.nl>	5.1.2e	LT <	5.1.2e	@lIenT.nl>;	5.1.2e
	5.1.2e	ILT <	5.1.2e	@ilent.nl>;	5.1.2e	ILT <	5.1.2e	@lIenT.nl>	

Onderwerp: RE: RIVM advies aan Inspectie (ILT) - vertrouwelijk

Beste 5.1.2e en ook meteen maar 5.1.2e, 5.1.2e en 5.1.2e (ik zag DGWB en DGMI ook in de mailwisseling langskomen),

Zie bijgevoegd ons collegiale seintje richting RIVM.

Met vriendelijke groet,

5.1.2e

5.1.2e	5.1.2e	5.1.2e) - ILT
--------	--------	--------	---------

Verzonden: donderdag 16 februari 2023 13:37

Aan: 5.1.2e DGMI < 5.1.2e @minienw.nl>
CC: 5.1.2e - ILT < 5.1.2e @ILenT.nl>

Onderwerp: RE: RIVM advies aan Inspectie (ILT) - vertrouwelijk

Beste	5.1.2e
-------	--------

Nogmaals bedankt voor het signaal. Het standpunt van VITO is bekend bij het RIVM. Wij nemen de mailwisseling voor kennisgeving aan. Als het RIVM hierin aanleiding ziet om het eerder gegeven advies aan te passen, dan vernemen wij dat van het RIVM.

Met vriendelijke groet,

5.1.2e

Van: 5.1.2e - DGMI <5.1.2e@minienw.nl>

Verzonden: donderdag 16 februari 2023 13:17

Aan: 5.1.2e 5.1.2e 5.1.2e) - ILT< 5.1.2e @ILenT.nl>

Onderwerp: FW: RIVM advies aan Inspectie (ILT) - vertrouwelijk

Ter info

The diagram illustrates the distribution of the identifier 5.1.2e across various components. The components are represented by boxes of different sizes and positions, with the text '5.1.2e' inside each box. The components are arranged in a hierarchical structure, with some boxes containing sub-components. The text 'reeds beoordeeld ID 60' is visible in the background.

To: [redacted] 5.1.2e [redacted] 5.1.2e @rivm.nl]
Cc: [redacted] 5.1.2e - ILT [redacted] 5.1.2e @ilent.nl]; [redacted] 5.1.2e - ILT [redacted] 5.1.2e @ILenT.nl]
From: [redacted] 5.1.2e - ILT
Sent: Thur 2/16/2023 1:45:29 PM
Subject: FW: RIVM advies aan Inspectie (ILT)
Received: Thur 2/16/2023 1:45:30 PM

Hallo [redacted] 5.1.2e

Door IenW werd onderstaande mailwisseling onder onze aandacht gebracht. Als het onderstaande aanleiding geeft tot het aanpassen/rectificeren van het eerder gegeven advies, dan vernemen wij dat graag. Wij zullen hier geen publiciteit aan geven, en bij eventuele vragen over de inhoud van het advies doorverwijzen naar jullie woordvoerders.

Met vriendelijke groet,

[redacted] 5.1.2e

[redacted] 5.1.2e

.....
Inspectie Leefomgeving en Transport
Ministerie van Infrastructuur en Waterstaat
Graadt van Roggenweg 500 | 3531 AH | Utrecht
Postbus 16191 | 2500 BD | Den Haag
.....

M [redacted] 5.1.2e
E [redacted] 5.1.2e @ilent.nl

.....
Werkdagen: maandag, dinsdag, woensdag, donderdag

[redacted] 5.1.2e

[redacted] 5.1.2e

reeds beoordeeld ID 607456

[redacted] 5.1.2e

[redacted] 5.1.2e

To: [5.1.2e] [5.1.2e] [5.1.2e] - LT [5.1.2e] @ILT.nl]
Cc: [5.1.2e] - DGMI [5.1.2e] @minienw.nl]; [5.1.2e]
DGMI [5.1.2e] @minienw.nl]
From: [5.1.2e] - DGMI
Sent: Tue 2/21/2023 11:05:15 AM
Subject: FW: 03 Dossier commissiedebat VTH 29 maart 23.DOCX
Received: Tue 2/21/2023 11:05:00 AM
[03 Dossier commissiedebat VTH 29 maart 23.DOCX](#)
[01 Nota ter informatie commissiedebat VTH 29 maart 23.docx](#)

Hoi [5.1.2e],

Zie bijgevoegd een aantal suggesties/opmerkingen van HBJZ uit de lijn. Kan jij daarnaar kijken?

Groet,

[5.1.2e]

Van: [5.1.2e] DGMI <[5.1.2e]@minienw.nl>
Verzonden: dinsdag 21 februari 2023 11:02
Aan: [5.1.2e] - DGMI <[5.1.2e]@minienw.nl>; [5.1.2e] DGMI <[5.1.2e]@minienw.nl>
Onderwerp: 03 Dossier commissiedebat VTH 29 maart 23.DOCX

Hoi [5.1.2e],

Zie bijgevoegd de opmerkingen van HBJZ in de lijn. Kun jij hiernaar kijken?

Groet,

[5.1.2e]

Dank!

t.i.

Beste 5.1.2e, 5.1.2e, 5.1.2e en 5.1.2e,

Met vriendelijke groet,

- Had België volgens het ILT grond om PFAS-houdend afval te weren op basis van reeds verleende EVOA-vergunningen?
- ILT besloot in oktober geen nieuwe EVOA-vergunningen te verlenen en bestaande EVOA-vergunningen in te trekken. Heeft de Vlaamse overheid hier bezwaar tegen aan getekend?
- Ziet de ILT een eventuele weigering van PFAS-houdend afval door België als problematisch? Het betekent toch dat er minder vervuild water de Westerschelde in stroomt?
- Is er tussen eind oktober en januari (besluit voorzieningenrechter) een periode geweest waarin Chemours geen PFAS-houdend afval heeft uitgevoerd naar België?

Zou je deze vragen uiterlijk vandaag om 16u kunnen beantwoorden?

Met vriendelijke groet,

5.1.2e

Onderzoeksgroep

Gezondheid & Ongelijkheid

NRC Media

Nes 76

1012 KE Amsterdam

M 5.1.2e

www.nrc.nl/over-ons

Staatssecretaris

Bestuurskern

Dir. Omgevingsveiligheid &
Milieusico's
Cluster C

Den Haag
Postbus 20901
2500 EX Den Haag

Contactpersoon

5.1.2e

M +31(0)6- 5.1.2e
5.1.2e@minienw.nl

Datum

24 februari 2023

Kenmerk

Bijlage(n)

2

nota ter informatie

Commissiedebat VTH op 29 maart a.s.

Inleiding

Op 29 maart a.s. staat het Commissiedebat (CD) Vergunningverlening, Toezicht en Handhaving (VTH) gepland van 10.00-13.00 uur. U wordt daarbij ondersteund door 5.1.2e

5.1.2e en enkele medewerkers van DGMI. Ter voorbereiding van het CD treft u bijgaand het dossier aan.

De minister van IenW is ook uitgenodigd voor dit debat voor het agendapunt *Signaalrapportage ILT 'Meer inzicht in en toezicht op certificering'*. Voor dit punt zal er ondersteuning verzorgd worden vanuit het MT van de directie Duurzame Leefomgeving en Circulaire Economie (DLCE).

Het vooroverleg staat gepland op 15 maart a.s. van 13.30-14.15 uur. Indien gewenst, kan daarna het dossier nog aangepast en aangevuld worden. Dit zal ook gebeuren op basis van nieuwe ontwikkelingen en de sondering.

In deze nota wordt elk geagendeerd onderwerp kort toegelicht. In het bijgevoegde dossier vindt u een uitgebreidere inhoudelijke voorbereiding per agendapunt. Voor elk onderwerp zijn -waar nodig geacht- redeneerlijnen en enkele te verwachten vragen met antwoorden (QenA's) bijgevoegd.

Convocatie

Op dit moment staan de volgende punten geagendeerd:

Stand van zaken adviesaanvraag Raad van State sancties milieucriminaliteit

U heeft op 21 oktober jl. een brief aan de Tweede Kamer gestuurd met informatie over de stand van zaken van de adviesaanvraag aan de Raad van State over doeltreffende, evenredige en afschrikwekkende sancties. De eerdere aanname was dat de Raad van State hierover voorlichting kon geven. Bij nader inzien betrof het echter geen strikt juridische vraag die aan de Raad van State kan worden voorgelegd.

Het ministerie van Justitie en Veiligheid laat nu onderzoek doen naar de straftoemeting bij (ernstige) milieudelicten. In dit kader is het relevant dat in december jl. de motie Hagen/Sneller over het in de Wet op de economische delicten opnemen dat sancties doeltreffend, evenredig en afschrikwekkend moeten zijn, is aangenomen. Deze motie ligt op het terrein van het ministerie van Justitie en Veiligheid.

Voor het tweede onderdeel, de vraag op welke wijze de doorzettingsmacht in het VTH-stelsel op rijksniveau het beste georganiseerd kan worden, waarvoor advies zou worden gevraagd aan de Raad van State, is aangegeven dat heroverwogen wordt welke route geschikt is om de vraag te beantwoorden. Er wordt op dit moment gewerkt aan de vraagstelling en het plan van aanpak.

Voorgenomen acties Inspectie Leefomgeving en Transport (ILT) op het grensoverschrijdend transport per- en polyfluoralkylstoffen (PFAS)-verdacht afval naar Indaver (België)

Op 31 oktober jl. heeft u een brief aan de Tweede Kamer gezonden over het vervoer van PFAS-verdacht afval. De ILT had signalen onderzocht en wees uit voorzorg vergunningaanvragen af. Echter, de Raad van State heeft in een voorlopige voorziening uw besluiten geschorst waarin u bezwaar maakt tegen de overbrenging van het afval naar Indaver. Overweging daarbij is dat een voorlopige voorziening zich niet leent voor een inhoudelijke beoordeling en dat de belangenafweging uitvalt in het voordeel van Indaver. Binnen enkele weken zal de ILT een besluit nemen.

Beantwoording vragen gesteld tijdens het commissiedebat Leefomgeving van 12 oktober jl., over bedrijven die ondanks meerdere dwangsommen doorgaan met overtredingen

U heeft op 18 november jl. een brief gezonden aan de Tweede Kamer over hoe omgegaan kan worden met bedrijven die ondanks dwangsommen toch doorgaan met overtredingen. In deze brief zet u het handhavingsinstrumentarium uiteen.

Voortgang versterking VTH-stelsel

Op 16 januari jl. heeft u aan de Tweede Kamer een brief gezonden met de voortgang van het Interbestuurlijk programma 'Versterking VTH-stelsel' (IBP VTH). Over deze brief heeft op 14 februari jl. een schriftelijk overleg plaatsgevonden. Er zijn vanuit de Kamer een aantal kritische vragen gesteld over de voortgang van het IBP VTH. Ook heeft de Kamer gevraagd om de pijlerplannen van het IBP VTH te ontvangen. De pijlerplannen worden met de beantwoording meegestuurd. De vragen dienen uiterlijk 15 maart beantwoord te zijn. Over deze beantwoording worden tijdens het debat aanvullende vragen verwacht.

Terugkoppeling toezegging milieueffectrapportage

U heeft op 23 januari jl. een brief over de toezegging milieुरapportage toegezonden aan de Tweede Kamer. Dit rapport toonde aan dat er weinig klachten waren over de milieueffectrapportage in relatie tot het interbestuurlijk toezicht. Met de procedurevergadering van 8 februari jl. is dit onderwerp voor het CD VTH geagendeerd.

Signaalrapportage ILT 'Meer inzicht in en toezicht op certificering'

Op 27 januari jl. stuurde de minister van Infrastructuur en Waterstaat de signaalrapportage 'Meer inzicht in en toezicht op certificering' naar de Tweede

Kamer. Deze heeft de nodige publiciteit gekregen. Met de procedurevergadering van 8 februari jl. is deze voor het CD VTH geagendeerd. Op 23 maart vindt er een hoorzitting in de Tweede Kamer plaats over dit onderwerp.

Dit agendapunt staat momenteel als laatste geagendeerd. U zou met de minister van IenW voorafgaand aan het debat met de voorzitter af kunnen stemmen of het mogelijk is het punt in de eerste termijn als eerste te behandelen. Mocht dit mogelijk zijn dan kan de minister van IenW wellicht het debat na behandeling van dit punt eerder verlaten.

Aanvullende informatie

Op het moment van het CD VTH vindt gelijktijdig het CD Verduurzaming Industrie met de vaste commissie voor Economische Zaken en Klimaat plaats. Hierdoor zijn mogelijk minder Kamerleden aanwezig.

In de procedurevergadering van 8 februari jl. heeft mevrouw van Esch aan u verzocht om het tweede herhaalonderzoek van het RIVM naar het neergedaald stof in de IJmond-regio vóór het CD VTH naar de Tweede Kamer te sturen. Deze wordt mogelijk nog aan de convocatie toegevoegd.

5.1.2e

Bestuurskern

Directie
Bestuursondersteuning
Team Algemeen

Den Haag
Postbus 20901
2500 EX Den Haag

Contactpersoon

5.1.2e

M +31(0)6

5.1.2e

5.1.2e@minienw.nl

Datum

24 februari 2023

Kenmerk

nota ter informatie

Werkbezoek Chemours

Praktische Informatie

Locatie:

Chemours Netherlands B.V.
Baanhoekweg 22
3313 LA Dordrecht

Tijd: van 12.00-14.30 uur inclusief een broodje

U wordt vergezeld door:

DGMI: 5.1.2e 5.1.2e

DGWB: 5.1.2e

Inleiding

Op 18 november bent u door Chemours uitgenodigd voor een gesprek met President Advanced Performance Materials en lid van het Leadership Team, Denise Dignam. In overleg met DGMI en de ILT bent u hier toen niet op ingegaan. In plaats daarvan heeft u aangegeven graag een werkbezoek te brengen om van gedachten te wisselen. Deze voorbereidende nota is opgesteld met input van DGMI, DGWB, RWS en ILT.

Samenvatting, kern of boodschap

Nader in te vullen na input.

- Doel van het werkbezoek is gedachtenuitwisseling. De opzet van uw bezoek is als volgt:
 - Welkom, kennismaking en inleiding van Chemours in Dordrecht – Productie en toepassingen van Fluorpolymeren en F-gassen
 - Emissiereductiebeleid Chemours – De Corporate Responsibility Goals (CRC) en resultaten en vooruitblik bij Chemours in Dordrecht en emissiebeleid NL en EUHet gaat hierbij over Zeer Zorgwekkende Stoffen

- (ZZS)/minimaliseren en de revisie van de Richtlijn industriële emissies (IED). Niet primair over emissies van Chemours. Chemours ziet graag dat via de IED wordt geregeld dat er heel strenge uitstooteisen worden opgelegd aan bedrijven die PFAS produceren of gebruiken. Nu was Chemours de eerste die dat kreeg en dat is geen gelijk speelveld. Daarbij zit het grootste milieuprobleem van PFAS in productie- en afvalfase en op deze wijze pak je in ieder geval de productiefase effectief aan.
 - Herziening van het waterbeleid op NL en EU-niveau (implementatie van de EQS (Milieukwaliteitsnormen))
- Er spelen echter meer onderwerpen. Een inhoudelijke toelichting op de diverse onderwerpen die spelen is te vinden onder toelichting.

Counterparts

- Chemours Netherlands is gevestigd in Dordrecht. Chemours heeft wereldwijd meer dan 6500 werknemers, met 37 productie- en laboratoriumlocaties (technische centra) die actief zijn in meer dan 120 landen. Bij Chemours in Dordrecht zijn ongeveer 500 mensen werkzaam.
- **U wordt ontvangen door:**
 - An Lemaire
 - 5.1.2e
 - (mogelijk)
 - Mogelijk neemt ook een Franse collega (5.1.2e) deel aan het gesprek, in welk geval het gesprek (althans deels) in het Engels wordt gevoerd.
- Een kort cv is bijgevoegd.

Politieke context

- Uw bezoek is gecommuniceerd met de Provincie Zuid-Holland.
- Afgesproken is geen ruchtbaarheid aan dit bezoek te geven om geen verkeerd signaal naar omwonenden en andere stakeholders te geven.
- Chemours ligt sinds 2015 onder het vergrootglas vanwege in eerste instantie historische emissies (PFOA, tot 2012) en daarna ook de vervangende stof (GenX technologie, stof HFPO/FRD).
- De emissies naar water en lucht van PFAS door Chemours zijn sinds 2016 met meer dan 99% verlaagd maar dat neemt de onrust bij buurtbewoners en politiek niet weg.
- In de Tweede Kamer is regelmatig gesproken over PFAS, zowel over de gezondheidseffecten rond Chemours, over de stop aan werkzaamheden (2019, stikstof en PFAS-crisis) en recentelijk vooral over vervuiling vanuit België (met name bedrijf 3M).
- Verschillende gemeenten hebben een rechtszaak aangespannen om schade te verhalen op het bedrijf. Deze zaak loopt nog. Als IenW zijn we hier niet bij betrokken en het is verstandig om niet op dit onderwerp in te gaan mocht het ter sprake komen.
- De relatie met het bedrijf is constructief. Echter Chemours zal juridische procedures niet uit de weg gaan als ze denken daar winst mee te kunnen behalen en IenW kan niet uitstralen om naar het bedrijf te staan gezien de impact die het bedrijf heeft gehad in het verleden en de gevolgen die hier nog steeds uit voort komen.

Toelichting

PFAS

Chemours maakt fluoropolymeren onder de merknamen Teflon en Viton. Dit zijn PFAS, Per- en polyfluoralkylstoffen. Dit is een groep van ongeveer 10.000 chemische stoffen die door de mens zijn gemaakt en niet van nature in het milieu voorkomen. PFAS bieden een mix van nuttige eigenschappen, zoals water- én vetafstotend en het is bestand tegen hitte, zuur of een corrosieve omgeving. Daarmee zijn er veel uiteenlopende toepassingen zoals kleding van brandweermensen, brandblusmiddelen, toepassingen in accu's en elektronica en ook in de hoek van duurzame energie (zonnepanelen, windmolens).

Maar PFAS kunnen ook een negatief effect hebben op milieu en gezondheid. Daarbij zijn ze doorgaans zeer persistent, met andere woorden: als ze eenmaal in het milieu zitten, breken ze nooit meer af. Dat heeft ze ook de bijnaam gegeven "forever chemicals".

Bevoegdheden toezichthouders en recente acties ILT

Verschillende bevoegde gezagen hebben een rol bij Chemours. De omgevingsdienst DCMR is primair het bevoegd gezag, Rijkswaterstaat is verantwoordelijk voor lozingsvergunningen. De ILT heeft direct bevoegdheden als het gaat om EVOA (internationaal afvaltransport), OAS&F-gassen, het Besluit bodemkwaliteit, (drink)water en REACH (chemische stoffen). Daarnaast geeft de ILT invulling aan de Wabo-adviestaak (aandachtsgebieden: externe veiligheid, Zeer Zorgwekkende Stoffen, Europese verplichtingen) richting de andere bevoegde gezagen. Op het vlak van EVOA en OAS&F-gassen trad de ILT recent op.

Oktober 2022 maakte de ILT bekend op grond van de Europese Verordening Overbrenging Afvalstoffen (EVOA) uit voorzorg geen vergunningen voor transport van PFAS-afval naar Indaver (een verwerker in België) meer te verlenen en voornemens te zijn afgegeven vergunningen in te trekken. Een deel van het afval van Chemours gaat naar Indaver. De ILT had en heeft namelijk twijfel over de verwerking van PFAS-afval door Indaver. De rechter trof eerder dit jaar een voorlopige voorziening, waarmee transporten naar deze verwerker (tijdelijk) mogelijk blijven. De voorzieningenrechter gaf Indaver in een belangenafweging het voordeel van de twijfel, maar behandelde zaak niet inhoudelijk. De volgende stap conform Europese Verordening Overbrenging Afvalstoffen (EVOA) is dat de ILT definitief besluit neemt. Dat doet de ILT binnenkort, de uitspraak van de rechter weegt de ILT mee.

Februari 2022 legde de ILT Lasten onder dwangsom op aan Chemours om herhaling van overschrijding van quota voor F-gassen te voorkomen (Chemours bracht meer op de markt dan is toegestaan). Het OM deed voor de quotumoverschrijdingen die in het verleden plaatsvonden een schikkingsvoorstel van €750.000. Chemours accepteerde dit voorstel en heeft op 4 januari 2023 betaald. De Europese Commissie legde een strafkorting op van 200% van de hoeveelheid waarmee het quotum was overschreden.

5.1.2d	5.1.2d
5.1.2d	
5.1.2d	De LOD's zijn nog van kracht.

Op andere terreinen lopen geen concrete acties bij de ILT die betrekking hebben op Chemours. Integraal toezicht op Chemours en vergelijkbare

chemische bedrijven geeft de ILT vorm in het recent gestarte Programma Zeer Zorgwekkende Stoffen. Vanuit dit programma werkt de ILT ook samen met de relevante omgevingsdiensten (waaronder DCMR) en Rijkswaterstaat, met als doel de adequate handhaving van relevante stoffenregelgeving.

Emissiereducties

- Vorig jaar april heeft de Europese Commissie een ambitieus voorstel uitgebracht tot herziening van de Richtlijn Industriële Emissies.
- Deze richtlijn is van groot belang voor het terugdringen van schadelijke emissies naar lucht, water en bodem door grote industriële installaties en veehouderijen. De richtlijn heeft de afgelopen jaren bijgedragen aan een belangrijke emissiereductie in Europa.
- Het kabinet heeft het voorstel voor de richtlijn positief beoordeeld in het fiche Beoordeling Nieuw Commissievoorstel (BNC-fiche) dat op 13 mei jl. aan de Tweede Kamer is gestuurd.
- Enkele onderwerpen uit het wijzigingsvoorstel zijn: het vergunnen aan de onderkant van de range van Beste Beschikbare Technieken, het vergemakkelijken van het testen en toepassen van nieuwe technieken en een betere koppeling tussen de richtlijn en REACH.
- De onderhandelingen over het wijzigingsvoorstel van de richtlijn lopen nu bijna een jaar. De verwachting is dat de lidstaten en het Europees Parlement in respectievelijk Q1 en Q2 hun standpunt bepalen. Daar zal de onderhandeling tussen de lidstaten, de Commissie en het Europees Parlement (trilogen) van start gaan.
- Inzet vanuit Nederland is onder andere gericht op een betere koppeling tussen de richtlijn industriële emissies en REACH.
- Deze koppeling is in Nederland al gelegd met het ZZS-emissiebeleid. In REACH is opgenomen wat de meest schadelijke eigenschappen zijn, zoals kankerverwekkend, mutageen, zeer persistent en zeer bioaccumulerend. Stoffen waarvan die eigenschappen zijn vastgesteld onder REACH, worden in beginsel verboden. Als op de markt zetten niet mag, is het ook logisch om de emissies van dergelijke stoffen aan te pakken. Daartoe geldt in Nederland een minimalisatieplicht: emissie moet worden gestopt of, als dat niet mogelijk is, zo ver mogelijk worden gereduceerd.
- Nederland zet zich in de onderhandelingen met lidstaten over de richtlijn industriële emissies in om te zorgen dat op EU-niveau bij vergunningverlening wordt nagedacht over het mogelijk stellen van eisen aan stoffen die worden geëmitteerd en aan deze eigenschappen voldoen, of op de restrictielijst van REACH staan.
- Nederland gaat er van uit dat het voorstel om het Nederlandse ZZS-emissiebeleid ook in EU-regelgeving verankerd te krijgen op steun kan rekenen van het Nederlandse bedrijfsleven omdat zo op dit punt een gelijk speelveld binnen de EU ontstaat.

GenX

GenX is een technologie die wordt gebruikt om coatings (fluorpolymeren) te maken. Sinds 2012 gebruikt fabrikant Chemours in Dordrecht de GenX-technologie als vervanging van PFOA (perfluorooctaanzuur). Op dat moment was de inschatting dat de schadelijkheid van GenX duidelijk lager zou zijn dan PFOA. Zo hoopt het niet op in het menselijk lichaam en is minder toxisch. Door de combinatie van eigenschappen (persistent, heel mobiel in water en toch nog toxisch) is ook GenX op EU-niveau aangemerkt als Zeer Zorgwekkende Stof. Chemours heeft bezwaar gemaakt tegen deze aanwijzing. Het EU-gerecht heeft

dit bezwaar afgewezen en daarna heeft Chemours hogere voorziening aangevraagd bij het EU Hof. Deze procedure loopt nog.

PFAS restrictie

De toelating van stoffen in de EU wordt geregeld via de REACH verordening. Dit is in de basis een registratiesysteem maar het kent ook de mogelijkheden om het op de markt brengen van (producten met) schadelijke stoffen te verbieden.

In 2019 speelden verschillende problemen op het gebied van PFAS:

- Diverse (bouw)werkzaamheden kwamen stil te liggen als grondverzet of baggeren nodig was door de alom aanwezigheid van PFAS en het ontbreken van een landelijke achtergrondwaarde.
- EFSA (de Europese voedselveiligheid autoriteit) werkte aan een aanscherping van de veilige grenswaarde van een combinatie van 4 PFAS.
- Het werd duidelijk dat bij het verbieden van de ene PFAS deze werd vervangen door een andere met ongeveer vergelijkbare eigenschappen.
- Ook elders in de EU ontstonden steeds meer problemen door PFAS waarop de Milieuraad in juni 2019 een oproep deed aan de Europese Commissie om niet-essentieel gebruik van PFAS te verbieden.

Nederland heeft toen het initiatief genomen om via REACH de hele groep PFAS in één keer aan te pakken via een zogenoemde restrictie. Duitsland, Denemarken, Zweden en Noorwegen sloten hierbij aan. Op 13 januari jl. is het voorstel voorgelegd aan het EU chemicaliënagentschap en nu loopt een procedure met zes maanden consultatie en beoordeling door twee wetenschappelijke comités. Daarna gaat de Commissie een definitief voorstel ter besluitvorming voorleggen aan de lidstaten, naar verwachting rond begin 2025.

De strekking van het voorstel is dat veel toepassingen op korte termijn worden verboden (18 maanden na besluitvorming) en voor toepassingen waar nog geen of beperkt alternatieven zijn geldt een overgangstermijn van resp. 5 en 12 jaar. Medicijnen en actieve stoffen uit gewasbeschermingsmiddelen en biociden zijn uitgezonderd van de scope omdat hiervoor specifieke regelgeving geldt met daarin een autorisatieprocedure.

Waterbeleid

- *Sinds 2015 zijn er door Chemours (na aanzienlijke druk vanuit zowel de bevoegde gezagen als het Ministerie en de Provincie Zuid-Holland) aanzienlijke stappen gezet om de emissies naar oppervlaktewater te reduceren.*
- *Er zijn actief koolfilters geplaatst in een proefopstelling in mei 2018.*
- *Deze zijn inmiddels in een definitieve opstelling geplaatst. De verwachting is dat Chemours deze actief koolfilters zeker zal laten zien tijdens de rondleiding.*
- *In 2022 heeft Chemours een nieuwe milieu- en watervergunning gekregen waarin de ruimte voor emissies nog verder is aangescherpt. Hiernaast is een minimalisatieverplichting opgenomen die standaard is voor Zeer Zorgwekkende Stoffen die het bedrijf verplicht om elke vijf jaar opnieuw te kijken of de emissies verder gereduceerd kunnen worden.*

Uw counterparts

An Lemaire

- Is in 1991 afgestudeerd als ir. Chemical Engineering aan de TU/Eindhoven
- Heeft van 1991 t/m 2020 bij AkzoNobel gewerkt
- Is in 2020 bij Chemours gestart als Site Operations Leader
- Is sinds mei 2021 directeur van Chemours Nederland

5.1.2e		
<ul style="list-style-type: none">••••	5.1.2e	5.1.2e
5.1.2e		
5.1.2e		
5.1.2e		

To: 5.1.2e 5.1.2e 5.1.2e - ILT 5.1.2e @ILenT.nl
From: 5.1.2e - DGMI
Sent: Tue 3/14/2023 11:08:38 AM
Subject: RE: Vraag DBO bij nota over RIVM notitie PFAS afvalverwerking
Received: Tue 3/14/2023 11:08:00 AM

Hoi 5.1.2e,

Prima opzet. Alleen die derde bullet zou ik zelf anders samenvatten. Bijv als: 5.2.1 en 5.1.2.i
5.2.1 en 5.1.2.i

Los van mijn mening staat er in je toelichting al wel 5.2.1 en 5.1.2.i

5.2.1 en 5.1.2.i op zich voldoende disclaimer.

5.1.2e

5.1.2e 5.1.2e 5.1.2e - ILT 5.1.2e @ILenT.nl

Verzonden: dinsdag 14 maart 2023 10:59

Aan: 5.1.2e - DGMI 5.1.2e @minienw.nl

Onderwerp: RE: Vraag DBO bij nota over RIVM notitie PFAS afvalverwerking

Dit is de opzet:

5.2.1 en 5.1.2.i

5.2.1 en 5.1.2.i

5.2.1 en 5.1.2.i

Van: 5.1.2e - DGMI 5.1.2e @minienw.nl

Verzonden: dinsdag 14 maart 2023 10:55

Aan: 5.1.2e - ILT 5.1.2e @ILenT.nl

Onderwerp: RE: Vraag DBO bij nota over RIVM notitie PFAS afvalverwerking

Ha 5.1.2e,

Ben je inderdaad van plan in te gaan op strekking van het onderzoek? Of blijf je daarvan weg?

Groet,

5.1.2e

5.1.2e 5.1.2e 5.1.2e - ILT 5.1.2e @ILenT.nl

Verzonden: dinsdag 14 maart 2023 09:50

Aan: 5.1.2e - DBO 5.1.2e @minienw.nl 5.1.2e - ILT 5.1.2e @ILenT.nl

CC: 5.1.2e - ILT 5.1.2e @ILenT.nl 5.1.2e - DBO 5.1.2e @minienw.nl;

5.1.2e - DBO 5.1.2e @minienw.nl; 5.1.2e - DGMI 5.1.2e @minienw.nl

Onderwerp: RE: Vraag DBO bij nota over RIVM notitie PFAS afvalverwerking

Beste 5.1.2e

Ik zorg voor die aanvulling. Kan jij de rondzendmap terugzetten naar 5.1.2e Dan ligt de aanvulling na zijn akkoord via CM meteen weer bij jullie.

Met vriendelijke groet,

5.1.2e

Van: 5.1.2e DBO <5.1.2e@minienw.nl>

Verzonden: dinsdag 14 maart 2023 09:39

Aan: 5.1.2e 5.1.2e 5.1.2e - ILT <5.1.2e@ILenT.nl> 5.1.2e ILT <5.1.2e@ILenT.nl>

CC: 5.1.2e ILT <5.1.2e@ILenT.nl> 5.1.2e - DBO <5.1.2e@minienw.nl>;
5.1.2e - DBO <5.1.2e@minienw.nl>; 5.1.2e - DGMI <5.1.2e@minienw.nl>

Onderwerp: Vraag DBO bij nota over RIVM notitie PFAS afvalverwerking

Beste collega's,

Voor de aanbieding van de RIVM notitie over PFAS-afvalverwerking heb ik een vraag bij de nota. Ik kan in de nota en Kamerbrief niet teruglezen welke vragen zijn gesteld en wat de reactie van het RIVM is. Kan in de nota kort de strekking worden opgenomen? Reden dat ik het vraag: de staatssecretaris weet nu niet wat ze naar de Kamer stuurt (zonder de technische notitie te lezen). Is het mogelijk om de nota met een paar punten aan te vullen? Ik hoor het graag.

Met vriendelijke groet,

5.1.2e

.....
Ministerie van Infrastructuur en Waterstaat

5.1.2.e (DBO)

M 5.1.2e

5.1.2e@minienw.nl

www.rijksoverheid.nl/ministeries/ienw
.....

To: 5.1.2e (WVL) 5.1.2e @rws.nl; 5.1.2e - DGMI 5.1.2e @minienw.nl 5.1.2e
(WVL) 5.1.2e @rws.nl; 5.1.2e (WVL) 5.1.2e @rws.nl
From: 5.1.2e (WVL)
Sent: Mon 3/20/2023 3:13:53 PM
Subject: RE: Schriftelijke vragen PFAS afvalverwerking
Received: Mon 3/20/2023 3:14:58 PM
[Schriftelijke vragen - Kamerstuk 35334-221 - concept Reactie Stas IenW OM DLCE 5.1.2e locx](#)

Ha 5.1.2e,

Ik heb iets aan tekstvoorstel gedaan, daarbij ook de opmerking van 5.1.2e meegenomen. Ik

Groet 5.1.2e

5.1.2e (WVL) < 5.1.2e @rws.nl>

Verzonden: maandag 20 maart 2023 14:01

Aan: 5.1.2e - DGMI < 5.1.2e @minienw.nl> 5.1.2e (WVL) < 5.1.2e @rws.nl> 5.1.2e
(WVL) < 5.1.2e @rws.nl>; 5.1.2e (WVL) < 5.1.2e @rws.nl>

Onderwerp: RE: Schriftelijke vragen PFAS afvalverwerking

Goedemiddag 5.1.2e,

Even een paar losse opmerkingen die je vast in het antwoord kan gebruiken.

Misschien moet het antwoord 5.2.1 en 5.1.2.i

5.2.1 en 5.1.2.i

5.2.1 en 5.1.2.i

Groet,

5.1.2e

Van: 5.1.2e - DGMI < 5.1.2e @minienw.nl>

Verzonden: maandag 20 maart 2023 13:51

Aan: 5.1.2e (WVL) < 5.1.2e @rws.nl> 5.1.2e (WVL) < 5.1.2e @rws.nl>; 5.1.2e
(WVL) < 5.1.2e @rws.nl>; 5.1.2e (WVL) < 5.1.2e @rws.nl>

Onderwerp: RE: Schriftelijke vragen PFAS afvalverwerking

Ha allen,

Afgelopen week ontving ik zoals jullie weten een aantal kamervragen over PFAS. Groot deel van de vragen gaat over de Restrictie. Vraag 18 en 21 gaan wel over afval. Vraag 18 heb ik heel algemeen gehouden, maar bij vraag 21 ga ik iets meer in op detail. Zouden één jullie op die vraag (21) kunnen meekijken? Mis ik een rol voor afvalverwerkers t.a.v. PFAS?

Dank vast!!

Groet,

5.1.2e

Van: 5.1.2e - DGMI

Verzonden: donderdag 16 maart 2023 10:39

Aan: 5.1.2e (WVL) < 5.1.2e @rws.nl>; 5.1.2e (WVL) < 5.1.2e @rws.nl>; 5.1.2e
(WVL) < 5.1.2e @rws.nl>; 5.1.2e (WVL) < 5.1.2e @rws.nl>

Onderwerp: RE: Schriftelijke vragen PFAS afvalverwerking

Dank voor de toevoeging 5.1.2e !!

Van: 5.1.2e (WVL) < 5.1.2e @rws.nl>

Verzonden: donderdag 16 maart 2023 09:30

Aan: 5.1.2e (WVL) < 5.1.2e @rws.nl>; 5.1.2e (WVL) < 5.1.2e @rws.nl>; 5.1.2e
(5.1.2e) - DGMI < 5.1.2e @minienw.nl>; 5.1.2e (WVL) < 5.1.2e @rws.nl>

Onderwerp: RE: Schriftelijke vragen PFAS afvalverwerking

Ha,

Via internet deze info gevonden maar verder ook geen toevoegingen.

365Water is een merk van waterbehandelingstechnologie die ontworpen is om PFAS uit water te verwijderen. 365Water gebruikt een combinatie van adsorptie en ionenuitwisseling om PFAS uit water te verwijderen. De technologie maakt gebruik van een gespecialiseerde hars die zich bindt aan de PFAS-verbindingen in het water, waardoor ze effectief uit het water worden verwijderd.

Het 365Water PFAS-behandelingssysteem is modulair en schaalbaar ontworpen, zodat het kan worden gebruikt in verschillende omgevingen, van kleine residentiële systemen tot grote industriële installaties. Het systeem kan worden aangepast aan de specifieke behoeften van elke toepassing en kan worden gebruikt om een verscheidenheid aan waterbronnen te behandelen, waaronder grondwater, oppervlaktewater en afvalwater.

Groeten 5.1.2e

Van 5.1.2e (WVL) <5.1.2e@rws.nl>

Verzonden: donderdag 16 maart 2023 09:22

Aan: 5.1.2e (WVL) <5.1.2e@rws.nl>; 5.1.2e - DGMI <5.1.2e@minienw.nl>; 5.1.2e (WVL) <5.1.2e@rws.nl>

CC: 5.1.2e (WVL) <5.1.2e@rws.nl>

Onderwerp: RE: Schriftelijke vragen PFAS afvalverwerking

Van mij geen aanvullingen – voor PFAS ren ik heel hard altijd naar 5.1.2e. Ik wil wel blijven volgen wat er speelt op hoofdlijnen – maar duik niet in technische zaken.

5.1.2e (WVL) <5.1.2e@rws.nl>

Verzonden: woensdag 15 maart 2023 11:18

Aan: 5.1.2e - DGMI <5.1.2e@minienw.nl>; 5.1.2e (WVL) <5.1.2e@rws.nl>

CC: 5.1.2e (WVL) <5.1.2e@rws.nl>; 5.1.2e (WVL) <5.1.2e@rws.nl>

Onderwerp: RE: Schriftelijke vragen PFAS afvalverwerking

Ha,

5.1.2e is met verlof dus zal niet reageren.

5.1.2e en 5.1.2e ook in de cc, misschien dat zij meer weten dan ik.

Vraag is wat men wil weten, technieken voor vernietiging of technieken om PFAS uit een materiaal te halen?

Voor technieken voor (grotendeels) vernietiging van PFAS ken ik alleen verbranden. Ik heb wel eens gelezen over chemisch verwerken van PFAS, dus via een chemische reactie afbreken, maar dat was volgens mij alleen op laboratoriumschaal. De genoemde techniek 365Water kan ik via google niet vinden. In gevonden artikel hieronder lijkt het dat men 374water bedoelt ([PFAS Destruction Through Supercritical Water Oxidation | 374Water](#))

Voor weghalen van PFAS uit een materiaal ken ik alleen actief kool filter (dit doet Indaver voor het water dat geloosd wordt).

Ik heb heel even gezocht op 'PFAS 365 treatment' en vond wel dit artikel:

[IJERPH | Free Full-Text | A Review of PFAS Destruction Technologies \(mdpi.com\)](#)

Hierin worden een paar technieken genoemd voor weghalen van PFAS uit een materiaal en ook enkele technieken voor vernietiging besproken. Wat ik snel lees is dat de meeste technieken nog op labschaal zijn.

Ik ben niet bekend met enig programma in NL voor het stimuleren van verwerking van PFAS.

Lijkt me ook goed om de vraag aan RIVM te stellen.

Groet 5.1.2e

Van: 5.1.2e - DGMI <5.1.2e@minienw.nl>

Verzonden: woensdag 15 maart 2023 10:48

Aan: 5.1.2e5.1.2e(WVL) <5.1.2e@rws.nl>; 5.1.2e (WVL) <5.1.2e@rws.nl>

Onderwerp: Schriftelijke vragen PFAS afvalverwerking

Ha 5.1.2e en 5.1.2e,

Gisteren ontving ik een aantal schriftelijke vragen over de afvalverwerking van PFAS. Meeste vragen daarvan pakt de ILT op. Ik lees daar alleen op mee. Eén vraag ligt wel op het beleidsmatige terrein van DLCE, zie onderstaand de copy-paste. Ik denk dat ik het antwoord al weet maar even ter check: hebben jullie misschien weet van 'innovatieve nieuwe verwerkingsmethodieken' die kunnen worden ingezet bij het verwerken van PFAS-afval?

Groet,

5.1.2e

Vraag 18

Welke innovatieve, nieuwe verwerkingsmethodieken (zoals bijvoorbeeld 365Water) kunnen worden ingezet bij het verwerken van PFAS-afval en in welke mate stimuleert Nederland het ontwikkelen en het gebruik van deze innovatieve saneringstechnieken?

DLCE

To: [5.1.2e] ILT [5.1.2e]@ILenT.nl]
From: [5.1.2e] - DGMI
Sent: Fri 3/24/2023 1:15:15 PM
Subject: RE: SO PFAS Vraag 16+17
Received: Fri 3/24/2023 1:15:00 PM
[SO PFAS Vraag 16+17.docx](#)

Hoi [5.1.2e],

Schrik niet van het aantal tekstvoorstellen. Ik kon het niet laten om toch ook wat zinnen her en der te herschrijven.. De inhoud is overigens wel hetzelfde gebleven.

Groet,
[5.1.2e]

Van: [5.1.2e] LT <[5.1.2e]@ILenT.nl>
Verzonden: vrijdag 24 maart 2023 12:22
Aan: [5.1.2e] - DGMI <[5.1.2e]@minienw.nl>
Onderwerp: SO PFAS Vraag 16+17

Iets anders opgeschreven

To: [5.1.2e] DGMI[5.1.2e]@minienw.nl; [5.1.2e]
DGMI[5.1.2e]@minienw.nl; [5.1.2e] - DGWB[5.1.2e]@minienw.nl; [5.1.2e]
DGMI[5.1.2e]@minienw.nl
From: [5.1.2e] - DGMI
Sent: Tue 3/28/2023 8:36:01 AM
Subject: tweede notitie RIVM mbt verbranden bij Indaver aan Kamer gestuurd
Received: Tue 3/28/2023 8:36:04 AM
[Kamerbrief ILT notitie2 RIVM nota beantwoording-ilt-vervolgvragen-pfas-indaver.pdf](#)
[Kamerbrief ILT tweede-rivm-notitie-over-pfas-afvalverwerking.pdf](#)
[Kamerbrief ILT notitie2 RIVM bijlage-2-notitie-beantwoording-ilt-vervolgvragen-pfas-indaver.pdf](#)

Ter info [5.1.2e]

To: 5.1.2e - DGMI[5.1.2e@minienw.nl]
From: 5.1.2e - DGMI
Sent: Wed 4/19/2023 3:25:27 PM
Subject: Q&A's voor achter de hand tijdens het CD CE
Received: Wed 4/19/2023 3:25:00 PM
[QA - innovatieve verwerking stimuleren.docx](#)
[QA - PFAS Indaver.docx](#)
[QA - Vervuiler betaald - besluit melden.docx](#)
[QA impact PFAS restrictie op recycling.docx](#)
[QA onduidelijkheid verwerking PFAS afval - motie Hagen.docx](#)
[QA toekomstbestendig plan verwerking afval met PFAS.docx](#)
[Q&A Stoffen in producten.docx](#)
[Q&A ZZS in Afval ontbreken heldere kaders.docx](#)
[QA ZZS in relatie tot transitie naar CE.docx](#)

Hoi 5.1.2e

Afgelopen dinsdag heb je ons opgeroepen om vóór vanavond de voorbereide Q&A's met je te delen. Zie bijgevoegd de set die ik ZZS / PFAS dossier heb voorbereid. Deze zijn voor achter de hand.

Een deel hier van is vrijwel identiek aan eerdere Q&A's voor het CD PFAS en/of VTH. Die hebben jij en 5.1.2e dus grotendeels al eens gezien. Een paar zijn nieuw (die over 'innovatieve verwerking stimuleren' & de 'impact PFAS restrictie op recycling').

Groet,

5.1.2e

To: [5.1.2e] [5.1.2e] [5.1.2e] - ILT [5.1.2e] @ILenT.nl]
From: [5.1.2e] - DGMI
Sent: Wed 4/19/2023 3:26:18 PM
Subject: Q&A Indaver voor achter de hand
Received: Wed 4/19/2023 3:26:00 PM
[QA - PFAS Indaver.docx](#)

Ha [5.1.2e],

Heb nog even naar de Q&A's gekeken. Heb deze gerecycled. Alleen iets in toegevoegd over het termijn ('voor de zomer').

[5.1.2e]

Met vriendelijke groet,

[5.1.2e]
[5.1.2e]

.....
Ministerie van Infrastructuur en Waterstaat
Directoraat Generaal Milieu en Internationaal
Directie Duurzame Leefomgeving & Circulaire Economie
Taakveld Kaders afvalstoffenbeheer in een Circulaire Economie
Rijnstraat 8 | 2515 XP | Den Haag
Postbus 20901 | 250 0EX | Den Haag
.....

T [5.1.2e]
[5.1.2e]@minienw.nl
.....

To: [5.1.2e] DGMI [5.1.2e]@minienw.nl]
From: [5.1.2e] - DGMI
Sent: Mon 5/15/2023 3:32:59 PM
Subject: RE: Update ILT - afvaltransport vanuit NL naar Indaver
Received: Mon 5/15/2023 3:32:00 PM

Ja eens! Ik zal het bespreken met [5.1.2e] Hoe was het werkbezoek?

[5.1.2e]

Van: [5.1.2e] - DGMI <[5.1.2e]@minienw.nl>
Verzonden: maandag 15 mei 2023 15:55
Aan: [5.1.2e] - DGMI <[5.1.2e]@minienw.nl>
Onderwerp: RE: Update ILT - afvaltransport vanuit NL naar Indaver

Bizar, vind het ook slecht voor de werkrelatie als je alles zo formeel moet maken. Mss nog eens iets om tussen neus en lippen door aan te kaarten. We hebben binnenkort een managersoverleg. Mss kun je via [5.1.2e] aan [5.1.2e] nog wat meegeven voor de rondvraag. Eigenlijk dezelfde vraag (waarom een signaalrapportage, waarom zo formeel?) en dan mag [5.1.2e] daar een antwoord op verzinnen.

Hartelijke groet,

[5.1.2e]

Tel: [5.1.2e]

Van: [5.1.2e] - DGMI <[5.1.2e]@minienw.nl>
Verzonden: maandag 15 mei 2023 15:38
Aan: [5.1.2e] - DGMI <[5.1.2e]@minienw.nl>
Onderwerp: RE: Update ILT - afvaltransport vanuit NL naar Indaver

Ik heb die vraag ook gesteld aan de ILT, heb ook aangegeven bij [5.1.2e] dat het gek is om met een signaalrapportage te komen met vooral voorstellingen voor in de EVOA, terwijl die herziening bijna is afgerond.... Hij snapte dat geluid, maar het leidt niet tot een veranderde tactiek...

Van: [5.1.2e] - DGMI <[5.1.2e]@minienw.nl>
Verzonden: maandag 15 mei 2023 15:33
Aan: [5.1.2e] - DGMI <[5.1.2e]@minienw.nl>
Onderwerp: RE: Update ILT - afvaltransport vanuit NL naar Indaver

Mijn punt is juist dat ze niet altijd overal een signaal rapportage over hoeven te maken. Dat polariseert nogal. Waarom niet op een andere wijze communiceren? Maar mss is dit een achterhoede gevecht hoor. Het is meer mijn verbazing hoe dit gaat.

Hartelijke groet,

[5.1.2e]

Tel: [5.1.2e]

Van: [5.1.2e] - DGMI <[5.1.2e]@minienw.nl>
Verzonden: maandag 15 mei 2023 15:21
Aan: [5.1.2e] - DGMI <[5.1.2e]@minienw.nl>; [5.1.2e] - DGMI <[5.1.2e]@minienw.nl>
CC: [5.1.2e] - DGMI <[5.1.2e]@minienw.nl>
Onderwerp: RE: Update ILT - afvaltransport vanuit NL naar Indaver

Yes, ze zullen ook een persbericht publiceren. Óók sturen ze een signaalrapportage aan ons op. Dat gaat tegelijkertijd. Voor die signaalrapportage hebben wij dan 6 weken de tijd om een reactie op te dichten, voordat het met de Kamer gedeeld wordt.

Van: [5.1.2e] - DGMI <[5.1.2e]@minienw.nl>
Verzonden: maandag 15 mei 2023 15:16

Aan: [5.1.2e]) - DGMI <[5.1.2e]@minienw.nl>; [5.1.2e]) - DGMI <[5.1.2e]@minienw.nl>

CC: [5.1.2e] DGMI <[5.1.2e]@minienw.nl>

Onderwerp: RE: Update ILT - afvaltransport vanuit NL naar Indaver

Dank [5.1.2e],

Even voor mijn begrip: niet alles wat de ILT te communiceren heeft, hoeft toch in de vorm van een signaalrapportage? Dat kan toch ook via een persbericht oid?

Hartelijke groet,

[5.1.2e]
tel: [5.1.2e]

Van: [5.1.2e]) - DGMI <[5.1.2e]@minienw.nl>

Verzonden: maandag 15 mei 2023 14:52

Aan: [5.1.2e]) - DGMI <[5.1.2e]@minienw.nl> [5.1.2e] DGMI <[5.1.2e]@minienw.nl>

CC: [5.1.2e] - DGMI <[5.1.2e]@minienw.nl>

Onderwerp: Update ILT - afvaltransport vanuit NL naar Indaver

Ha [5.1.2e] en [5.1.2e]

Zojuist heeft de ILT mij en aantal andere beleidscollega's bijgepraat over de stavza t.a.v. de transporten van PFAS-verdacht afval naar Indaver.

Met zeer grote waarschijnlijkheid gaat de ILT de vergunningsverzoeken gegrond verklaren. De vergunningsaanvragen zullen dan dus worden verleend. Kortom: transport van PFAS-verdacht afval uit NL naar Indaver mag gewoon doorgaan.

ILT wil voorkomen dat deze beslissing geïnterpreteerd wordt als: 'alles is in orde bij Indaver'. De ILT heeft namelijk nog steeds twijfels. Deze twijfels kunnen zij alleen niet voldoende onderbouwen. De ILT verwacht half juni met dit definitieve besluit te komen. Dat zullen zij richting de Min & Stas communiceren. Ook zullen ze het op hun website publiceren. De ILT gaf óók aan dat het besluit gecombineerd zal worden met een signaalrapportage. Met [5.1.2e] [5.1.2e] afgesproken dat hij een meer definitieve conceptversie alvast met mij deelt, zodat wij al een reactie kunnen dichten. De signaalrapportage zal waarschijnlijk de volgende drie signaleringen bevatten:

1. EVOA laat weinig ruimte voor voorzorg;
2. Bepaalde kaders nog onvoldoende helder (zo bestaat nog geen definitie voor 'PFAS-afval');
3. EVOA dwingt tot vertrouwen op oordeel van Bevoegde Gezag in andere land, zelfs waar je dit soms niet zou willen.

Met de beleidscollega's afgesproken:

- DI licht alvast ambassade in België in;
- DGWB kijkt of het mogelijk is op korte termijn een overleg tussen Min NL en Min Vlaanderen in te plannen.

Ik houd jullie bij verdere ontwikkelingen op de hoogte!

Groet,

[5.1.2e]

To: [5.1.2e] - DGMI [5.1.2e]@minienw.nl
From: [5.1.2e] - DGMI
Sent: Thur 6/15/2023 7:44:47 AM
Subject: RE: Bijpraten casus PFAS/EVOA (transport naar Vlaamse verwerker)
Received: Thur 6/15/2023 7:44:00 AM

Hoi [5.1.2e]

Eens dat het niet meer voor termijn gaat lukken, dan had het gisteren bij [5.1.2e] moeten zijn ☺. Zo snel kan ik niet schrijven ben ik bang. Mijn ervaring is wel dat de Kamer heel alert is op alles met PFAS, en dat zelfs uitstel voor beantwoording kamervragen negatief ontvangen wordt. Ik zal vanmiddag in mijn bila met [5.1.2e] bespreken wat een goede aanvliegroute is. Morgen heb ik ook overleg met [5.1.2e] en [5.1.2e], zal hen dan ook om hun mening vragen.

[5.1.2e]

Van: [5.1.2e] - DGMI [5.1.2e]@minienw.nl
Verzonden: woensdag 14 juni 2023 18:44
Aan: [5.1.2e] - DGMI [5.1.2e]@minienw.nl
Onderwerp: RE: Bijpraten casus PFAS/EVOA (transport naar Vlaamse verwerker)

Hoi [5.1.2e],
Omdat een nota aan stas met beleidsreactie niet lukt voor tassluiting / start reces, lijkt me dat, aangenomen dat de zes-weeken termijn tamelijk hard is, ILT het rapport direct naar Kamer moet sturen (volgende week), met mededeling dat gegeven het reces en de niet urgente aard van het signaal, een beleidsreactie rond einde reces naar Kamer gaat.
Hoe zie jij dit?

[5.1.2e]

Van: [5.1.2e] - DGMI [5.1.2e]@minienw.nl
Verzonden: woensdag 14 juni 2023 17:12
Aan: [5.1.2e] - DGMI [5.1.2e]@minienw.nl
CC: [5.1.2e] - DGWB [5.1.2e]@minienw.nl; [5.1.2e] - DGWB
[5.1.2e]@minienw.nl; [5.1.2e] - DGMI [5.1.2e]@minienw.nl; [5.1.2e] - DGMI
[5.1.2e]@minienw.nl
Onderwerp: RE: Bijpraten casus PFAS/EVOA (transport naar Vlaamse verwerker)

Ha [5.1.2e],

Toen [5.1.2e] ongeveer 3-4 weken geleden mij liet weten dat er vanuit de ILT mogelijk een signaalrapportage aan zat te komen, heb ik precies die vraag gesteld. Waarbij ik ook aangaf: de ILT weet toch dat wij bezig zijn: er lopen twee onderzoeken naar PFAS in afval, er is een motie aangenomen. Wat is dan de toegevoegde waarde anders dan heel veel extra werk.

Van [5.1.2e] begreep ik dat het simpelweg een wijze is van de ILT om dit soort onderwerpen voor zichzelf 'af te ronden'... Ik vind daar een bepaalde mate van onredelijkheid in zitten, maar denk niet dat als ik dat nu richting de ILT aanklaagt dat het anders wordt. Deze zomer maar de schouders eronder, alsof de to-do lijst leeg was..

Groet,
[5.1.2e]

Van: [5.1.2e] - DGMI [5.1.2e]@minienw.nl
Verzonden: woensdag 14 juni 2023 16:43
Aan: [5.1.2e] - DGMI [5.1.2e]@minienw.nl
CC: [5.1.2e] - DGWB [5.1.2e]@minienw.nl; [5.1.2e] - DGWB
[5.1.2e]@minienw.nl; [5.1.2e] - DGMI [5.1.2e]@minienw.nl
Onderwerp: FW: Bijpraten casus PFAS/EVOA (transport naar Vlaamse verwerker)

Ha [5.1.2e],

[5.2.1 en 5.1.2.i] maar wat mij betreft is de eerste vraag: waarom een inspectiesignaal dat naar de Kamer gaat? Dat leidt tot heel veel extra werk, er moet een beleidsreactie bijkomen, er gaan vragen over komen in een debat of schriftelijk, en al die tijd werken we niet aan de oplossing.

Succes!

5.1.2e

5.1.2e

5.1.2e

5.1.2e

5.1.2e

5.1.2e

5.1.2e

5.1.2e

reeds beoordeeld ID 607890 en ID 607899

5.1.2e

5.1.2e

5.1.2e

5.1.2e

5.1.2e

5.1.2e

5.1.2e

5.1.2e

5.1.2e

5.1.2e

5.1.2e

5.1.2e

5.1.2e

5.1.2e

5.1.2e

5.1.2e

5.1.2e

5.1.2e

re

5.1.2e

5.1.2e

5.1.2e

5.1.2e

To: [5.1.2e] - DGMI[5.1.2e]@minienw.nl]
From: [5.1.2e] (WVL)
Sent: Thur 6/15/2023 11:30:35 AM
Subject: RE: Bijpraten casus PFAS/EVOA (transport naar Vlaamse verwerker)
Received: Thur 6/15/2023 11:30:37 AM

Hallo [5.1.2e],

Er staan niet veel bijzonderheden of nieuwe zaken in het signaalrapport. Ik zou zelf nog iets meer ingaan op het PFAS-verbod in de derde alinea op pagina 1, maar omdat dit signaalrapport wordt opgesteld door de ILT kan ik het ook begrijpen dat ze de tekst kort en bondig wil houden.

Groet,
[5.1.2e]

[5.1.2e]

[5.1.2e]

[5.1.2e]

[5.1.2e]

[5.1.2e]

[5.1.2e]

[5.1.2e]

[5.1.2e]

[5.1.2e]

reeds beoordeeld ID 607899

[5.1.2e]

[5.1.2e]

[5.1.2e]

[5.1.2e]

[5.1.2e]

[5.1.2e]

[5.1.2e]

[5.1.2e]

[5.1.2e]

[5.1.2e]

[5.1.2e]

[5.1.2e]

[5.1.2e]

[5.1.2e]

[5.1.2e]

To: [5.1.2e] [5.1.2e] @rivm.nl]
From: [5.1.2e] - DGMI
Sent: Thur 6/15/2023 11:58:47 AM
Subject: RE: Doorst: Bijpraten casus PFAS/EVOA (transport naar Vlaamse verwerker)
Received: Thur 6/15/2023 11:58:00 AM
[UNEP-POPS-POPRC.17-INF-14-Rev.1.English - indicative list of substances covered by listing.PDF](#)
[UNEP-POPS-POPRC.15-INF-9.English - indicative list of PFHxS.PDF](#)

Hierbij de lijsten ook voor jou. Staan aardig wat stoffen op.

[5.1.2e]

Van: [5.1.2e] [5.1.2e] @rivm.nl>
Verzonden: donderdag 15 juni 2023 11:16
Aan: [5.1.2e] - DGMI <[5.1.2e]@minienw.nl>
Onderwerp: FW: Doorst: Bijpraten casus PFAS/EVOA (transport naar Vlaamse verwerker)

Dag [5.1.2e],

Zie onder reactie [5.1.2e] Er zijn wel (niet limitatieve) lijsten voor de POP entries PFOS en PFOA en PFHxS

C9-C13 PFCAs zijn via REACH restrictie gereguleerd en nu ligt er het voorstel voor PFHxA

Dat zijn arrowheads zonder lijsten bij mijn weten.

Gaat in totaal om enkele honderden stoffen die hiermee al zijn gereguleerd.

[5.1.2e]

From: [5.1.2e] <[5.1.2e]@rivm.nl>
Sent: donderdag 15 juni 2023 09:34
To: [5.1.2e] [5.1.2e] @rivm.nl [5.1.2e] [5.1.2e] @rivm.nl>
C: [5.1.2e] [5.1.2e] @rivm.nl>
Subject: RE: Doorst: Bijpraten casus PFAS/EVOA (transport naar Vlaamse verwerker)

Ha [5.1.2e]

Onder het Stockholm Verdrag zijn er lijsten met aanverwante stoffen voor PFOA en PFHxS die ik hier in mijn files heb staan, maar die ongetwijfeld ook op de SC website te vinden zijn. Deze lijsten zijn op nadrukkelijk verzoek van een aantal landen opgesteld om handhaving en ook stakeholders helder te maken om welke stoffen het gaat en in mijn herinnering zijn ze ook ge-update. Ik zou even moeten kijken of het inderdaad duizenden stoffen betreft, maar zeker zijn het er honderden.

Gister in de POP-CA hebben we gepraat over PFOS in de POP-verordening. PFOS is als 1^e PFAS destijds alleen met zijn zouten geplaatst onder de SC conventie en dus ook in de verordening. COM is gister met een voorstel gekomen om dat uit te breiden met 'aanverwante stoffen' net als voor PFOA en PFHxS het geval is.

Hoop dat je hier iets mee kunt.

Groet [5.1.2e]

From: [5.1.2e] <[5.1.2e]@rivm.nl>
Sent: donderdag 15 juni 2023 09:04
To: [5.1.2e] [5.1.2e] @rivm.nl; [5.1.2e] <[5.1.2e]@rivm.nl>
Subject: Doorst: Bijpraten casus PFAS/EVOA (transport naar Vlaamse verwerker)

Dag [5.1.2e] en [5.1.2e]

Kunnen jullie iets met de vraag van [5.1.2e]?

5.1.2e

5.1.2e

5.1.2e

5.1.2e

5.1.2e

5.1.2e

5.1.2e

5.1.2e

5.1.2e

5.1.2e

5.1.2e

5.1.2e

5.1.2e

5.1.2e

5.1.2e

5.1.2e

5.1.2e

5.1.2e

5.1.2e

5.1.2e

reeds beoordeeld ID 607890

5.1.2e

5.1.2e

5.1.2e

5.1.2e

5.1.2e

5.1.2e

5.1.2e

5.1.2e

5.1.2e

To: 5.1.2e - DBO 5.1.2e @minienw.nl 5.1.2e DBO 5.1.2e @minienw.nl
Cc: 5.1.2e - DGMI 5.1.2e @minienw.nl
From: 5.1.2e - DGMI
Sent: Thur 6/15/2023 2:54:39 PM
Subject: FW: Bijpraten casus PFAS/EVOA (transport naar Vlaamse verwerker)
Received: Thur 6/15/2023 2:54:00 PM
[Signaalrapportage PFAS EVOA - versie IGT 14 jun - CONCEPT DGWB DGMI.pdf](#)

Ha 5.1.2e en 5.1.2e

Komende week (wrsch. woensdag) verwacht de ILT een definitief beslissing op bezwaar (besluit) te nemen t.a.v. de transporten van PFAS-verdacht afval van NL naar België. Dat besluit zal de ILT, zoals in hun procedure gebruikelijk, direct met externen delen. Ook zal zij een persbericht op hun website plaatsen. Strekking van de beslissing op bezwaar is hoogstwaarschijnlijk: de al afgegeven vergunningen voor transport PFAS-verdacht afval naar Indaver-Antwerpen herstellen (transport mag) & en ingediende vergunningsaanvragen voor transport PFAS-verdacht afval naar Indaver-Antwerpen vergunnen (transport mag). 5.1.2e zal jullie hier ongetwijfeld over inlichten (misschien heeft hij dat zelfs al gedaan), maar het leek mij iig relevant om jullie dit signaal al te geven. Wel mail ik jullie eigenlijk vooral over onderstaande.

De ILT wil de beslissing op bezwaar gepaard laten gaan met een signaalrapportage aan Stas (M in cc). Wij hebben deze in conceptversie al van 5.1.2e ontvangen. Zoals gebruikelijk hebben wij dan 6 weken om de rapportage met een beleidsreactie aan de Kamers te delen. Dit valt natuurlijk midden in het zomerreces. Zojuist dit met 5.1.2e besproken, en ons leek het een idee om de beleidsreactie tijdens de zomer vorm te geven, zodat deze klaar ligt zodra de Stas terug is van vakantie (bijv. tussen 7 & 18 augustus). Hoe kijken jullie hier tegenaan? Past deze werkwijze binnen het proces stukkenstroom zoals jullie dat in gedachten hebben? Hieronder overigens een zeer beknopte samenvatting van de concept signaalrapportage.

Groet, en dank vast,

5.1.2e

Strekking concept signaalrapportage:

- De ILT stelt een aantal belemmeringen binnen de EVOA te ervaren voor PFAS-afval, namelijk:
 - Juridische kaders ontbreken (volgende vier onderdelen):
 - Kunnen geen eisen aan analyse op PFAS gesteld worden voor afvalstromen anders dan grond- en baggerspecie. Overig PFAS-afval kan daarmee onder de radar blijven;
 - Geen toetsbare Europese/Nationale normen voor PFAS binnen EVOA;
 - Geen definitie voor PFAS-afval;
 - Vergunningen lopen achter op de werkelijkheid.
 - ILT kan beperkt uit voorzorg handelen;
 - ILT is afhankelijk van informatie van derden (bedrijven/overheden).

5.1.2e

5.1.2e

5.1.2e

5.1.2e

5.1.2e

5.1.2e

5.1.2e

reeds beoordeeld ID 607899

5.1.2e

To: [5.1.2e] [5.1.2e]@rivm.nl; [5.1.2e] - DGMI [5.1.2e]@minienw.nl
From: [5.1.2e] - DGMI
Sent: Thur 6/15/2023 3:43:08 PM
Subject: RE: Bijpraten casus PFAS/EVOA (transport naar Vlaamse verwerker)
Received: Thur 6/15/2023 3:43:00 PM

Dank [5.1.2e] voor de heldere informatie! Ik neem dit zeker mee in het vormgeven van mijn reactie richting de ILT!

Van: [5.1.2e] [5.1.2e]@rivm.nl>
Verzonden: donderdag 15 juni 2023 16:08
Aan: [5.1.2e] - DGMI <[5.1.2e]@minienw.nl>
CC: [5.1.2e] - DGMI <[5.1.2e]@minienw.nl>
Onderwerp: RE: Bijpraten casus PFAS/EVOA (transport naar Vlaamse verwerker)

Hoi [5.1.2e],

Daar zou ik goed in moeten duiken, maar de grootste bulk (in tonnages) zijn fluoropolymeren en F-gassen. Een groot deel daarvan heeft (nog) niet de ZZS-status.

[5.1.2e]

From: [5.1.2e] - DGMI <[5.1.2e]@minienw.nl>
Sent: donderdag 15 juni 2023 15:33
To: [5.1.2e] [5.1.2e]@rivm.nl>
Cc: [5.1.2e] - DGMI <[5.1.2e]@minienw.nl>
Subject: RE: Bijpraten casus PFAS/EVOA (transport naar Vlaamse verwerker)

Hoi [5.1.2e]

Slim, goed gevonden!

Is er wat te zeggen over de volumes van de PFAS die nu al ZZS zijn tov overige PFAS? Of is dat te ingewikkeld.

Groet, [5.1.2e]

Van [5.1.2e] [5.1.2e]@rivm.nl>
Verzonden: donderdag 15 juni 2023 15:21
Aan [5.1.2e] [5.1.2e]@rivm.nl; [5.1.2e] - DGMI <[5.1.2e]@minienw.nl>; [5.1.2e] - DGMI <[5.1.2e]@minienw.nl>
Cc: [5.1.2e] DGMI <[5.1.2e]@minienw.nl> [5.1.2e] DGMI <[5.1.2e]@minienw.nl> [5.1.2e] DGMI <[5.1.2e]@minienw.nl>
Onderwerp: RE: Bijpraten casus PFAS/EVOA (transport naar Vlaamse verwerker)

Dag [5.1.2e],

Ik denk dat dat een stukje interpretatie van het artikel is:

'De vervuiling is met de stof PFOA, een PFAS: een per- of polyfluoralkylstof, een groep waar duizenden verbindingen onder vallen.'

Ze refereren hier dan naar PFAS als groep waar duizenden verbindingen onder vallen, niet PFOA. Onder PFOA in de POP-verordening vallen 173 stoffen: [Substance Information - ECHA \(europa.eu\)](https://europe.eu). Voor PFOS is dit enkel PFOS. Daarnaast hebben we ook met PFHxS die waarschijnlijk eind 2023 in de POP-verordening terechtkomt en de C9-21 PFCA's staan ook op de kandidaatlijst voor de Stockholm conventie.

Daarmee heb je dan wel een belangrijk deel van de (vroeger) veelgebruikte PFAS afgevangen, maar je hebt het probleem niet opgelost.

En het is goed om te beseffen dat de regrettable substitution echt een probleem is met deze groep van stoffen: wanneer een PFAS wordt verboden, wordt een andere ingezet (denk: PFOA \rightarrow GenX). Dat is de reden waarom we voor een groepsaankpak gaan met een chemische scope (dus zitten er -CF₂- of -CF₃ groepen in een stof zonder H/Cl/Br/I aan hetzelfde koolstofatoom, dan valt een stof onder de PFAS-definitie). Daarmee heb je dan het probleem van regrettable substitution ook grotendeels ondervangen.

Hopelijk geeft dit wat extra context.

Vriendelijke groet,

5.1.2e

From: 5.1.2e <5.1.2e@rivm.nl>

Sent: donderdag 15 juni 2023 09:02

To: 5.1.2e - DGMI <5.1.2e@minienw.nl>; 5.1.2e - DGMI <5.1.2e@minienw.nl>

Cc: 5.1.2e - DGMI <5.1.2e@minienw.nl>; 5.1.2e - DGMI
<5.1.2e@minienw.nl>; 5.1.2e <5.1.2e@rivm.nl>; 5.1.2e - DGMI
<5.1.2e@minienw.nl>

Subject: RE: Bijpraten casus PFAS/EVOA (transport naar Vlaamse verwerker)

Dag 5.1.2e,

Deze leg ik even terug bij twee collega's 5.1.2e vanwege POP en 5.1.2e die als chemicus alles van PFAS weet. Wat ik wel weet is dat dit idd groepen stoffen zijn C6 en C8 PFAAs binnen het PFAS domein en dat de POP en REACH restricties niet scherp zijn afgebakend met een concreet aantal CAS NUMMERS. Hier is het zogenaamde arrowhead approach toegepast.

Groet, 5.1.2e

Van: 5.1.2e - DGMI <5.1.2e@minienw.nl>

Datum: 15 juni 2023 om 08:43:30 CEST

Aan: 5.1.2e <5.1.2e@rivm.nl>; 5.1.2e - DGMI <5.1.2e@minienw.nl>

CC: 5.1.2e - DGMI <5.1.2e@minienw.nl>; 5.1.2e - DGMI
<5.1.2e@minienw.nl>; 5.1.2e <5.1.2e@rivm.nl>; 5.1.2e - DGMI
<5.1.2e@minienw.nl>

Onderwerp: RE: Bijpraten casus PFAS/EVOA (transport naar Vlaamse verwerker)

Hoi 5.1.2e

Ik kaap deze mailwisseling even met een vraag, hopelijk weet jij hier het antwoord op. Ik vraag mij af hoeveel van de PFAS-stoffen we Europees al te pakken hebben als PFOA, PFOS en PFHxS hun zouten en aan die stoffen verwante verbindingen onder de POP-verordening zijn opgenomen? Ik lees namelijk zojuist in het NRC ([dit artikel](#)) dat alleen al tot de PFOA-groep duizenden verbindingen horen. In veel communicatie (zo ook in het concept signaalsrapport) wordt vaak het beeld geschetst dat we Europees slechts beperkt regels hebben voor PFAS in afval, maar die 'beperkte' regels hebben dus betrekking op groepen van duizenden stoffen? Is een inschatting te maken hoe hetgeen gereguleerd is onder de POP-VO zich verhoudt tot de totale omvang van de stofgroep onder het restrictievoorstel?

Dank vast,

5.1.2e

Van: 5.1.2e <5.1.2e@rivm.nl>

Verzonden: woensdag 14 juni 2023 17:04

Aan: 5.1.2e - DGMI <5.1.2e@minienw.nl>

CC: 5.1.2e - DGMI <5.1.2e@minienw.nl>; 5.1.2e - DGMI
<5.1.2e@minienw.nl>; 5.1.2e <5.1.2e@rivm.nl>; 5.1.2e - DGMI
<5.1.2e@minienw.nl>; 5.1.2e - DGMI <5.1.2e@minienw.nl>

Onderwerp: RE: Bijpraten casus PFAS/EVOA (transport naar Vlaamse verwerker)

Dag 5.1.2e,

Dank voor de verdere toelichting.

Wat betreft somnorm geeft de restrictie wellicht in de toekomst handvaten. Wij hanteren nu een somlimiet van 250 ppb voor meetbare PFAS en 50 ppm gebaseerd op totaal organisch fluor. Laatste is ook in de VS gebruikelijk in wetgeving.

5.1.2e

From: 5.1.2e - DGMI <5.1.2e@minienw.nl>

Sent: woensdag 14 juni 2023 16:09

To: 5.1.2e <5.1.2e@rivm.nl>

Cc: 5.1.2e DGMI <5.1.2e@minienw.nl> 5.1.2e DGMI
<5.1.2e@minienw.nl>; 5.1.2e 5.1.2e@rivm.nl>; 5.1.2e - DGMI
<5.1.2e@minienw.nl> 5.1.2e - DGMI <5.1.2e@minienw.nl>

Subject: RE: Bijpraten casus PFAS/EVOA (transport naar Vlaamse verwerker)

Ha 5.1.2e

Met iets andere mensen in cc ivm specifieke discussie:

De conclusie is:

De ILT vraagt aandacht voor duidelijke kaders voor PFAS-afval. Dit kan bijdragen aan de kabinetsambitie "om straks in één klap een einde te maken aan de opmars van PFAS in onze leefomgeving" te realiseren.

Het citaat komt uit de Kamerbrief waarin de PFAS restrictie wordt toegelicht. Het verwijst dus niet naar afval, maar naar het stoppen van het op de markt brengen.

PFAS als groep ZZS-status geven werkt niet, niet alle 10.000 zijn ZZS.

Waar de ILT om lijkt te vragen is een somnorm voor de hoeveelheid PFAS, zoals we die ook hebben voor PAKs of dioxinen en furanen. Dat lijkt werkbaar (zie ook EFSA-norm voor 4 PFAS) maar om in het kader van de EVOA bruikbaar te zijn, moet zo'n norm EU-breed worden vastgesteld. Mogelijk kan dat in de lijst met gevaarlijke afvalstoffen. Dan zou een materiaal dat meer dan xx equivalent PFAS gevaarlijk afval zijn, met minder niet.

De EVOA kent een toelatingsprocedure voor export van gevaarlijk afval, bestemd voor verwijderen. We kunnen dus bezwaar maken tegen export van dit afval. Wat in EU-verband twijfelachtig is, is dat we vanuit NL een uitspraak doen over het (niet) milieuhygiënisch verantwoord zijn van een installatie in een ander EU-land. Dat punt wordt overigens niet benoemd in het inspectiesignaal.

Groet, 5.1.2e

Van 5.1.2e 5.1.2e@rivm.nl

Verzonden: woensdag 14 juni 2023 15:51

Aan: 5.1.2e - DGMI <5.1.2e@minienw.nl>; 5.1.2e DGMI <5.1.2e@minienw.nl>;
5.1.2e - DGMI <5.1.2e@minienw.nl>; 5.1.2e DGMI

<5.1.2e@minienw.nl>; 5.1.2e 5.1.2e@rivm.nl>; 5.1.2e DGMI

<5.1.2e@minienw.nl>

CC: 5.1.2e DGMI <5.1.2e@minienw.nl>

Onderwerp: RE: Bijpraten casus PFAS/EVOA (transport naar Vlaamse verwerker)

Dag 5.1.2e,

Ik ken hiervoor de EVOA regels te slecht maar zou PFAS houdend afval niet gewoon te boek moeten staan als gevaarlijk afval. En regelt EVOA dan niet dat je gevaarlijk afval niet zondermeer internationaal mag vershipen?

Zou het helpen als PFAS als groep ZZS status kreeg?

5.1.2e

From: 5.1.2e - DGMI <5.1.2e@minienw.nl>

Sent: woensdag 14 juni 2023 15:44

To: 5.1.2e - DGMI <5.1.2e@minienw.nl>; 5.1.2e - DGMI <5.1.2e@minienw.nl>;

5.1.2e - DGMI <5.1.2e@minienw.nl>; 5.1.2e 5.1.2e@rivm.nl> 5.1.2e

<5.1.2e@rivm.nl>; 5.1.2e - DGMI <5.1.2e@minienw.nl>

Cc: [5.1.2e] DGMI <[5.1.2e]@minienw.nl>
Subject: FW: Bijpraten casus PFAS/EVOA (transport naar Vlaamse verwerker)
Importance: High

Dames, heren,

Er komt weer een inspectiesignaal. Hoera! Het signaal luidt kort samengevat volgens de strekking hieronder dat de ILT geen bezwaar meer maakt tegen export van PFAS-houdend afval naar Indaver omdat de regelgeving daartoe tekort zou schieten.

Het verzoek is voor een overleg komende week om te starten met een beleidsreactie. **buiten verzoek**
buiten verzoek
naar REACH en eventueel wanneer hanteren voorzorg). _____, _____, raakt ons beperkt, alleen voor geval van verwijzing

Wordt vervolgd.

Groet, [5.1.2e]

[5.1.2e]

[5.1.2e]

[5.1.2e]

[5.1.2e]

[5.1.2e]

[5.1.2e]

[5.1.2e]

[5.1.2e]

[5.1.2e]

reeds beoordeeld ID 607899

[5.1.2e]

[5.1.2e]

[5.1.2e]

[5.1.2e]

- o 5.2.1 en 5.1.2.i 5.1.2e 5.2.1 en 5.1.2.i
- 5.2.1 en 5.1.2.i
- 5.2.1 en 5.1.2.i 5.1.2e 5.2.1 en 5.1.2.i
- 5.2.1 en 5.1.2.i
- 5.2.1 en 5.1.2.i 5.1.2e 5.2.1 en 5.1.2.i

Groet,

5.1.2e

Met vriendelijke groet,

5.1.2e

5.1.2e

.....
Ministerie van Infrastructuur en Waterstaat

Directoraat Generaal Milieu en Internationaal

Directie Duurzame Leefomgeving & Circulaire Economie

Taakveld Kaders afvalstoffenbeheer in een Circulaire Economie

Rijnstraat 8 | 2515 XP | Den Haag

Postbus 20901 | 250 0EX | Den Haag

.....
T 5.1.2e

5.1.2e @minienw.nl

.....

To: [5.1.2e] - DGMI [5.1.2e]@minienw.nl]
From: [5.1.2e] - DGMI
Sent: Wed 6/21/2023 3:18:30 PM
Subject: RE: Bijpraten casus PFAS/EVOA (transport naar Vlaamse verwerker)
Received: Wed 6/21/2023 3:18:00 PM

Ik zal het eens checken bij [5.1.2e]!

Van: [5.1.2e] - DGMI <[5.1.2e]@minienw.nl>
Verzonden: woensdag 21 juni 2023 14:03
Aan: [5.1.2e] - DGMI <[5.1.2e]@minienw.nl>
Onderwerp: RE: Bijpraten casus PFAS/EVOA (transport naar Vlaamse verwerker)

Kom op. Kunnen we dan niet een soort 90% versie zien?

Van: [5.1.2e] - DGMI <[5.1.2e]@minienw.nl>
Verzonden: woensdag 21 juni 2023 13:15
Aan: [5.1.2e] - DGMI <[5.1.2e]@minienw.nl>
Onderwerp: RE: Bijpraten casus PFAS/EVOA (transport naar Vlaamse verwerker)

[5.2.1 en 5.1.2.i]

Iets positiefs:

Krijg zojuist bericht van [5.1.2e]: ze verzetten deadline delen signaalrapport met twee weken. Daarmee komt einde periode zomerreces wel in zicht, maar krijgen we het definitieve stuk ook later te zien...

Van: [5.1.2e] - DGMI <[5.1.2e]@minienw.nl>
Verzonden: woensdag 21 juni 2023 11:07
Aan: [5.1.2e] - DGMI <[5.1.2e]@minienw.nl>
Onderwerp: RE: Bijpraten casus PFAS/EVOA (transport naar Vlaamse verwerker)

[5.2.1 en 5.1.2.i]

Van: [5.1.2e] - DGMI <[5.1.2e]@minienw.nl>
Verzonden: woensdag 21 juni 2023 10:39
Aan: [5.1.2e] DBO <[5.1.2e]@minienw.nl> [5.1.2e] DBO <[5.1.2e]@minienw.nl>
CC: [5.1.2e] - DGMI <[5.1.2e]@minienw.nl>
Onderwerp: RE: Bijpraten casus PFAS/EVOA (transport naar Vlaamse verwerker)

Dag [5.1.2e] en [5.1.2e]

[5.1.2e] [5.1.2e] begrijp ik zojuist dat ze beslissing op bezwaar sowieso deze week nog publiceren, maar publicatie van signaalrapport nog laten afhangen van formele (ILT interne) besluitvorming (vanmiddag). [5.1.2e] deelde wel mee dat ik het beste rekening kon houden dat het signaalrapport er komt. Bij [5.1.2e] heb ik aangegeven dat wij, gelet op zomerreces, op zoek zijn naar een pragmatische termijn voor beleidsreactie (gebruikelijk 6 weken ietwat oprekken). Van [5.1.2e] begreep ik echter dat ervaringen hem leren dat de ILT met dergelijke wensen vanuit beleid geen rekening houdt, gelet op hun onafhankelijk positie. Ik zet bij die koppeling (reactietermijn aan onafhankelijkheid) vraagtekens, maar denk dat we moeten uitgaan dat ook voor deze signaalrapportage sterk vastgehouden zal worden aan het 6-weken termijn. Zodra de rapportage definitief gepubliceerd is, wil ik met (een van) jullie de planning bespreken. Ik kom dan bij (een van) jullie op de lijn. Wie kan ik het beste hebben? En wanneer zijn jullie verlof momenten? Dan kan ik daar vast rekening mee houden.

Groet,

[5.1.2e]

[5.1.2e]

[5.1.2e]

reeds beoordeeld ID 607862

[5.1.2e]

To: [REDACTED] DBO [REDACTED]@minienw.nl
From: [REDACTED] - DGMI
Sent: Wed 6/21/2023 3:19:35 PM
Subject: FW: Bijpraten casus PFAS/EVOA (transport naar Vlaamse verwerker)
Received: Wed 6/21/2023 3:19:00 PM

t.i. voor staf overleg. Beslissing op bezwaar dus vrijdag; signaalrapportage twee weken later zodat publicatie richting eind zomerreces plaatsvindt. Ik heb 5.1.2e gevraagd of hij een 90% versie met ons kan delen zodat ik al een slag kan gaan maken.

Groet,

5.1.2e

5.1.2e

5.1.2e

5.1.2e

5.1.2e

5.1.2e

5.1.2e

5.1.2e

5.1.2e

5.1.2e

5.1.2e

reeds beoordeeld ID 607432

5.1.2e

5.1.2e

5.1.2e

5.1.2e

5.1.2e

5.1.2e

5.1.2e

5.1.2e

5.1.2e

607912 0107

To: 5.1.2e 5.1.2e 5.1.2e) - ILT 5.1.2e @ILenT.nl]
From: 5.1.2e) - DGMI
Sent: Thur 6/22/2023 2:09:55 PM
Subject: RE: Persbericht Indaver CONCEPT
Received: Thur 6/22/2023 2:09:00 PM

Prima, ik verwacht sowieso dat 5.1.2e en 5.1.2e pas vanavond of anders morgenochtend kunnen kijken. Dus na 17:00 is prima lijkt mij. Verdere contacten over persbericht prima om aan woordvoerders te laten, maar als nou veel wijzigt laat jij mij dan weten als Kamerbrief volgens jou aangepast moet worden? Ik ga dat niet in de gaten kunnen houden want zit niet in de mailing van woordvoerders.

5.1.2e

5.1.2e 5.1.2e 5.1.2e) - ILT <5.1.2e@ILenT.nl>

Verzonden: donderdag 22 juni 2023 15:05

Aan: 5.1.2e) - DGMI <5.1.2e@minienw.nl>

Onderwerp: RE: Persbericht Indaver CONCEPT

Top! En jouw overweging bij punt 4 begrijp ik ook, aan ons om t.z.t. uit te leggen 5.2.1 en 5.1.2.i komen we wel uit.

5.1.2e is nog niet akkoord met het persbericht. Hij is tot ongeveer 17:00 afwezig, maar ik verwacht geen bijzonderheden. Akkoord wacht op puntjes op de i, geen grote inhoudelijke wijzigingen.

Ok als we de verdere contacten over persbericht aan de woordvoerders laten? Scheelt ons weer een schaakbord.

Van: 5.1.2e) - DGMI <5.1.2e@minienw.nl>

Verzonden: donderdag 22 juni 2023 14:46

Aan: 5.1.2e 5.1.2e 5.1.2e) - ILT <5.1.2e@ILenT.nl>

Onderwerp: RE: Persbericht Indaver CONCEPT

Dank 5.1.2e voor snelle kijken. Ik heb de brief als volgt aangepast:

Punt 1: 5.2.1 en 5.1.2.i aangepast in: 5.2.1 en 5.1.2.i

5.2.1 en 5.1.2.i

5.2.1 en 5.1.2.i

Punt 2: Feitelijke onjuistheid aangepast 5.2.1 en 5.1.2.i

5.2.1 en 5.1.2.i

Punt 3: Klopt ook dat ik dit feitelijk gehouden heb; beleidsmatige reactie kost meer tijd dan anderhalf uur.

Punt 4: Dit is toch wel de conclusie van jullie besluit 5.2.1 en 5.1.2.i

5.2.1 en 5.1.2.i

5.2.1 en 5.1.2.i

5.2.1 en 5.1.2.i

Dank trouwens voor het snelle meekijken. Ik verwerk je input op hierboven aangegeven wijze. Zal je ook de link naar de Rondzendmap sturen voor je eigen archief. Is de IG overigens definitief akkoord met jullie persbericht?

Groet,

5.1.2e

5.1.2e 5.1.2e 5.1.2e) - ILT <5.1.2e@ILenT.nl>

Verzonden: donderdag 22 juni 2023 14:34

Aan: 5.1.2e) - DGMI <5.1.2e@minienw.nl>

Onderwerp: RE: Persbericht Indaver CONCEPT

Hoi 5.1.2e,

Een paar gedachten bij de Kamerbrief:

• 5.2.1 en 5.1.2.i
5.2.1 en 5.1.2.i

5.2.1 en 5.1.2.i

Geen halszaak, laat ik aan jou.

Wel een formaliteit:

5.2.1 en 5.1.2.i

5.2.1 en 5.1.2.i

•

5.2.1 en 5.1.2.i

5.2.1 en 5.1.2.i

5.2.1 en 5.1.2.i

•

5.2.1 en 5.1.2.i

• Nog een punt ter overweging:

5.2.1 en 5.1.2.i

5.2.1 en 5.1.2.i

De twee gemarkeerde punten kom je ongetwijfeld uit, verder ga ik niet moeilijk doen – het is verder in lijn met het persbericht en de nota ter informatie die nu bij 5.1.2e liggen. Onder voorbehoud van zijn akkoord op die twee stukken dus geen bezwaar vanuit mij om verder te gaan met de Kamerbrief. Als er nog inhoudelijke wijzigingen vanuit ons volgen, trek ik aan de bel.

Van: 5.1.2e) - DGMI <5.1.2e@minienw.nl>

Verzonden: donderdag 22 juni 2023 14:08

Aan: 5.1.2e 5.1.2e 5.1.2e) - ILT <5.1.2e@ILenT.nl>

Onderwerp: RE: Persbericht Indaver CONCEPT

Zie bijgevoegd. Akkoord voor jou?

5.1.2e 5.1.2e 5.1.2e) - ILT <5.1.2e@ILenT.nl>

Verzonden: donderdag 22 juni 2023 13:13

Aan: 5.1.2e) - DGMI <5.1.2e@minienw.nl>

Onderwerp: RE: Persbericht Indaver CONCEPT

5.2.1 en 5.1.2.i

Van: 5.1.2e) - DGMI <5.1.2e@minienw.nl>

Verzonden: donderdag 22 juni 2023 13:10

Aan: 5.1.2e 5.1.2e 5.1.2e) - ILT <5.1.2e@ILenT.nl> 5.1.2e DBO <5.1.2e@minienw.nl>

CC: [5.1.2e] - DBO <[5.1.2e]@minienw.nl>; [5.1.2e] - DGMI <[5.1.2e]@minienw.nl>

Onderwerp: RE: Persbericht Indaver CONCEPT

[5.1.2e] zou jij ook een voorzet voor passage beslisnota kunnen doen? Ik begrijp net van [5.1.2e] dat de brief vanuit DGMI gestuurd moet gaan worden als we het (als organisatie) belangrijk vinden de Kamer te informeren over dit besluit. Hoewel ik echt enorme vraagtekens zet bij het doorschuiven van corvee naar beleid heeft het voor het doel (informeren Kamer) geen zin om daar nu een punt van te maken, maar dit lijkt mij wel echt iets om in de toekomst duidelijke en redelijke afspraken over te maken. Dit werkt namelijk voor niemand goed en werkt alleen maar negatief op toekomstige bereidwilligheid in de samenwerking.

Groet,

[5.1.2e]

[5.1.2e] [5.1.2e] [5.1.2e] - ILT <[5.1.2e]@ILenT.nl>

Verzonden: donderdag 22 juni 2023 12:46

Aan: [5.1.2e] - DGMI <[5.1.2e]@minienw.nl> [5.1.2e] DBO <[5.1.2e]@minienw.nl>

CC: [5.1.2e] DBO <[5.1.2e]@minienw.nl>

Onderwerp: RE: Persbericht Indaver CONCEPT

Hierbij alvast de feitelijke informatie voor een Kamerbrief, waarvan het gesprek over wie die in de lijn brengt en welke dag die de deur uit gaat nog loopt:

5.2.1 en 5.1.2.i

Kunnen jullie hiermee uit de voeten? Op aanvullingen/wijzigingen lees ik later vandaag graag nog mee om te beoordelen of de tekst feitelijk nog klopt en in lijn is met het door [5.1.2e] geaccordeerde persbericht.

Als ons persbericht helemaal is afgerond, deel ik die ook. Dat geldt ook voor de nota ter informatie richting S, cc. M. Dat zal pas einde dag/morgen vroeg zijn, gezien de aanwezigheid van [5.1.2e] vanmiddag.

Van: [5.1.2e] - DGMI <[5.1.2e]@minienw.nl>

Verzonden: donderdag 22 juni 2023 09:43

Aan: [5.1.2e] DBO <[5.1.2e]@minienw.nl> [5.1.2e] DBO <[5.1.2e]@minienw.nl>;

[5.1.2e] ([5.1.2e]) - DCO <[5.1.2e]@minienw.nl>; [5.1.2e] [5.1.2e] [5.1.2e] - ILT <[5.1.2e]@ILenT.nl>; [5.1.2e]

[5.1.2e] - DBO <[5.1.2e]@minienw.nl> [5.1.2e] DBO <[5.1.2e]@minienw.nl>

CC: [5.1.2e] - ILT <[5.1.2e]@ILenT.nl>; [5.1.2e] - DGMI <[5.1.2e]@minienw.nl>

Onderwerp: RE: Persbericht Indaver CONCEPT

Ha allen,

Begrijp zojuist van [5.1.2e] dat met DBO gekozen is om het te combineren met de brief over afvalverbranding. Dat zal dus vanuit ons (DLCE) toegevoegd worden. Daarbij wel nodig dat ILT met passage voor Kamerbrief + passage voor nota komt. Ik neem zo contact met [5.1.2e] op om proces te bespreken.

Groet,

[5.1.2e]

Van: [5.1.2e] - DBO <[5.1.2e]@minienw.nl>

Verzonden: donderdag 22 juni 2023 09:11

Aan: [5.1.2e] - DGMI <[5.1.2e]@minienw.nl> [5.1.2e] DBO <[5.1.2e]@minienw.nl>; [5.1.2e]

[5.1.2e] [5.1.2e] - DCO <[5.1.2e]@minienw.nl>; [5.1.2e] [5.1.2e] [5.1.2e] - ILT <[5.1.2e]@ILenT.nl>; [5.1.2e]

DBO < 5.1.2e @minienw.nl> 5.1.2e DBO < 5.1.2e @minienw.nl>
CC: 5.1.2e ILT < 5.1.2e @ILenT.nl>; 5.1.2e - DGMI < 5.1.2e @minienw.nl>
Onderwerp: RE: Persbericht Indaver CONCEPT

Beste collega's,

Mocht het toch mogelijk zijn om te combineren met de brief over afvalverbranding dan vind ik dat een prima optie. Dan zorgen we wel dat de Kamer geïnformeerd is op korte termijn.

@ 5.1.2e 5.1.2e - DGMI/@ 5.1.2e - DBO: wat is de stand van zaken van die brief?

@ 5.1.2e 5.1.2e - ILT:

- wordt het besluit nog met een nota gemeld aan de staatssecretaris? Of was het alleen bespreking in de staf ILT?
- Wordt het besluit sowieso morgen genomen? Wanneer gaat het persbericht uit?

Groet, 5.1.2e

Van: 5.1.2e - DGMI < 5.1.2e @minienw.nl>

Verzonden: woensdag 21 juni 2023 19:17

Aan: 5.1.2e - DBO < 5.1.2e @minienw.nl> 5.1.2e - DBO < 5.1.2e @minienw.nl>;
5.1.2e (5.1.2e) - DCO < 5.1.2e @minienw.nl>; 5.1.2e 5.1.2e 5.1.2e - ILT < 5.1.2e @ILenT.nl> 5.1.2e
5.1.2e - DBO < 5.1.2e @minienw.nl>; 5.1.2e - DBO < 5.1.2e @minienw.nl>
CC: 5.1.2e ILT < 5.1.2e @ILenT.nl>; 5.1.2e - DGMI < 5.1.2e @minienw.nl>

Onderwerp: RE: Persbericht Indaver CONCEPT

Hoi allen,

De enige brief die wij kunnen bedenken waar dit enigszins in zou passen is de brief over afvalverbranding (motie Mulder). Risico wel is dat het dan een beetje weggemoffeld is/likt waardoor het niet opvalt/gelezen wordt. Dat terwijl dit juist een onderwerp is waar de Kamer alert op is. Een eigenstandige brief lijkt ons daarom meer op z'n plek, maar dan is nog wel de vraag (net als bij de voorgaande brieven hierover) vanuit welk organisatieonderdeel die brief dan het beste uitgestuurd moet worden (ILT of beleid).

Groet,

5.1.2e

Van: 5.1.2e DBO < 5.1.2e @minienw.nl>

Verzonden: woensdag 21 juni 2023 18:39

Aan: 5.1.2e DBO < 5.1.2e @minienw.nl> 5.1.2e (5.1.2e) - DCO < 5.1.2e @minienw.nl>; 5.1.2e
5.1.2e 5.1.2e - ILT < 5.1.2e @ILenT.nl> 5.1.2e - DBO < 5.1.2e @minienw.nl>; 5.1.2e
(5.1.2e) - DGMI < 5.1.2e @minienw.nl> 5.1.2e - DBO < 5.1.2e @minienw.nl>
CC: 5.1.2e ILT < 5.1.2e @ILenT.nl>

Onderwerp: RE: Persbericht Indaver CONCEPT

Hoi collega's,

Het beste zou zijn om het te melden aan de Kamer. Ik heb @ 5.1.2e 5.1.2e toegevoegd: hoe zien jullie dit vanuit DGMI? Is er nog een Kamerbrief waarin dit meegenomen kan worden?

Groet, 5.1.2e

Van: 5.1.2e - DBO < 5.1.2e @minienw.nl>

Verzonden: woensdag 21 juni 2023 17:27

Aan: 5.1.2e 5.1.2e - DCO < 5.1.2e @minienw.nl>; 5.1.2e 5.1.2e 5.1.2e - ILT < 5.1.2e @ILenT.nl>; 5.1.2e
5.1.2e - DBO < 5.1.2e @minienw.nl>; 5.1.2e - DBO < 5.1.2e @minienw.nl>
CC: 5.1.2e ILT < 5.1.2e @ILenT.nl>

Onderwerp: RE: Persbericht Indaver CONCEPT

Ha collega's,

Het is het dossier van 5.1.2e maar:

1. Het idd niet per se goed nieuws, zeker de laatste alinea is alarmerend (en dit is dan weer goed nieuws: *Uit de ontvangen informatie kwam naar voren dat er verbetermaatregelen zijn doorgevoerd bij Indaver*).
2. Mijn gevoel zegt ook enigszins Kamer informeren, hebben we in oktober ook Kamer geïnformeerd toen we stopten met PFAS afval exporteren? Wat ik me wel afvraag, dit is dan wel weer erg licht. Kunnen we dit nog ergens met een Kamerbrief meenemen @ 5.1.2e - DBO? Anders voorzie ik ook alweer de MV.

Ben benieuwd naar jouw beeld 5.1.2.e

Groet!
Met vriendelijke groet,

5.1.2e

Ministerie van Infrastructuur en Waterstaat
Directie bestuursondersteuning
Rijnstraat 8 | 2515 XP | Den Haag | 11e verdieping
Postbus 20901 | 2500 EX | Den Haag

M 5.1.2e
5.1.2e @minienw.nl
www.rijksoverheid.nl/ministeries/ienw

Van 5.1.2e 5.1.2e) - DCO < 5.1.2e @minienw.nl>

Verzonden: woensdag 21 juni 2023 17:18

Aan: 5.1.2e 5.1.2e 5.1.2e) - ILT < 5.1.2e @ILT.nl> 5.1.2e - DBO < 5.1.2e @minienw.nl>;
5.1.2e - DBO < 5.1.2e @minienw.nl>; 5.1.2e DBO < 5.1.2e @minienw.nl>
CC: 5.1.2e - ILT < 5.1.2e @ILT.nl>

Onderwerp: RE: Persbericht Indaver CONCEPT

Nu ook met 5.1.2e erbij.

Groeten

5.1.2e

Van: 5.1.2e 5.1.2e) - DCO

Verzonden: woensdag 21 juni 2023 17:18

Aan: 5.1.2e 5.1.2e 5.1.2e) - ILT < 5.1.2e @ILT.nl>; 5.1.2e - DBO < 5.1.2e @minienw.nl>;
5.1.2e - DBO < 5.1.2e @minienw.nl>
CC: 5.1.2e - ILT < 5.1.2e @ILT.nl>

Onderwerp: RE: Persbericht Indaver CONCEPT

Super 5.1.2e dank!

Ik zou het gek vinden om hier de Kamer niet over te informeren, zeker als er een persbericht uit gaat. Kan inderdaad ook wanneer de signaalrapportage naar de TK gaat, maar dan wordt de pers dus eerder geïnformeerd dan de TK over onderstaande. Maar die final call is aan jullie, 5.1.2e en 5.1.2e

Overigens vind ik dit niet per se kwalificeren als goed nieuws, want eigenlijk staat in het persbericht dat het na onderzoek toch blijkt dat het PFAS-afvaltransport al die tijd al wel gewoon mocht toch?

En dat de EVOA niet genoeg handvatten biedt waardoor PFAS-afval in het milieu terecht kan komen. En dat dat binnenkort formeel aan stas wordt gemeld met de signaalrapportage, hopelijk met aanbevelingen waar ze wat mee kan, maar die zijn er nu nog niet.

Groeten

5.1.2e

5.1.2e 5.1.2e 5.1.2e) - ILT < 5.1.2e @ILT.nl>

Verzonden: woensdag 21 juni 2023 17:02

607913

0108

Aan: [5.1.2e] - DBO <[5.1.2e]@minienw.nl>; [5.1.2e] DBO <[5.1.2e]@minienw.nl>;
[5.1.2e] [5.1.2e] - DCO <[5.1.2e]@minienw.nl>
Cc: [5.1.2e] - ILT <[5.1.2e]@ILT.nl>

Onderwerp: Persbericht Indaver CONCEPT

Beste [5.1.2e] [5.1.2e] en [5.1.2e]

In het kader van wat net in het stafoverleg is besproken, zie bijgevoegd een concept-persbericht.

Let op, de tekst wordt bij ons intern nog geredigeerd en is nog niet door [5.1.2e] vastgesteld. Ik deel het alvast, zodat jullie de staatssecretaris nog kunnen adviseren over een eventuele Kamerbrief over deze casus – of dat we het alleen koppelen aan het signaal richting einde zomer. De inhoudelijke strekking van het persbericht zal niet significant veranderen.

Ik ga mijn rol nu iets te buiten. [5.1.2e] is onze woordvoerder voor dit dossier, maar vandaag afwezig. Als het persbericht in de loop van morgen bij ons echt rond is, zoekt hij nog contact met [5.1.2e] – zoals gebruikelijk is bij persberichten vanuit de ILT. Vrijdag gaat het besluit naar de betrokken bedrijven/organisaties + het persbericht naar buiten.

Inhoudelijk zijn [5.1.2e] (DGMI/DLCE), [5.1.2e] (DGWB) en [5.1.2e] (DGMI/DI) de afgelopen maanden, en zeker ook deze week, door ons geïnformeerd.

Groeten,

[5.1.2e]

To: [5.1.2e] - DGWB[5.1.2e]@minienw.nl; [5.1.2e] - DGMI[5.1.2e]@minienw.nl [5.1.2e]
[5.1.2e] DGMI[5.1.2e]@minienw.nl
From: [5.1.2e] - DGMI
Sent: Thur 6/22/2023 2:19:24 PM
Subject: Content Manager RONDZENDMAP : RONDZENDMAP-2023/8306 : DLCE S (Mcc) Beslisnota Kamerbrief besluit ILT afvaltransport PFAS-verdacht afval naar Indaver Antwerpen
Received: Thur 6/22/2023 2:19:00 PM
[t0002WAO.tr5](#)

Ha allen,

Zoals jullie weten neemt morgen de ILT de beslissing op bezwaar over afvaltransport PFAS-verdacht afval naar Indaver. DBO heeft vanochtend besloten dat de Kamer met een separate brief geïnformeerd moet worden over dit besluit. [5.1.2e] de ILT heeft op basis van onafhankelijkheid besloten dat de ILT dit niet hoeft te doen, ook al betreft het een ILT casus en een ILT besluit. Aandringen vanuit DBO mocht niet baten. Aan mij dus de dankbare taak om binnen een uur een Kamerbrief op te stellen. Die heb ik inmiddels de lijn in gedaan. [5.1.2e] verwacht dat de ILT met deze brief akkoord is, maar wacht nog een besluit van [5.1.2e] af. [5.1.2e] kijkt z.s.m. @ [5.1.2e] - DGMI misschien kunnen we de Kamerbrief via diplomatieke kanalen delen met het Kabinet van Demir, zodat zij ook tijdig op de hoogte zijn? Of had jij al een bericht opgesteld?

Zijn jullie ook weer op de hoogte!

Groet,
[5.1.2e]

-----< Content Manager Record Informatie >-----

Recordnummer: RONDZENDMAP-2023/8306
Titel: DLCE S (Mcc) Beslisnota Kamerbrief besluit ILT afvaltransport PFAS-verdacht afval naar Indaver Antwerpen

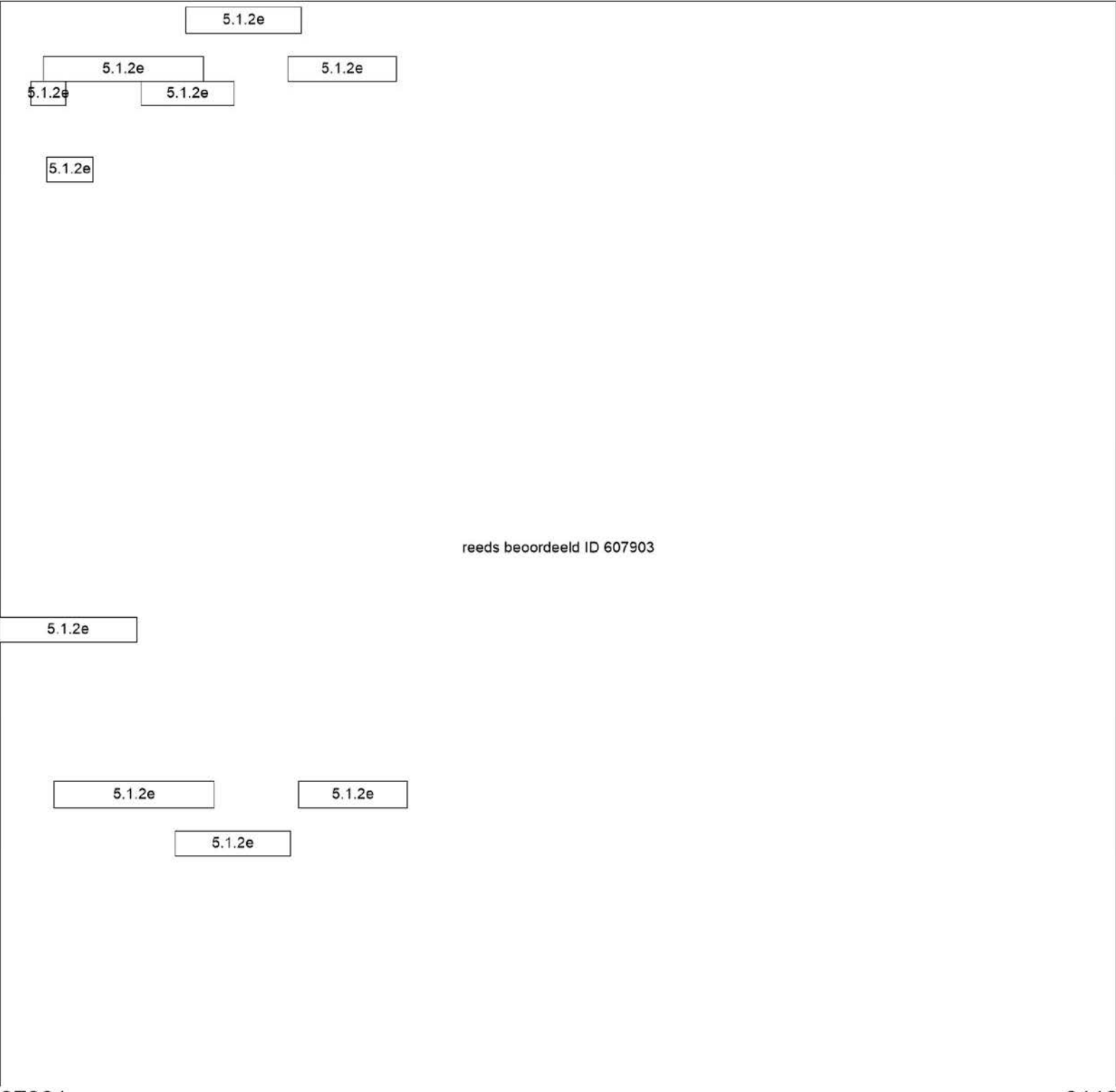
To: [5.1.2e] [5.1.2e]@ovam.be]
Cc: [5.1.2e] [5.1.2e] [5.1.2e]@ovam.be]
From: [5.1.2e] - DGMI
Sent: Fri 6/23/2023 12:49:25 PM
Subject: RE: bilateraal overleg eindverwerking Nederland-Vlaanderen
Received: Fri 6/23/2023 12:49:00 PM
[~WRD0001.jpg](#)

Dag [5.1.2e] (en [5.1.2e]),

Zojuist krijg ik bericht van de ILT dat zij voornemens is het besluit vanmiddag 16:00 te publiceren. Rond die tijd zal onze Tweede Kamer ook geïnformeerd worden met een Kamerbrief. Die kan en zal ik dan ook aan jullie opsturen.

Groet, en fijn weekend vast,

[5.1.2e]

To: 5.1.2e 5.1.2e 5.1.2e - ILT 5.1.2e @ILenT.nl; 5.1.2e DGMI 5.1.2e @minienw.nl;
5.1.2e - DGWB 5.1.2e @minienw.nl
Cc: 5.1.2e - ILT 5.1.2e @ILenT.nl
From: 5.1.2e - DGMI
Sent: Fri 6/23/2023 3:06:04 PM
Subject: RE: Bijpraten casus PFAS/EVOA (transport naar Vlaamse verwerker)
Received: Fri 6/23/2023 3:06:06 PM

De Kamerbrief ligt nog bij de Stas...
Zembla is er trouwens wel heel snel bij.

5.1.2e 5.1.2e 5.1.2e - ILT 5.1.2e @ILenT.nl>

Verzonden: vrijdag 23 juni 2023 16:02

Aan: 5.1.2e - DGMI 5.1.2e @minienw.nl; 5.1.2e - DGMI 5.1.2e @minienw.nl; 5.1.2e - DGWB 5.1.2e @minienw.nl
CC: 5.1.2e - ILT 5.1.2e @ILenT.nl>

Onderwerp: RE: Bijpraten casus PFAS/EVOA (transport naar Vlaamse verwerker)

[Beter zicht op verwerking van PFAS-afval in België, afvaltransporten weer mogelijk | Nieuwsbericht | Inspectie Leefomgeving en Transport \(ILT\) \(ilent.nl\)](#)

[PFAS-afval Chemours mag weer naar Vlaamse verwerker Indaver - Zembla - BNNVARA](#)

5.1.2e 5.1.2e 5.1.2e - ILT

Verzonden: vrijdag 23 juni 2023 13:20

Aan: 5.1.2e - DGMI 5.1.2e @minienw.nl; 5.1.2e - DGMI 5.1.2e @minienw.nl; 5.1.2e - DGWB 5.1.2e @minienw.nl
CC: 5.1.2e - ILT 5.1.2e @ILenT.nl>

Onderwerp: RE: Bijpraten casus PFAS/EVOA (transport naar Vlaamse verwerker)

Beste 5.1.2e 5.1.2e en 5.1.2e,

Bijgevoegde nota hadden jullie nog tegoed. Alles staat nu gepland voor publicatie/verzending om 16:00, begrijp ik.

Bijzonderheden daargelaten, horen jullie vandaag niets meer van mij. Als wij (pers)vragen ontvangen, zal ik de strekking daarvan voor jullie verzamelen en delen – dan hebben jullie wat gevoel bij wat er leeft. Dat wordt waarschijnlijk begin komende week.

Bellen mag altijd!

Alvast een goed weekend,

5.1.2e

5.1.2e 5.1.2e 5.1.2e - ILT

Verzonden: donderdag 22 juni 2023 16:40

Aan: 5.1.2e - DGMI 5.1.2e @minienw.nl; 5.1.2e - DGMI 5.1.2e @minienw.nl; 5.1.2e - DGWB 5.1.2e @minienw.nl
CC: 5.1.2e - ILT 5.1.2e @ILenT.nl>

Onderwerp: RE: Bijpraten casus PFAS/EVOA (transport naar Vlaamse verwerker)

Beste 5.1.2e, maar vooral ook 5.1.2e en 5.1.2e,

5.1.2e heb ik vandaag vaak gesproken over de Kamerbrief. Die komt goed – gaan wij nu vanuit.

Voor jullie nog goed om te weten dat:

1. Alles bij ons gereed is om morgen het besluit te versturen.
2. Wij dan ook met het bijgevoegde persbericht naar buiten treden.
3. De hieronder genoemde organisaties informeel al zijn geïnformeerd, en morgen kort voor publicatie het bijgevoegde persbericht ontvangen.
4. Er ook nog een nota ter informatie richting staatssecretaris (cc. minister) onderweg is. Die deel ik (morgen) na akkoord van 5.1.2e

Over de precieze planning morgen heeft 5.1.2e 5.1.2e contact met DCO. Dit om alles een beetje gelijk te laten lopen met de Kamerbrief. We wachten niet met het verzenden van de besluiten morgen. Mochten er daarna al veel vragen komen, is dat voor ons mogelijk reden om het persbericht al wat eerder te publiceren (uiteraard na contact met DCO).

Voor nu fijne avond, en vast nog tot morgen,

5.1.2e

5.1.2e 5.1.2e 5.1.2e - ILT

Verzonden: woensdag 21 juni 2023 15:56

Aan: 5.1.2e - DGMI 5.1.2e @minienw.nl; 5.1.2e - DGMI 5.1.2e @minienw.nl
CC: 5.1.2e - DGWB 5.1.2e @minienw.nl; 5.1.2e - DGWB 5.1.2e @minienw.nl>

Onderwerp: RE: Bijpraten casus PFAS/EVOA (transport naar Vlaamse verwerker)

Beste 5.1.2e en 5.1.2e

Ik zou nog even een update geven. Net kort al telefonisch gedaan, hierbij wat meer informatie op een rij:

- De Beslissing op Bezwaar gaat vrijdag de deur uit. Hier informeren wij straks 16:30 tijdens een stafoverleg de staatssecretaris over (en daarna nog een nota, ergens morgen of vrijdag).
- De OVAM, Departement Omgeving (alleen contactpersoon bij afdeling handhaving), RIVM en betrokken bedrijven ontvangen conform EVOA als belanghebbende een afschrift van deze beslissing – zij waren als expert bij hoorzittingen of zijn partij in de zaak.
- Daarnaast gaat er vrijdag ook een persbericht de deur uit. Die stemmen DCO en onze woordvoerders vooraf altijd af.
- Om partijen niet te verrassen, ontvangen de bovenstaande belanghebbenden + Vito (via RIVM), RWS, relevante Nederlandse Omgevingsdiensten en natuurlijk jullie dit persbericht.
- Intern-ILT is besloten dat de boodschap in het signaalrapport scherper moet. Richting staatssecretaris laten we doorschemeren dat hieraan gewerkt wordt, aanbieding volgt over een paar weken – publicatie dus pas richting einde/na zomerreces.

Over de planning op vrijdag hou ik jullie op de hoogte.

Groeten,

5.1.2e

5.1.2e 5.1.2e 5.1.2e) - ILT

Verzonden: woensdag 21 juni 2023 10:05

Aan: 5.1.2e - DGMI <5.1.2e@minienw.nl>

CC: 5.1.2e) - DGMI <5.1.2e@minienw.nl> 5.1.2e DGWB

<5.1.2e@minienw.nl>; 5.1.2e) - DGWB <5.1.2e@minienw.nl>

Onderwerp: RE: Bijpraten casus PFAS/EVOA (transport naar Vlaamse verwerker)

Hoi 5.1.2e

Zoals net besproken:

- De ILT gaat het Kabinet van Demir niet inlichten. Die contacten hebben wij niet. Jij pakt dat op via de bestaande contacten.
- Uit het hele traject blijkt dat de OVAM (die informeren wij wel) dat vrij snel doet.
 - Ik seïn jou daarom in als bekend is wanneer wij de OVAM informeren over de beslissing op bezwaar.
 - Dat zal vanmiddag, donderdag of vrijdag zijn.
 - De OVAM krijgt een afschrift van de beslissing op bezwaar, die mag de ILT niet breder delen – is vertrouwelijk tussen bevoegde autoriteit en vergunningaanvrager.
- De strekking kan ik wel delen:
 - De ILT herroept het besluit uit oktober (toen: vergunningaanvragen geweigerd en voornemen tot intrekking bestaande vergunningen). Concreet: wij verlenen de vergunningen alsnog en het voornemen tot intrekking is niet meer aan de orde.
 - Dit is in lijn met het besluit dat de OVAM al veel eerder nam.
 - De beslissing op bezwaar geeft verder wat feitelijke achtergrondinformatie over afvalverwerker Indaver. Over de geschiedenis, en ook recente aanpassingen/verbetermaatregelen.
 - De ILT verwijst ook naar de zienswijze van RWS op de lozingsvergunningen (alleen feitelijk, geen eigen oordeel).
 - De ILT verwijst naar de verdere procedure in deze casus (hoorzitting bij ILT en hoorzitting op locatie bij Indaver) + twee RIVM-adviezen.
 - De ILT vat de bezwaargronden van de vergunningaanvrager samen (ILT overschrijdt termijn EVOA, ILT haalt Krv aan en dat mag niet, geen aantoonbaar oorzakelijk verband vervuiling in omgeving en verwerking bij Indaver, RIE, LAP3, lozingsnormen en BBT worden volledig gevolgd) en gaat op ieder afzonderlijk argument in.
 - Lang verhaal kort: de ILT had op afzonderlijke gronden twijfel, of niet de informatie om een goed oordeel te vormen, maar met de kennis van nu waren de feiten en omstandigheden afgelopen najaar al zo dat de ILT had moeten instemmen met de vergunningaanvraag. Bezwaargronden 11 en 12 EVOA zijn ten onrechte ingeroepen. ILT vergoedt proceskosten bezwaarprocedure.
- De ILT gaat dus mee in het Vlaamse oordeel. Toch staan er een aantal feitelijke constatering in onze overwegingen, die de OVAM/Vlaanderen/België als kritiek kunnen opvatten – goed om daarop voorbereid te zijn:
 - In 2021 hebben de toezichthouders van de Vlaamse overheid monsters genomen van het afvalwater, waaruit bleek dat het afvalwater hoge concentraties PFBA en GenX bevatte. Ook werden overschrijdingen van de vergunde lozingsnormen voor enkele vergunde PFAS-verbindingen gemeten. De OVAM heeft mij hierover niet conform artikel 22 van de EVOA geïnformeerd.
 - Op 27 september 2022 heeft de OVAM aangegeven dat uit de eerste meetresultaten blijkt dat volgens de analyses van Indaver de inrichting op dat moment voldoet aan de nieuwe lozingeisen met betrekking tot PFAS/PFOS en PFBA en andere PFAS, waaronder het van Chemours in Dordrecht afkomstige GenX). De analyse konden echter op dat moment nog niet met de ILT gedeeld worden met de ILT.

o Echter, de stelling van uw cliënte is juist dat de in de besluiten in primo aangehaalde bepalingen van de KRW geen rechtstreekse werking voor Indaver hebben, maar zich richten tot de lidstaten. In casu tot België.

o Omdat uit het antwoord van de OVAM van 27 september 2022 naar voren komt dat het slechts de eerste analyseresultaten betreft en dat voor een duidelijker beeld of de aanpassing van de inrichting structureel tot het gevolg heeft dat Indaver aan de nieuwe lozingsnormen en minimalisatieverplichtingen voldoet, hebben de EVOA-vergunningsverleners van de ILT gesprekken gevoerd met de betrokken ambtenaren van de OVAM.

o Wel merk ik in deze context op dat ten tijde van het nemen van de aangevochten besluiten nog niet vaststond of Indaver structureel aan de nieuwe bij besluit van 14 september opgelegde lozingsnormen voor water en de minimalisatieverplichting die ziet op de luchtmissies, voldeed. Er waren op dat moment maar enkele – zeker niet representatieve – metingen en analyseresultaten beschikbaar.

o Allereerst merk ik op dat blijkens de eigen opgave van uw cliënte en de verkregen informatie van de OVAM over lozingen van vóór de aanpassing van de lozingsvergunning op 19 september 2022 en de hiervoor getroffen maatregelen (inzet van koolstoffilters) naar voren komt dat Indaver minimaal 1.6 ton PFAS-verbindingen op jaarbasis op het Verlegde Schijn heeft geloosd. Het is aannemelijk dat in het verleden hiervan ook PFAS- en PFOS-verbindingen in de Westerschelde terecht zijn gekomen. Wat exact het aandeel hiervan aan de huidige vervuiling van de Westerschelde is, moet – volgens de OVAM – nog nader worden onderzocht.

o In de laatste besluiten heeft de OVAM erop geattendeerd dat uit nader onderzoek moet blijken of de opgelegde en getroffen maatregelen ter minimalisatie van de emissies van PFAS-verbindingen naar water en lucht structureel werken. In de loop van onderhavige bezwaarprocedure is pas duidelijk geworden dat aannemelijk is dat de aan Indaver opgelegde maatregelen ook structureel effect hebben.

- Voor een nadere toelichting op de beslissing op bezwaar mag je doorverwijzen naar de ILT. Voor de OVAM naar hun gebruikelijke contactpersonen (EVOA), voor het Kabinet Demir naar mij (of als het hoger moet: 5.1.2e of 5.1.2e). Graag een seintje als dat laatste aan de orde is.

Later vandaag dus weer even contact,

5.1.2e

Van: 5.1.2e - DGMI <5.1.2e@minienw.nl>

Verzonden: dinsdag 20 juni 2023 18:14

Aan: 5.1.2e, 5.1.2e, 5.1.2e - ILT <5.1.2e@ILT.nl>, 5.1.2e DGMI <5.1.2e@minienw.nl>, 5.1.2e, 5.1.2e - DGWB <5.1.2e@minienw.nl>, 5.1.2e DGWB <5.1.2e@minienw.nl>

Onderwerp: RE: Bijpraten casus PFAS/EVOA (transport naar Vlaamse verwerker)

Hoi 5.1.2e,

Kunnen wij morgen over onderstaande bellen? Ik zie namelijk drie dingen staan die vragen oproepen. Zo maak ik uit onderstaande op dat jullie niet van plan zijn (het Kabinet van) Demir in te lichten. Dat lijkt mij toch op z'n plek. Hebben jullie dit ook met 5.1.2e kunnen bespreken? Ook zie ik stellig staan 'signaalrapportage uiterlijk zes weken na morgen'. Gelet op het zomerreces lijkt het mij op z'n plek om pragmatisch over planning signaalrapportage te spreken. Die willen wij uiteraard van een goede beleidsreactie voorzien, maar zoals je zult begrijpen moet de Stas het wel hebben kunnen lezen. Ook zal interne afstemming enigszins vertraging kunnen oplopen door afwezigheid/vakantie dossierhouders. Ik probeer in overleg met DBO tot een goede werkbare optie te komen.

Als laatste maak ik uit je mail op dat jullie je communicatie over de signaalrapportage laten afhangen van de reactie op BOB. Ik hoor graag wat je hiermee bedoelt, het komt nu net op mij over alsof jullie de boodschap van die communicatie laten afhangen van de reacties op de BOB. Klopt dit?

Groet,

5.1.2e

Van: 5.1.2e, 5.1.2e - ILT <5.1.2e@ILT.nl>

Datum: dinsdag 20 jun. 2023 2:37 PM

Aan: 5.1.2e, 5.1.2e - DGMI <5.1.2e@minienw.nl>, 5.1.2e DGMI <5.1.2e@minienw.nl>, 5.1.2e, 5.1.2e - DGWB <5.1.2e@minienw.nl>

Kopie: 5.1.2e, 5.1.2e @ILT.nl, 5.1.2e ILT <5.1.2e@ilient.nl>, 5.1.2e 5.1.2e ILT <5.1.2e@ILT.nl>, 5.1.2e DGWB <5.1.2e@minienw.nl>, 5.1.2e DGMI <5.1.2e@minienw.nl>, 5.1.2e ILT <5.1.2e@ilient.nl>

Onderwerp: RE: Bijpraten casus PFAS/EVOA (transport naar Vlaamse verwerker)

Beste 5.1.2e, 5.1.2e en 5.1.2e,

Onder voorbehoud van de interne besluitvorming morgenochtend, zoals afgesproken nog wat duidelijkheid bij wie wij informeren over:

- Beslissing op Bezwaar (verzending wo/do/vr deze week verwacht):

- OVAM (afschrift)
- RIVM (strekking)
- Staatssecretaris cc. minister (strekking, jullie krijgen nota cc., morgenmiddag 16:30 stafoverleg ILT-S)
- Persbericht (strekking)

- Signaalrapport (afhankelijk van besluit staatssecretaris, publicatie uiterlijk 6 weken na morgen):

- Plan van aanpak volgt dichterbij op publicatiedatum, wij peilen eerst de reacties op BOB om gericht over signaal te communiceren

Groeten,

5.1.2e

5.1.2e

5.1.2e

5.1.2e

5.1.2e

5.1.2e

5.1.2e

5.1.2e

5.1.2e

5.1.2e

5.1.2e

5.1.2e

5.1.2e

5.1.2e

5.1.2e

5.1.2e

5.1.2e

reeds beoordeeld ID 607899

5.1.2e

5.1.2e

5.1.2e

5.1.2e

5.1.2e

5.1.2e

5.1.2e

5.1.2e

5.1.2e

5.1.2e

5.1.2e

5.1.2e

5.1.2e

5.1.2e

5.1.2e

reeds beoordeeld ID 607899

To: [redacted] 5.1.2e [redacted] 5.1.2e @ovam.be]
Cc: [redacted] 5.1.2e [redacted] 5.1.2e [redacted] 5.1.2e @ovam.be]
From: [redacted] 5.1.2e) - DGMI
Sent: Fri 6/23/2023 3:40:34 PM
Subject: RE: bilateraal overleg eindverwerking Nederland-Vlaanderen
Received: Fri 6/23/2023 3:40:00 PM
[~WRD0002.jpg](#)
[Kamerbrief besluit ILT afvaltransport PFAS-verdacht afval naar Indaver Antwerpen.docx](#)
[Beslisnota Kamerbrief besluit ILT afvaltransport PFAS-verdacht afval naar Indaver Antwerpen.docx](#)

Dag [redacted] 5.1.2e (en [redacted] 5.1.2e),

Het besluit van de ILT heeft de ILT zojuist middels een persbericht openbaar gemaakt (zie [deze link](#)). Dit persbericht heeft zij onafhankelijk, en dus zonder invloed vanuit het Ministerie, opgesteld. Ook is het besluit van ILT inmiddels al opgepikt door Zembla (zie [deze link](#)).

Als laatste heeft onze Staatssecretaris zojuist haar akkoord gegeven op de Kamerbrief. De brief wordt later vandaag naar de Kamer gestuurd, maar het leek mij op z'n plek niet te wachten op publicatie en de brief vast met jullie te delen. Bijgevoegd dus de Kamerbrief en onderliggende nota ter besluit. Beide documenten worden dus nog met de Kamer gedeeld, maar zijn officieel nog niet openbaar. Daarom mijn verzoek of jullie er vertrouwelijk mee om kunnen gaan.

Groet,

[redacted] 5.1.2e

Van [redacted] 5.1.2e <[redacted] 5.1.2e @ovam.be>

Verzonden: donderdag 22 juni 2023 19:42

Aan: [redacted] 5.1.2e) - DGMI <[redacted] 5.1.2e @minienw.nl>

CC: [redacted] 5.1.2e [redacted] 5.1.2e [redacted] 5.1.2e @ovam.be>

Onderwerp: RE: bilateraal overleg eindverwerking Nederland-Vlaanderen

Dag [redacted] 5.1.2e,

Bedankt om eens hierover te informeren. Ik heb vandaag ook nog telefoon gekregen van de dossierhouder bij ILT om ons hiervan op de hoogte te brengen. ILT liet weten dat we zeker een kopie van het besluit zullen ontvangen. Graag ontvangen we daarnaast ook de Kamerbrief waarvan sprake in uw bericht aub.

Van zodra we het besluit van ILT hebben ontvangen zullen wij zelf ook het kabinet Demir op de hoogte brengen (en meteen ook de goede samenwerking Vlaanderen-Nederland accentueren).

Met vriendelijke groeten,

[redacted] 5.1.2e

Team Reststromen

OVAM | Stationsstraat 110 - 2800 Mechelen

T [redacted] 5.1.2e

[redacted] 5.1.2e @ovam.be | [ovam.vlaanderen.be](#)

Samen maken we morgen mooier

[Disclaimer](#)

Van: [redacted] 5.1.2e) - DGMI <[redacted] 5.1.2e @minienw.nl>

Verzonden: donderdag 22 juni 2023 17:33

Aan: [redacted] 5.1.2e <[redacted] 5.1.2e @ovam.be>

Onderwerp: RE: bilateraal overleg eindverwerking Nederland-Vlaanderen

Dag 5.1.2e

Dank nogmaals voor de organisatie van het prettige overleg van gisteren. Ik mail even om je een update te geven over ontwikkelingen bij de ILT t.a.v. PFAS-verdacht afval en de overbrenging daarvan naar Indaver-Antwerpen. Vanmiddag is bij ons een Kamerbrief de lijn in gegaan waarmee we de Kamer informeren over het ILT besluit. Die brief zal ik morgen (zodra die door onze Staatssecretaris is geaccordeerd) met je delen. Overigens begreep ik van de ILT dat jullie hoe dan ook een afschrift van het besluit krijgen, omdat dat gebruikelijk is binnen de EVOA procedures. Het leek mij alleen wel zo netjes om ook de Kamerbrief met je te delen. Zijn jullie overigens van plan om Demir over dit besluit te informeren? Intern ben ik nog aan het nagaan of wij via diplomatieke kanalen (het kabinet van) Demir vast kunnen inlichten over het besluit.

Groet,

5.1.2e

Van: 5.1.2e <5.1.2e@ovam.be>

Verzonden: donderdag 22 juni 2023 09:33

Aan: 5.1.2e <5.1.2e@minienw.nl>; DGMI <5.1.2e@minienw.nl>;

5.1.2e <5.1.2e@rws.nl>; 5.1.2e <5.1.2e@minienw.nl>;

CC: 5.1.2e <5.1.2e@ovam.be>; 5.1.2e <5.1.2e@ovam.be>;

<5.1.2e@ovam.be>; 5.1.2e <5.1.2e@ovam.be>; 5.1.2e <5.1.2e@ovam.be>;

5.1.2e <5.1.2e@ovam.be>

Onderwerp: RE: bilateraal overleg eindverwerking Nederland-Vlaanderen

Beste 5.1.2e, 5.1.2e en 5.1.2e

Nogmaals bedankt om op onze uitnodiging in te gaan voor deze bilaterale uitwisseling in Mechelen.

We vonden dit zelf een heel aangename kennismaking en goede introductie om ook in de toekomst nauwer samen te werken, informatie en inzichten uit te wisselen.

In bijlage vinden jullie de door ons gepresenteerde powerpoint terug.

Alle OVAM collega's die gisteren aanwezig waren op het overleg zijn mee opgenomen in CC:

- Team Productketens (o.a. algemene coördinatie beleid rond zorgwekkende stoffen in afval)

- 5.1.2e

- Team Reststromen (beleid betreffende eindverwerking en de milieuheffing)

- 5.1.2e

- 5.1.2e

- 5.1.2e

Met vriendelijke groeten,

5.1.2e

Team Reststromen

OVAM | Stationsstraat 110 - 2800 Mechelen

T 5.1.2e

5.1.2e@ovam.be | ovam.vlaanderen.be

Samen maken we morgen mooier

Disclaimer

Van: [5.1.2e] - DGMI <[5.1.2e]@minienw.nl>

Verzonden: donderdag 15 juni 2023 16:34

Aan: [5.1.2e] [5.1.2e]@ovam.be [5.1.2e] - DGMI <[5.1.2e]@minienw.nl>

CC: [5.1.2e] [5.1.2e]@ovam.be [5.1.2e] [5.1.2e]@ovam.be [5.1.2e]
<[5.1.2e]@ovam.be>

Onderwerp: RE: bilateraal overleg eindverwerking Nederland-Vlaanderen

Dank voor dit mooie schema [5.1.2e]

wij kijken uit naar deze bijeenkomst.

Tot volgende week,

[5.1.2e]

Van: [5.1.2e] [5.1.2e]@ovam.be>

Verzonden: vrijdag 9 juni 2023 11:21

Aan: [5.1.2e] - DGMI <[5.1.2e]@minienw.nl> [5.1.2e] DGMI <[5.1.2e]@minienw.nl>

CC: [5.1.2e] [5.1.2e]@ovam.be [5.1.2e] [5.1.2e]@ovam.be [5.1.2e]
<[5.1.2e]@ovam.be>

Onderwerp: RE: bilateraal overleg eindverwerking Nederland-Vlaanderen

Dag [5.1.2i] en [5.1.2e],

Bij deze de concreet uitgewerkte agenda. 't Is een goed gevulde agenda geworden, vandaar dat ik er al een (suggestie tot) concrete timing in heb opgenomen. Bij elk groot blok is er 5 min buffertijd voorzien.

Merk op dat de uitgetrokken tijd voor de verschillende agendapunten beperkt is. Maar laat dit overleg vooral een opportuniteit zijn om elkaar de grote lijnen van het beleid toe te lichten. Dan kan er vervolgens in de toekomst nog in detail (en digitaal) verder overleggen plaatsvinden over bepaalde aspecten indien gewenst.

Indien jullie nog aanpassingen willen doen aan de agenda, zijn deze uiteraard welkom.

Met vriendelijke groeten,

[5.1.2e]

Team Reststromen

OVAM | Stationsstraat 110 - 2800 Mechelen

T [5.1.2e]

[5.1.2e]@ovam.be | ovam.vlaanderen.be

Samen maken we morgen mooier

Disclaimer

Van: [5.1.2e]

Verzonden: woensdag 31 mei 2023 10:58

Aan: [5.1.2e] - DGMI <[5.1.2e]@minienw.nl> [5.1.2e] - DGMI <[5.1.2e]@minienw.nl>

CC: [5.1.2e] [5.1.2e] [5.1.2e]@ovam.be [5.1.2e] [5.1.2e]@ovam.be [5.1.2e]
<[5.1.2e]@ovam.be>

Onderwerp: RE: bilateraal overleg eindverwerking Nederland-Vlaanderen

Dag [5.1.2e],

607903

0115

Agendapunt staat genoteerd. Ik zal nog voorstel voor tijdschema uitwerken en jullie eerstdaags bezorgen.

Met vriendelijke groeten,

5.1.2e

Team Reststromen

OVAM | Stationsstraat 110 - 2800 Mechelen

T 5.1.2e

5.1.2e @ovam.be | ovam.vlaanderen.be

Samen maken we morgen mooier

[Disclaimer](#)

Van: 5.1.2e - DGMI <5.1.2e@minienw.nl>

Verzonden: woensdag 31 mei 2023 10:48

Aan: 5.1.2e 5.1.2e @ovam.be 5.1.2e - DGMI <5.1.2e@minienw.nl>

CC: 5.1.2e 5.1.2e @ovam.be 5.1.2e 5.1.2e @ovam.be 5.1.2e
<5.1.2e@ovam.be>

Onderwerp: RE: bilateraal overleg eindverwerking Nederland-Vlaanderen

5.1.2e

Graag voegen wij nog een punt toe op de agenda. Namelijk: PFAS in afval i.r.t. het 'Nul vervuilingsactieplan' & 'Actieplan circulaire economie'.

Hadden jullie al een tijdschema in gedachten voor de dag?

Groet,

5.1.2e

Van: 5.1.2e - DGMI

Verzonden: dinsdag 23 mei 2023 14:41

Aan: 5.1.2e 5.1.2e @ovam.be 5.1.2e DGMI <5.1.2e@minienw.nl>

CC: 5.1.2e 5.1.2e 5.1.2e @ovam.be 5.1.2e 5.1.2e @ovam.be 5.1.2e
<5.1.2e@ovam.be> 5.1.2e - DGMI <5.1.2e@minienw.nl>

Onderwerp: RE: bilateraal overleg eindverwerking Nederland-Vlaanderen

Dag 5.1.2e

Bij ons is de kogel door de kerk, graag komen we woensdag **21 juni** naar jullie toe (dus niet 22 of 26 zoals hieronder voorgesteld). We komen in ieder geval met drie, en waarschijnlijk met vier personen.

Vriendelijke groet,

5.1.2e

Van: 5.1.2e - DGMI

Verzonden: vrijdag 19 mei 2023 12:42

Aan: 5.1.2e 5.1.2e @ovam.be 5.1.2e DGMI <5.1.2e@minienw.nl>

CC: 5.1.2e 5.1.2e 5.1.2e @ovam.be 5.1.2e 5.1.2e @ovam.be 5.1.2e
<5.1.2e@ovam.be>

Onderwerp: RE: bilateraal overleg eindverwerking Nederland-Vlaanderen

Dag 5.1.2e

Dank voor je bericht. Dan graag 22 of 26 juni, ik laat begin volgende week definitief weten welke het wordt, hangt nog even af van andere collega's, er zijn veel mensen vrij vandaag bij ons.

Groet

5.1.2e

Van: 5.1.2e <5.1.2e@ovam.be>

Verzonden: woensdag 17 mei 2023 14:11

Aan: 5.1.2e - DGMI <5.1.2e@minienw.nl> 5.1.2e - DGMI <5.1.2e@minienw.nl>

CC: 5.1.2e <5.1.2e@ovam.be>; 5.1.2e 5.1.2e@ovam.be; 5.1.2e
<5.1.2e@ovam.be>

Onderwerp: RE: bilateraal overleg eindverwerking Nederland-Vlaanderen

Bedankt 5.1.2e.

We kunnen het zeker op de OVAM in Mechelen organiseren. Begin juli lukt echter niet voor ons wegens verlof van enkele collega's dan.

Kijken jullie eens welke data wel zouden passen aub?

Met vriendelijke groeten,

5.1.2e

Team Reststromen

OVAM | Stationsstraat 110 - 2800 Mechelen

T 5.1.2e

5.1.2e@ovam.be | ovam.vlaanderen.be

Samen maken we morgen mooier

[Disclaimer](#)

Van: 5.1.2e - DGMI <5.1.2e@minienw.nl>

Verzonden: dinsdag 16 mei 2023 16:15

Aan: 5.1.2e 5.1.2e@ovam.be; 5.1.2e - DGMI <5.1.2e@minienw.nl>

CC: 5.1.2e 5.1.2e 5.1.2e@ovam.be; 5.1.2e 5.1.2e@ovam.be 5.1.2e
<5.1.2e@ovam.be>

Onderwerp: RE: bilateraal overleg eindverwerking Nederland-Vlaanderen

Dag 5.1.2e

5.1.2e en ik kunnen ons vinden in het agendavoorstel. Het kan wel zo zijn dat wij enkele collega's digitaal laten aansluiten, omdat zij 1 agendapunt onder hun hoede hebben. Wellicht moeten we er dan een deels digitaal overleg van maken. Maar voor mij en 5.1.2e en enkele anderen geldt dat wij graag naar jullie toekomen voor overleg.

Zouden we enkele data als optie kunnen toevoegen begin juli? Dan zet ik die uit bij de collega's en komen we hopelijk snel tot een goede optie.

Vriendelijke groet,

5.1.2e en 5.1.2e

Van: 5.1.2e <5.1.2e@ovam.be>

Verzonden: maandag 15 mei 2023 17:09

Aan: [5.1.2e] - DGMI <[5.1.2e]@minienw.nl>; [5.1.2e] - DGMI <[5.1.2e]@minienw.nl>
CC: [5.1.2e] <[5.1.2e]@ovam.be> [5.1.2e] <[5.1.2e]@ovam.be> [5.1.2e]
<[5.1.2e]@ovam.be>

Onderwerp: RE: bilateraal overleg eindverwerking Nederland-Vlaanderen

Beste [5.1.2e] en [5.1.2e]

Hebben jullie ook nog steeds interesse om dit bilateraal overleg in te plannen aub?
Zie onderstaande bericht met agendavoorstel en enkele datasuggesties.

Met vriendelijke groeten,

[5.1.2e]
Team Reststromen

OVAM | Stationsstraat 110 - 2800 Mechelen

T [5.1.2e]
[5.1.2e]@ovam.be | ovam.vlaanderen.be

Samen maken we morgen mooier

[Disclaimer](#)

Van: [5.1.2e]

Verzonden: woensdag 26 april 2023 15:13

Aan: [5.1.2e]@minienw.nl; [5.1.2e]@minienw.nl

CC: [5.1.2e] <[5.1.2e]@ovam.be> [5.1.2e] <[5.1.2e]@ovam.be> [5.1.2e]
<[5.1.2e]@ovam.be>

Onderwerp: RE: bilateraal overleg eindverwerking Nederland-Vlaanderen

Beste [5.1.2e] en [5.1.2e]

Alvast bedankt voor de korte kennismaking en het verkennend gesprek gisteren. Het lijkt me dat we voldoende stof hebben om er een boeiend bilateraal overleg van te maken!

Hier alvast de agendapunten zoals genoteerd. Vul gerust verder aan aub.

1. Overzicht verbrandingscapaciteit en aanbod brandbaar afval (VL en NL)
 - Overzicht van beschikbare verbrandingscapaciteit
 - Overzicht aanbod brandbaar afval
 - Overzicht invoer en uitvoer van afval voor verbranding
2. Vlaams beleid rond export van brandbaar afval (VL)
 - Toepassing principes van zelfvoorziening en nabijheid
3. Financiële instrumenten
 - Vlaamse (gedifferentieerde) milieuheffing op het storten en verbranden van afval (VL)
 - Nederlandse afvalstoffenbelasting (NL)
 - Europees kader: belasting op storten of verbranden mee te nemen in herziening kaderrichtlijn? (NL)

4. Capaciteitsplanning

- Storten:
 - NL moratorium op storten / noodzaak van storten binnen (transitie naar) een circulaire economie (onttrekken zorgwekkende stoffen uit materialenkringloop) (NL)
 - Vlaamse beleid en capaciteitsplanning m.b.t. het storten van afval (VL)
- Verbranden:
 - Afbouw verbrandingscapaciteit Vlaanderen: doelstellingen en instrumentarium (VL)
 - Capaciteitsafbouw NL i.f.v. te behalen CO2-reductie afvalverbranding? (NL)

5. CO2-uitstoot afvalverbranding:

- Afvalverbranding onder ETS: voorstelling studie OVAM (VL)
- CCS/CCU bij afvalverbrandingsinstallaties in NL:
 - Beleidsvisie en potentieel, hoe wordt dit gefaciliteerd door overheid,... (NL)

Het lijkt ons een goede zaak om het uiteindelijke overleg fysiek te laten doorgaan.

Ik stel bij deze meteen enkele data voor in de maand juni:

- Dinsdag 13 juni
- Woensdag 14 juni
- Woensdag 21 juni
- Donderdag 22 juni
- Maandag 26 juni

We zouden dit overleg kunnen laten doorgaan op onze kantoren in Mechelen, maar zijn evengoed bereid ons hiervoor te verplaatsen naar Nederland.

Met vriendelijke groeten,

5.1.2e

Team Reststromen

OVAM | Stationsstraat 110 - 2800 Mechelen

T 5.1.2e

5.1.2e [@ovam.be](mailto:5.1.2e@ovam.be) | ovam.vlaanderen.be

Samen maken we morgen mooier

[Disclaimer](#)

Van: 5.1.2e - DGMI <5.1.2e@minienw.nl>

Verzonden: woensdag 5 april 2023 15:55

Aan: 5.1.2e <5.1.2e@ovam.be>

Onderwerp: RE: bilateraal overleg eindverwerking Nederland-Vlaanderen

Dag 5.1.2e

Ik zou 25 april van 10-12u of 15-17 kunnen, en 26 april van 13-17u.

Vriendelijke groet

5.1.2e

5.1.2e

Taakveld Kaders afvalstoffenbeheer in een Circulaire Economie

Directie Duurzame Leefomgeving en Circulaire Economie
DG Milieu en Internationaal
Ministerie van Infrastructuur en Waterstaat
Postbus 20901 | 2500 EX Den Haag
Rijnstraat 8 | 2515 XP Den Haag

Tel: 5.1.2e
Email: 5.1.2e@minienw.nl

Van: 5.1.2e 5.1.2e@ovam.be>

Verzonden: woensdag 5 april 2023 12:07

Aan: 5.1.2e) - DGMI <5.1.2e@minienw.nl>

Onderwerp: RE: bilateraal overleg eindverwerking Nederland-Vlaanderen

Beste 5.1.2e,

Past voor jullie nog een moment op dinsdag 25 of woensdag 26 april voor dit pre-overleg?

Met vriendelijke groeten,

5.1.2e

Team Reststromen

OVAM | Stationsstraat 110 - 2800 Mechelen

T 5.1.2e

5.1.2e@ovam.be | ovam.vlaanderen.be

Samen maken we morgen mooier

[Disclaimer](#)

Van 5.1.2e

Verzonden: woensdag 5 april 2023 11:17

Aan: 5.1.2e) - DGMI <5.1.2e@minienw.nl>

Onderwerp: RE: bilateraal overleg eindverwerking Nederland-Vlaanderen

Excuses 5.1.2e, ik was dit zelf even uit het oog verloren. Ik zal snel een voorstel met enkele nieuwe data doorsturen.

Met vriendelijke groeten,

5.1.2e

Team Reststromen

OVAM | Stationsstraat 110 - 2800 Mechelen

T 5.1.2e

5.1.2e@ovam.be | ovam.vlaanderen.be

Samen maken we morgen mooier

Disclaimer

Van: [5.1.2e] - DGMI <[5.1.2e]@minienw.nl>

Verzonden: woensdag 5 april 2023 9:46

Aan: [5.1.2e] <[5.1.2e]@ovam.be>

Onderwerp: RE: bilateraal overleg eindverwerking Nederland-Vlaanderen

Dag [5.1.2e]

Onderstaande data zijn inmiddels verlopen. Zou jij een paar voorstellen willen doen?

Vriendelijke groet,

[5.1.2e]

[5.1.2e]

Taakveld Kaders afvalstoffenbeheer in een Circulaire Economie

Directie Duurzame Leefomgeving en Circulaire Economie

DG Milieu en Internationaal

Ministerie van Infrastructuur en Waterstaat

Postbus 20901 | 2500 EX Den Haag

Rijnstraat 8 | 2515 XP Den Haag

Tel: [5.1.2e]

Email: [5.1.2e]@minienw.nl

Van: [5.1.2e] - DGMI

Verzonden: woensdag 22 maart 2023 15:01

Aan: [5.1.2e] <[5.1.2e]@ovam.be>

CC: [5.1.2e] DGMI <[5.1.2e]@minienw.nl>; [5.1.2e] - DGMI <[5.1.2e]@minienw.nl>

Onderwerp: RE: bilateraal overleg eindverwerking Nederland-Vlaanderen

Dag [5.1.2e]

Graag plan ik een overlegje met je in om onderstaande voor te bespreken.

Enkele opties:

Dinsdag 28/3 : tussen 15.00-17.00

Woensdag 29/3: tussen 13.00-17.00

Donderdag 30/3: tussen 13.00-17.00

@ [5.1.2e] en [5.1.2e]: [5.1.2e] heeft aangegeven ook te willen spreken over stort en PFAS houdend afval, vandaar dat ik jullie ook even aanhaak. Voor dit vooroverleg is jullie aanwezigheid nog niet vereist, maar dan weten jullie dat iig dit loopt.

Groet,

[5.1.2e]

Van: [5.1.2e] <[5.1.2e]@ovam.be>

Verzonden: vrijdag 3 maart 2023 10:06

Aan: [5.1.2e] - DGMI <[5.1.2e]@minienw.nl>; [5.1.2e] (WVL) <[5.1.2e]@rws.nl>

Onderwerp: RE: bilateraal overleg eindverwerking Nederland-Vlaanderen

Prima [5.1.2e]! Dan wens ik je alvast een fijne vakantie en horen we elkaar nadien wel voor verdere afstemming.

Met vriendelijke groeten,

5.1.2e

Team Reststromen

OVAM | Stationsstraat 110 - 2800 Mechelen

T 5.1.2e

5.1.2e @ovam.be | ovam.vlaanderen.be

Samen maken we morgen mooier

[Disclaimer](#)

Van: 5.1.2e - DGMI <5.1.2e@minienw.nl>

Verzonden: donderdag 2 maart 2023 15:48

Aan: 5.1.2e 5.1.2e @ovam.be 5.1.2e (WVL) <5.1.2e@rws.nl>

Onderwerp: RE: bilateraal overleg eindverwerking Nederland-Vlaanderen

Dag 5.1.2e

Dank voor je mail hieronder. Zeker zijn wij hier in geïnteresseerd. De onderwerpen die je hieronder noemt zijn bijvoorbeeld al een goed gesprek waard, want er speelt veel op dit vlak. Ik ben zelf volgende week met vakantie, maar ik stel voor dat ik daarna even contact opneem om dit verder af te stemmen.

Vriendelijke groet,

5.1.2e

5.1.2e

Directie Duurzame Leefomgeving en Circulaire Economie
DG Milieu en Internationaal
Ministerie van Infrastructuur en Waterstaat
Postbus 20901 | 2500 EX Den Haag
Rijnstraat 8 | 2515 XP Den Haag

Tel: 5.1.2e

Email: 5.1.2e@minienw.nl

Van: 5.1.2e 5.1.2e @ovam.be>

Verzonden: woensdag 1 maart 2023 15:13

Aan: 5.1.2e - DGMI <5.1.2e@minienw.nl> 5.1.2e (WVL) <5.1.2e@rws.nl>

Onderwerp: bilateraal overleg eindverwerking Nederland-Vlaanderen

Geachte 5.1.2e,

Geachte 5.1.2e

Op 18 november vorig jaar vond er een bilaterale uitwisseling plaats tussen Vlaanderen (OVAM) en Nederland (I&W en RWS) m.b.t. het afval- en materialenbeleid. Afsproken werd om op een aantal geselecteerde topics een vervolgoverleg te organiseren op expertenniveau.

Een van de aangehaalde topics hier is de eindverwerking van afval. Bij deze wil ik jullie uitnodigen om dit samen op te nemen en hier eventueel een verder uitwisseling rond te organiseren.

Misschien moeten we in eerste instantie al eens tot een gezamenlijke agenda proberen te komen – en kunnen we dan vervolgens een concrete datum prikken voor overleg (fysiek of digitaal).

Bij deze in eerste instantie dus een eerder verkennende vraag naar topics binnen het thema eindverwerking die jullie graag eens bilateraal willen bespreken.

Hierbij ook al enkele suggesties van ons:

- Overzicht van capaciteiten, import en export van afval voor verbranding
- Overcapaciteit NL: afbouw capaciteit? (bijv. ifv klimaatdoelstellingen?)
- Vlaams beleid rond export van brandbaar afval: toepassing principes van zelfvoorziening en nabijheid
- Visie op het storten en verbranden van PFAS-houdend afval
- Afvalverbranding onder ETS?

Graag verneem ik van jullie of jullie interesse hebben in een dergelijk overlegmoment en of jullie zelf concrete suggesties hebben voor agendapunten.

Met vriendelijke groeten,

5.1.2e

Team Reststromen

OVAM | Stationsstraat 110 - 2800 Mechelen

T 5.1.2e

5.1.2e | [@ovam.be](mailto:ovam@ovam.be) | ovam.vlaanderen.be

Samen maken we morgen mooier

[Disclaimer](#)

Dit bericht kan informatie bevatten die niet voor u is bestemd. Indien u niet de geadresseerde bent of dit bericht abusievelijk aan u is toegezonden, wordt u verzocht dat aan de afzender te melden en het bericht te verwijderen. De Staat aanvaardt geen aansprakelijkheid voor schade, van welke aard ook, die verband houdt met risico's verbonden aan het elektronisch verzenden van berichten.

This message may contain information that is not intended for you. If you are not the addressee or if this message was sent to you by mistake, you are requested to inform the sender and delete the message. The State accepts no liability for damage of any kind resulting from the risks inherent in the electronic transmission of messages.

Dit bericht kan informatie bevatten die niet voor u is bestemd. Indien u niet de geadresseerde bent of dit bericht abusievelijk aan u is toegezonden, wordt u verzocht dat aan de afzender te melden en het bericht te verwijderen. De Staat aanvaardt geen aansprakelijkheid voor schade, van welke aard ook, die verband houdt met risico's verbonden aan het elektronisch verzenden van berichten.

This message may contain information that is not intended for you. If you are not the addressee or if this message was sent to you by mistake, you are requested to inform the sender and delete the message. The State accepts no liability for damage of any kind resulting from the risks inherent in the electronic transmission of messages.

Dit bericht kan informatie bevatten die niet voor u is bestemd. Indien u niet de geadresseerde bent of dit bericht abusievelijk aan u is toegezonden, wordt u verzocht dat aan de afzender te melden en het bericht te verwijderen. De Staat aanvaardt geen aansprakelijkheid voor schade, van welke aard ook, die verband houdt met risico's verbonden aan het elektronisch verzenden van berichten.

This message may contain information that is not intended for you. If you are not the addressee or if this message was sent to you by mistake, you are requested to inform the sender and delete the message. The State accepts no liability for damage of any kind resulting from the risks inherent in the electronic transmission of messages.

Dit bericht kan informatie bevatten die niet voor u is bestemd. Indien u niet de geadresseerde bent of dit bericht abusievelijk aan u is toegezonden, wordt u verzocht dat aan de afzender te melden en het bericht te verwijderen. De Staat aanvaardt geen aansprakelijkheid voor schade, van welke aard ook, die verband houdt met risico's verbonden aan het elektronisch verzenden van berichten.

This message may contain information that is not intended for you. If you are not the addressee or if this message was sent to you by mistake, you are requested to inform the sender and delete the message. The State accepts no liability for damage of any kind resulting from the risks inherent in the electronic transmission of messages.

Dit bericht kan informatie bevatten die niet voor u is bestemd. Indien u niet de geadresseerde bent of dit bericht abusievelijk aan u is toegezonden, wordt u verzocht dat aan de afzender te melden en het bericht te verwijderen. De Staat aanvaardt geen aansprakelijkheid voor schade, van welke aard ook, die verband houdt met risico's verbonden aan het elektronisch verzenden van berichten.

This message may contain information that is not intended for you. If you are not the addressee or if this message was sent to you by mistake, you are requested to inform the sender and delete the message. The State accepts no liability for damage of any kind resulting from the risks inherent in the electronic transmission of messages.

TER BESLISSING

Datum

22 juni 2023

Onze referentie

2023/8306

Opgesteld door

Bestuurskern
Dir Duurzame Leefomg & Circ
Economie
Afval en Recycling

Beslistermijn

Morgen (23-06-2023)

Bijlage(n)

1

Kenmerk

IENW/BSK-2023/172096

Aan

Staatssecretaris

nota

Besluit ILT op vergunnen internationaal afvaltransport
PFAS-verdacht afval naar Indaver-Antwerpen

Aanleiding

De ILT besloot in oktober 2022 afvaltransporten van PFAS-verdacht afval naar Indaver-Antwerpen tegen te houden. Als onderdeel van een bezwaarprocedure tegen dit besluit door de getroffen bedrijven heeft de ILT afgelopen jaar verder onderzoek gedaan naar de doelmatigheid van de verwerking van PFAS-verdacht afval bij Indaver. Op basis daarvan besluit de ILT dat de verwerking door Indaver-Antwerpen voldoende doelmatig is en dat de transporten vergund kunnen worden. De ILT zal met deze beslissing ook naar buiten treden door middel van een persbericht. Doorgaans wordt de Kamer niet actief geïnformeerd over dergelijke besluiten. Echter, gezien de eerdere belangstelling vanuit de Kamer voor dit onderwerp, zou het goed zijn in dit geval ook de Kamer door middel van een Kamerbrief te informeren over het ILT besluit.

Geadviseerd besluit

U wordt geadviseerd om in te stemmen met verzending van bijgevoegde Kamerbrief.

Kernpunten

In de brief wordt eerst de voorgeschiedenis beschreven, gevolgd door welk besluit de ILT nu neemt.
De Kamerbrief is afgestemd met de ILT.

Krachtenveld

Dit onderwerp is tijdens verschillende Commissiedebatten aan de orde geweest (CD PFAS en gezondheid van 2 februari; en het CD VTH van 29 maart). Tijdens deze debatten zijn o.a. door de leden van D'66, GroenLinks, VVD, CDA en PvdD vragen gesteld.

Informatie die niet openbaargemaakt kan worden

Niet van toepassing.

Bijlagen

Volgnummer	Naam	Informatie
01	Kamerbrief over besluit ILT op vergunnen internationaal	

	afvaltransport PFAS-verdacht afval naar Indaver-Antwerpen	
--	--	--

Datum

22 juni 2023

Onze referentie

Vul hier het CM-nummer in

Opgesteld door

Bestuurskern
Dir Duurzame Leefomg & Circ
Economie
Afval en Recycling

Aan

Staatssecretaris

Bijlage(n)

Vul hier het aantal bijlagen in

To: 5.1.2i - DBO 5.1.2e @minienw.nl
From: 5.1.2e - DGMI
Sent: Fri 6/23/2023 3:41:48 PM
Subject: RE: akkoord stas DLCE S Beslisnota Kamerbrief besluit ILT afvaltransport PFAS-verdacht afval naar Indaver Antwerpen
Received: Fri 6/23/2023 3:41:00 PM

Dank ook aan jou voor het prettige en snelle schakelen!

Groet, en fijn weekend vast,

5.1.2e

Van: 5.1.2e DBO <5.1.2e@minienw.nl>

Verzonden: vrijdag 23 juni 2023 16:36

Aan: 5.1.2i 5.1.2e @minienw.nl; 5.1.2e - DGMI <5.1.2e@minienw.nl>; 5.1.2e

5.1.2e - DCO <5.1.2e@minienw.nl>; 5.1.2e - DGMI <5.1.2e@minienw.nl>

CC: 5.1.2e - DGMI <5.1.2e@minienw.nl>; 5.1.2e - DGMI

<5.1.2e@minienw.nl>; 5.1.2e - DGWB <5.1.2e@minienw.nl>; 5.1.2e - DBO

<5.1.2e@minienw.nl> 5.1.2e DCO <5.1.2e@minienw.nl>; 5.1.2e DBO

<5.1.2e@minienw.nl>

Onderwerp: akkoord stas DLCE S Beslisnota Kamerbrief besluit ILT afvaltransport PFAS-verdacht afval naar Indaver Antwerpen
Urgentie: Hoog

Beste collega's,

De staatssecretaris heeft akkoord gegeven op de Kamerbrief over Indaver. @ 5.1.2e (5.1.2e) - DGMI: veel dank voor snelle actie gisteren. Aangezien Zembla al gepubliceerd heeft, is het goed dat we vandaag kunnen versturen.

@ 5.1.2i: kunnen jullie de brief in RONDZENDMAP-2023/8306 vandaag versturen? Gaan er straks nog andere brieven uit, dan het tegelijk uit?

Met vriendelijke groet,

5.1.2e

Ministerie van Infrastructuur en Waterstaat
5.1.2.e (DBO)

M 5.1.2e
5.1.2e@minienw.nl
www.rijksoverheid.nl/ministeries/ienw

-----Oorspronkelijk bericht-----

Van: 5.1.2e 5.1.2i 5.1.2e @minienw.nl>

Verzonden: vrijdag 23 juni 2023 16:29

Aan: 5.1.2i <5.1.2e@minienw.nl>

Onderwerp: RONDZENDMAP-2023/8306 U heeft een recordactie in CM, 00 HEDEN TB: DLCE S Beslisnota Kamerbrief besluit ILT afvaltransport PFAS-verdacht afval naar Indaver Antwerpen

Opmerking:

"donderdag 22 juni 2023 om 16:04:38 (GMT+02:00) 5.1.2e 5.1.2e

Tijdstip verzending afstemmen met ILT. Verzenden nadat bedrijven zijn geïnformeerd en bij voorkeur gelijk met of kort na publicatie persbericht ILT.

Er staat een recordactie voor u klaar in CM. Open bijgevoegde bijlage om in CM de recordactie van record (RONDZENDMAP-2023/8306) te kunnen uitvoeren.

De deadline voor het uitvoeren van de recordactie is 11-07-2023 at 09:18.

Om de informatie en het bestand alleen te bekijken, kunt u de volgende link naar de CM webclient gebruiken:

--
Dit e-mailbericht is automatisch gegenereerd door CM (01 Productie).

Dit bericht kan informatie bevatten die niet voor u is bestemd. Indien u niet de geadresseerde bent of dit bericht abusievelijk aan u is toegezonden, wordt u verzocht dat aan de afzender te melden en het bericht te verwijderen. De Staat aanvaardt geen aansprakelijkheid voor schade, van welke aard ook, die verband houdt met risico's verbonden aan het elektronisch verzenden van berichten.

This message may contain information that is not intended for you. If you are not the addressee or if this message was sent to you by mistake, you are requested to inform the sender and delete the message. The State accepts no liability for damage of any kind resulting from the risks inherent in the electronic transmission of messages. << Bestand: TB - TER BEHANDELING.tr5 >> <<

Bestand: 00 HEDEN TB DLCE S Beslisnota Kamerbrief besluit ILT afvaltransport PFAS-verdacht afval naar Indaver Antwerpen.tr5 >>

To: [redacted] 5.1.2e DGMII [redacted] 5.1.2e @minienw.nl]; [redacted] 5.1.2e) - DGMII [redacted] 5.1.2e @minienw.nl]; [redacted] 5.1.2e) - DGWBI [redacted] 5.1.2e @minienw.nl]
Cc: [redacted] 5.1.2e - ILT [redacted] 5.1.2e @ILT.nl]
From: [redacted] 5.1.2e - ILT
Sent: Mon 6/26/2023 11:11:16 AM
Subject: RE: Bijpraten casus PFAS/EVOA (transport naar Vlaamse verwerker)
Received: Mon 6/26/2023 11:11:17 AM

Beste 5.1.2e, 5.1.2e en 5.1.2e

Even een korte update: wij hebben naar aanleiding van ons persbericht geen vragen ontvangen. Misschien vandaag nog, maar vrijdag had het (uitblijven van) het bevolkingsonderzoek en aansprakelijk stellen van Chemours door een advocaat meer aandacht dan 'onze' casus.

Met vriendelijke groet,

5.1.2e

5.1.2e	5.1.2e
--------	--------

5.1.2e 5.1.2e 5.1.2e 5.1.2e 5.1.2e 5.1.2e

5.1.2e

E 1.2a
E 1.2a

	5.1.2e	5.1.2e
--	--------	--------

5.1.2e 5.1.2e 5.1.2e 5.1.2e

5.1.2e 5.1.2e

5.1.2e

5120 5120

[illegible]

reeds beoordeeld ID 607432

[illegible]

5.1.2e 5.1.2e 5.1.2e 5.1.2e

5.1.2e 5.1.2e 5.1.2e

5.1.2e

5.1.2e 5.1.2e

5.1.2e

5.1.2e

5.1.2e	5.1.2e
--------	--------

07438 _____ 01

To: 5.1.2e DGMI 5.1.2e @minienw.nl
Cc: 5.1.2e - DGMI 5.1.2e @minienw.nl 5.1.2e - DGMI 5.1.2e @minienw.nl
From: 5.1.2e - DGMI
Sent: Tue 6/27/2023 8:30:12 AM
Subject: RE: Bijpraten casus PFAS/EVOA (transport naar Vlaamse verwerker)
Received: Tue 6/27/2023 8:30:00 AM

Ha 5.1.2e

Dank voor je reactie en dank dat je het besproken hebt met je collega's. Ik snap jullie overwegingen, en kan volgen dat jullie het traject separaat houden. Ga overigens graag op je aanbod om mee te denken in; ik zal je bij opstellen van Beleidsreactie op de Signaalrapportage meenemen. Merk overigens ook graag nog op dat de casuïstiek bij ILT-Indaver (de reden voor signaalrapportage) niet uitsluitend over het transport van PFAS-verdacht afval ging, maar juist óók over de verwerking (en bijkomstige emissies) van dat afval op de bestemmingslocatie. Sterker nog, de ILT is gaan handelen omdat zorgen bestonden over de emissies bij die verwerker (Zembla aflevering). Het voorzorgsbeginsel was daarmee het vertrekpunt van de ILT (er bestond zorg, was niet hard te maken, ILT ging over tot handelen).

Groet,
5.1.2e

Van: 5.1.2e DGMI 5.1.2e @minienw.nl
Verzonden: maandag 26 juni 2023 16:12
Aan: 5.1.2e - DGMI 5.1.2e @minienw.nl
CC: 5.1.2e - DGMI 5.1.2e @minienw.nl; 5.1.2e DGMI 5.1.2e @minienw.nl
Onderwerp: RE: Bijpraten casus PFAS/EVOA (transport naar Vlaamse verwerker)

Ha 5.1.2e,

Bedankt voor je mail en de concept signaalrapportage van de ILT waar ze aangeven het lastig te vinden om voorzorg toe te passen in transport vergunningen van persistente stoffen.

Ik heb nog even overlegd en het lijkt ons helaas niet zo handig om als antwoord op de ILT-rapportage de website over voorzorg te noemen.

Dit is omdat de website (voor nu) een specifieke toespitsing heeft in het toepassen van het voorzorgsbeginsel tijdens de vergunningverlening van de uitstoot van chemische stoffen (en dus niet gaat over transport).

Daarnaast willen we met de reactie op het OvV rapport, die in dit najaar komt, de website introduceren.

We zouden wel heel graag betrokken willen blijven en natuurlijk meedenken bij het toepassen van het voorzorgsbeginsel in het brede kader.

Hopelijk heb ik je hiermee goed geïnformeerd!

Met vriendelijke groet,

5.1.2e

5.1.2e

Ministerie van Infrastructuur en Waterstaat

5.1.2e

Directie Omgevingsveiligheid en Milieurisico's
+31 (5.1.2e | 5.1.2e @minienw.nl
Rijnstraat 8 Den Haag

Van: 5.1.2e - DGMI 5.1.2e @minienw.nl
Verzonden: donderdag 22 juni 2023 16:49
Aan: 5.1.2e DGMI 5.1.2e @minienw.nl
Onderwerp: FW: Bijpraten casus PFAS/EVOA (transport naar Vlaamse verwerker)

Urgentie: Hoog

Dag 5.1.2e

Zoals zojuist even kort besproken bijgevoegd de concept signaalrapportage van de ILT. Deze wil de ILT zeer waarschijnlijk volgende week aan de Stas opsturen. Vanaf dan hebben wij 6 weken de tijd om met een beleidsreactie te komen. Het helpt als we dan concreet kunnen ingaan op een aantal signaleringen van de ILT en kunnen aangeven welke stappen wij zetten t.a.v. die signaleringen. Vanuit die gedachte leek het mij dus nuttig om aan te haken bij het 'voorzorgsbeginsel' traject dat jij en 5.1.2e gestart zijn. In de Signaalrapportage zal de ILT namelijk ook zeer waarschijnlijk signaleren het moeilijk te vinden op basis van voorzorg te handelen. Dit constateert zij n.a.v. een casus over PFAS-houdend afval. In de concept versie mist nog de juridische context van de ILT t.a.v. dat beginsel. Dat wordt dus pas later duidelijk.

Groet,
5.1.2e

Van: 5.1.2e) - DGMI

Verzonden: woensdag 14 juni 2023 14:56

Aan: 5.1.2e) - DGMI <5.1.2e@minienw.nl>

Onderwerp: FW: Bijpraten casus PFAS/EVOA (transport naar Vlaamse verwerker)

Urgentie: Hoog

Ha 5.1.2e,

Ook voor jou: zojuist 5.1.2e bijgevoegde concept signaalrapportage ontvangen over PFAS afval. Deze willen zij komende week (wrsch. Woensdag) aan de Stas opsturen (M in cc). Dat doen zij gelijk met de definitieve beslissing op bezwaar t.a.v. PFAS-verdacht afval naar Indaver. Die bob wordt direct met externen gedeeld (ook persbericht). Signaalrapportage krijgen wij de gebruikelijk 6 weken om het van een beleidsreactie te voorzien. Daarna wordt deze pas openbaar. Hieronder een korte samenvatting van het beslissing op bezwaar en de concept signaalrapportage. Ik heb 5.1.2e gevraagd mee te kijken. Ik wil komende week een overleg inplannen met 5.1.2e en jou om te peilen welke toon we in de reactie moeten hebben. Is dat akkoord voor jou?

Groet,
5.1.2e

Strekking Beslissing op bezwaar:

- Afgegeven vergunningen voor transport PFAS-verdacht afval naar Indaver blijven overeind (transport mag)
- Vergunningsaanvragen voor transport PFAS-verdacht afval naar Indaver worden verleend (transport mag)

Strekking concept signaalrapportage:

- De ILT stelt een aantal belemmeringen binnen de EVOA te ervaren voor PFAS-afval, namelijk:
 - Juridische kaders ontbreken (volgende vier onderdelen):
 - Kunnen geen eisen aan analyse op PFAS gesteld worden voor afvalstromen anders dan grond- en baggerspecie. Overig PFAS-afval kan daarmee onder de radar blijven;
 - Geen toetsbare Europese/Nationale normen voor PFAS binnen EVOA;
 - Geen definitie voor PFAS-afval;
 - Vergunningen lopen achter op de werkelijkheid.
 - ILT kan beperkt uit voorzorg handelen;
 - ILT is afhankelijk van informatie van derden (bedrijven/overheden).

Van: 5.1.2e) - DGMI

Verzonden: woensdag 14 juni 2023 14:05

Aan: 5.1.2e DGMI <5.1.2e@minienw.nl> 5.1.2e DGMI <5.1.2e@minienw.nl>; 5.1.2e

(WVL) <5.1.2e@rws.nl>

Onderwerp: FW: Bijpraten casus PFAS/EVOA (transport naar Vlaamse verwerker)

Urgentie: Hoog

Ha 5.1.2e en 5.1.2e

Zojuist krijg ik onderhands 5.1.2e bijgevoegde concept signaalrapportage PFAS/EVOA. Deze is nog niet voor verdere verspreiding geschikt en dus ook nog niet openbaar. De ILT wil dit rapport komende week (wrsch. woensdag) aan de Stas opsturen (Min in CC). Dat doen zij gelijk met de definitieve beslissing op bezwaar t.a.v. PFAS-verdacht afval naar Indaver. Die bob wordt direct met externen gedeeld (ook persbericht). Signaalrapportage krijgen wij de gebruikelijk 6 weken om het van een beleidsreactie te voorzien. Daarna wordt deze pas openbaar. Daarnaast kunnen wij deze week nog meelezen op de concept signaalrapportage. 5.1.2e gaf daarbij aan dat alleen feitelijke onjuistheden meegenomen worden. Aan jullie het verzoek of jullie het signaalrapport ook willen bestuderen en eventuele feitelijke onjuistheden uiterlijk vrijdag 12:00 bij mij aan te leveren. Vier zien meer dan één namelijk.

Alvast veel dank! Hieronder een korte samenvatting van het komende bob en het signaalrapport.

Strekking Beslissing op bezwaar:

- Afgegeven vergunningen voor transport PFAS-verdacht afval naar Indaver blijven overeind (transport mag)
- Vergunningsaanvragen voor transport PFAS-verdacht afval naar Indaver worden verleend (transport mag)

Strekking concept signaalrapportage:

- De ILT stelt een aantal belemmeringen binnen de EVOA te ervaren voor PFAS-afval, namelijk:
 - Juridische kaders ontbreken (volgende vier onderdelen):
 - Kunnen geen eisen aan analyse op PFAS gesteld worden voor afvalstromen anders dan grond- en baggerspecie. Overig PFAS-afval kan daarmee onder de radar blijven;
 - Geen toetsbare Europese/Nationale normen voor PFAS binnen EVOA;
 - Geen definitie voor PFAS-afval;
 - Vergunningen lopen achter op de werkelijkheid.
 - ILT kan beperkt uit voorzorg handelen;
 - ILT is afhankelijk van informatie van derden (bedrijven/overheden).

5.1.2e 5.1.2e 5.1.2e) - ILT < 5.1.2e @ILenT.nl>

Verzonden: woensdag 14 juni 2023 13:19

Aan: 5.1.2e) - DGMI < 5.1.2e @minienw.nl> 5.1.2e - DGMI < 5.1.2e @minienw.nl>; 5.1.2e
5.1.2e - DGWB < 5.1.2e @minienw.nl>
CC: 5.1.2e ILT < 5.1.2e @ILenT.nl>; 5.1.2e ILT < 5.1.2e @ilent.nl> 5.1.2e
5.1.2e ILT < 5.1.2e @ILenT.nl> 5.1.2e DGWB < 5.1.2e @minienw.nl>; 5.1.2e
5.1.2e - DGMI < 5.1.2e @minienw.nl> 5.1.2e - ILT < 5.1.2e @ilent.nl>

Onderwerp: RE: Bijpraten casus PFAS/EVOA (transport naar Vlaamse verwerker)

Beste 5.1.2e, 5.1.2e en 5.1.2e,

Even een stand van zaken:

- De beslissing op bezwaar is zo goed als af, en in lijn zoals hieronder aangegeven.
- De beslissing op bezwaar gaat volgende week woensdag/donderdag/vrijdag de deur uit.
- Daarover informeren wij de staatssecretaris (cc. minister).
- Wij zullen dit besluit begeleiden met een persbericht/nieuwsbericht.
- Aanvullend bieden wij een signaalrapport aan de staatssecretaris (cc. minister) aan.

Over dat laatste punt:

- Staande afspraak is dat de bewindspersonen maximaal zes weken de tijd hebben om de Tweede Kamer te informeren over een signaalrapport van de ILT.
- Na het verstrijken van die termijn (of eerder als de Kamer is geïnformeerd) publiceert de ILT het rapport.
- Het is aan jullie om de bewindspersonen te adviseren over het voor/tijdens reces met de Kamer delen van het rapport.
- Om jullie daarin zo veel mogelijk ruimte te bieden, deel ik de bijgevoegde conceptversie alvast.
- De inhoudelijke elementen zullen niet meer veranderen, maar een redactieslag voor de leesbaarheid en publieksvriendelijkheid volgt nog.
- Voor eventuele feitelijke onjuistheden hou ik me deze week aanbevolen.

5.1.2e spreek ik straks. 5.1.2e, ik bel jou meteen even.

Groeten,
5.1.2e

5.1.2e 5.1.2e 5.1.2e) - ILT

Verzonden: woensdag 17 mei 2023 14:20

Aan: 5.1.2e) - DGMI <5.1.2e @minienw.nl>; 5.1.2e DGMI <5.1.2e @minienw.nl>; 5.1.2e
5.1.2e - DGWB <5.1.2e @minienw.nl>
CC: 5.1.2e - DGMI <5.1.2e @minienw.nl>; 5.1.2e) - DGWB <5.1.2e @minienw.nl>; 5.1.2e
5.1.2e ILT <5.1.2e @ilent.nl>; 5.1.2e ILT <5.1.2e @ilent.nl>

Onderwerp: RE: Bijpraten casus PFAS/EVOA (transport naar Vlaamse verwerker)

Beste 5.1.2e, 5.1.2e en 5.1.2e

De samenvatting van ons gesprek van afgelopen maandag hadden jullie nog tegoed:

- De ILT werkt richting een beslissing op bezwaar
 - Concreet: de ILT gaat het besluit uit oktober herroepen (voornemen tot intrekking actieve kennisgevingen + weigeren nieuwe kennisgevingen)
 - Praktisch: geen verschil, de transporten blijven doorgaan (en vinden door de voorlopige voorziening nu al plaats)
- Beslissing op bezwaar wordt half juni genomen
 - Communicatie vanuit de ILT volgt, ILT-woordvoerders informeren DCO (zoals gebruikelijk)
 - Zal ook aandacht gaan naar verbeterpunten/behaalde resultaten: betere samenwerking OVAM, meer inzicht in situatie daar, verbetermaatregelen bij verwerker
- De ILT is niet 100% tevreden, maar heeft geen grond om dit op basis van de EVOA door te zetten (ILT is niet de toezichthouder in Vlaanderen). Aanleiding voor een signaalrapport, met strekking:
 - Juridische kaders ontbreken voor PFAS-afval
 - Via vergunningverlening internationale afvaltransporten is handelen uit voorzorg beperkt mogelijk
 - ILT is volledig afhankelijk van informatie derden om onjuiste verwerking aan te tonen, vergunningverlening als verzendende autoriteit van weinig meerwaarde
 - Dit signaalrapport gaat naar de staatssecretaris, en wordt na uiterlijk zes weken openbaar. Kamerbrief vanuit lenW is goed gebruik

5.1.2e Bij dringende vragen kunnen jullie komende week mijn collega's
5.1.2e en 5.1.2e bereiken.

Met vriendelijke groet,

5.1.2e
5.1.2e 5.1.2e
5.1.2e

Netwerken Leefomgeving en Wonen
Inspectie Leefomgeving en Transport
Ministerie van Infrastructuur en Waterstaat
Rijnstraat 8 | 2515 XP | Den Haag
Postbus 16191 | 2500 BD | Den Haag

M: 5.1.2e
5.1.2e @ilent.nl
www.ilent.nl

To: 5.1.2e 5.1.2e 5.1.2e - ILT 5.1.2e @ILenT.nl]
From: 5.1.2e - DGMI
Sent: Fri 6/30/2023 8:25:42 AM
Subject: FW: Kamervragen PFAS van D66
Received: Fri 6/30/2023 8:25:00 AM
[2023Z12309.docx](#)

Hoi 5.1.2e,

Het regent weer PFAS Kamervragen! Krijg ik zojuist van 5.1.2e opgestuurd (zie bijgevoegde document). Voor gemak hieronder geplakt. Vier vragen gaan over transport en acties ILT. De rest gaat over in het verleden gestort PFAS-houdend afval. Heb ik voor gemak even gekopieerd en geplakt in onderstaande document. Ik ben komende week met verlof (en vandaag eigenlijk ook al), dus kan pas maandag de 10^e weer kijken. 5.1.2e weet dat, en melde overigens dat zij een waarschijnlijk van plan zijn een uitstelbrief te schrijven. We hebben afgesproken dat hij mij via de Whatsapp op de hoogte houdt van eventuele uitstel.

Misschien kan jij komende week alvast kijken welke vragen jij nou ILT vragen vindt, en alvast een antwoord op die vragen voorbereiden? Dan kijk ik de week van de 10^e naar de rest van de vragen.

Groet,
5.1.2e

9. Waar in Nederland bevinden zich stortplaatsen die in het verleden zijn gebruikt voor het storten van PFAS-houdend afval? Kunt u garanderen dat hier geen risico's zijn voor het milieu en de omgeving?

Zo ja, op basis waarvan?

13. Op welke manier wordt er toezicht gehouden bij stortplaatsen die in het verleden zijn gebruikt voor de stort van PFAS-houdend afval?

42. Welke vergunningen zijn op dit moment afgegeven voor het verwerken en/of exporteren van PFAShoudend afval?

43. Op basis waarvan is eerder besloten door de ILT om de transporten van PFAS-houdend afval van Nederland naar Antwerpen (Indaver) uit voorzorg stil te leggen? Op basis waarvan heeft de Raad van State dit besluit teruggedraaid?

44. Kunt u garanderen dat de verwerking van PFAS-houdend afval bij Indaver gebeurt op een veilige manier, volgens alle regel- en wetgeving en op basis van de beste beschikbare technieken?

45. Heeft u zicht op de huidige PFAS-vervuiling in de Westerschelde? Neemt deze PFAS-vervuiling toe of af?

46. Bestaan er op dit moment verwerkingsmethoden van PFAS-houdend afval waarbij er vervolgens geen PFAS geloosd of uitgestoten wordt?

Van: 5.1.2e - DGWB <5.1.2e@minienw.nl>

Verzonden: vrijdag 30 juni 2023 09:05

Aan: 5.1.2e - DGMI <5.1.2e@minienw.nl>

Onderwerp: FW: Kamervragen PFAS van D66

Met vriendelijke groet,

5.1.2e

5.1.2e

Afdeling Waterketen en stoffen
Ministerie van Infrastructuur en Waterstaat
(Directie Water en Bodem DGWB)
Rijnstraat 8 | 2515 XP Den Haag
Postbus 20901 | 2500 EX Den Haag

M 5.1.2e
5.1.2e@minienw.nl

Een leefbaar, bereikbaar en veilig Nederland.

Van: 5.1.2e 5.1.2e @minvws.nl>

Verzonden: donderdag 29 juni 2023 16:49

Aan: 5.1.2e - DGWB <5.1.2e @minienw.nl>

Onderwerp: Kamervragen PFAS van D66

Hoi 5.1.2e,

Ik heb zojuist ook Kamervragen binnengekregen over PFAS. Dit keer van D66, zie bijlage.
Waarschijnlijk heb of krijg jij ze ook binnen, ze zijn namelijk ook aan M en S IenW gesteld.
Beantwoording gaat helaas niet meer lukken voor het zomerreces, dus ik ga een uitstelbriefje aanmaken. Beantwoording zal dan na het zomerreces uitgaan, in de tussentijd kunnen we de beantwoording opmaken. Het zijn 46 (!) vragen, dus daar zijn we wel even zoet mee ;)

Groeten 5.1.2e

5.1.2e

Ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport | Directie Voeding, Gezondheidsbescherming en Preventie |

Parnassusplein 5 | 2515 XP | Den Haag | Postbus 20350 | 2500 EJ | Den Haag |

M 5.1.2e | 5.1.2e @minvws.nl | www.rijksoverheid.nl |